a ¶ Nō poſſunt. ar. ē hic ꝙ ſi ꝓpt piculum more non poſſunt abſentes citari ad electionem ꝙ eis abſentibꝫ ⁊ nō vocatis ꝑt fieri electō. vt xcvi. di. c. i. v. eulaſius. xxvi. q. vi. aurelius.

In vēditōibꝫ. epī. q̄da dicūt id qḋ hic dr et. xii. q. ii. abbatibus. hodie non tenere ꝑ id qḋ eſt ī. ꝓxi. q. ii. nullā. vbi dr ꝙ tota diſpoſitio monaſterii ad abbatē pertinet. ſed eis obuiat qḋ ē extra ḋ re. ec. alie. c. i. ⁊ ꝭ ſcias ꝙ nullum ꝑdium poteſt alienari incōſulto epiſcopo loci ī cuiꝰ dioceſi ſitū ē ꝑdiū vt. C. de ꝑdiis et aliis rebꝫ mi. ſi ꝑdiū. et ex̄ ḋ fo. cō pe. ſane.

e ¶ Manumittit. qꝛ qui manumittit mancipiū eccleſie duo dabit eccleſie ꝓ illo. ut. xii. q. ii. eps qui. ſed cum abbas nl habeat ꝭ nl pot dare. vt. liiii. di. abbati.

b ¶ Etiam ſi epo ↄſentiēte. nō dicit bn̄ qꝛ bn̄ ꝑt auctoritate epī abbas alii dare ecciam. ꝭ ideo reprobatꝛ donatō facta ab abbate cū ↄſenſu epī in ſequēti capitulo qꝛ ipi epo dedit abbas. et epus ipe non potuit ↄfirmaē donatōnē ſibi factā. qꝛ nemo ꝑt ꝑſtare auctātez rei ꝓprie. vt ex̄ de iniſti. cū ad nr̄az. ff. de auct. tu. l. i.

Ueſti ſunt vendicare. ſn̄ hec eccia erit ꝭ alio monaſterio. de cuiꝰ rebus ↄſtructa ē. vt. xii. q. ii. apl̄icos.

f ¶ Reuertatꝛ. ar. ꝙ donatō propter ē valida propter nō. v. t. xii. q. ii. ſi qs. ſed nōne iſta eccleſia habebit viaz qua ibitur ad ipſā m. naz qui habz hauſtuz

et ſi tanta vrget neceſſitas eccleſie vt non poſſit ante primatē cōſulere ſaltē vicinos ↄuocet epiſcopos. curās ad ↄcilium omnē referre neceſſitatem eccleſie. quod ſi non fecerit reus deo ⁊ ſancto ↄcilio venditor honore amiſſo teneatꝛ. ¶ Itē ex ↄcilio agatēſi. Sine licentia epī quicquid abbas vendiderit irritetꝛ.

In venditōnibus quas abbates ꝓſumunt facē hec forma ſeruetur. vt quicqd ſine epī licētia venditū fuerit ad poteſtatē epī reuocetur. Mancipia vero monachis donata ab abbate manumitti non licet. Iniuſtū enim putamꝰ ut monachis quotidianum rurale opus facientibꝫ ſerui eoꝝ libertatis ocio potiantur. ¶ Etiam ſi epo ↄſentiente monaſterii poſſeſſio ab abbate data fuerit. nullius momēti erit donatio niſi forte in ecc̄ie fabricā erigendaꝫ donatō ꝓceſſerit. quo caſu tantū ei donare licet quantuꝫ ecc̄ie parietes cōcludunt. ¶ Unde gregorius ſcribit. Nullo titulo res monaſterii valent ab eius iure ſeparari.

Ueſti ſūt nobis predicti monaſterii monachi abbatez ſuū intra quillitanū caſtrū terrā que in ſexcētos pedes extenditur ſub ꝓtextu fabricāde eccleſie fraternitati tue donatōis titulo cō ceſſiſſe. Ideo volumus quantū parietes ꝓnt edificate ecc̄ie circūdare iuri ecc̄ie vēdicare. Quicquid vero extra pietes eiuſdē ecc̄ie eſſe poterit in iure monaſterii ſine difficultate aliqua reuertatur. qꝛ neqꝫ mūdanarū legū nec ſacroꝝ canonum ſtatuta ꝑmittūt res monaſterii ab eius iure quolibet titulo ſegregari. Ea ꝓpter donatōnē eiuſdez terre q̄ ↄtra rōnem fc̄a eſt ſine aliqua dilatōne reſtitue. ¶ Sed notādū eſt ꝙ aliud ē in ſuos vel ꝓpinquoꝝ vſus res ecc̄ie ↄuertē. ꝙ ꝑnicōſam cupiditatē ſacri canones vbiqꝫ ꝓhibent et dānabilē oſtendunt. Aliud eſt ꝙ ex diſpenſatōne caritatis hūane infirmitati ↄſulitꝛ. vt quōdā illi ſua reddātur qui in ſacro ꝓpoſito manere ↄtemnit. qḋ non tam iure fori ꝙ iure poli nōnullos ſanctoꝝ feciſſe legimus. Beatus enim iohannes euangeliſta duobꝫ iuuenibus quos penituerat oīa ſua ꝓ xp̄o reliqſſe et paupibꝫ erogaſſe. aurū ⁊ gēmas reddidit vt cūcta que vendiderant ſibi redimerēt. Sed obicitur beatus iohannes non oblata reddidit que pauperibus iam erogata fuerāt. ſed alia recōpēſauit que in pauperum vel eccleſiarū facultatibꝫ nūquam computata fuerant. Similiter ſi abbas vel epiſcopꝰ aliqua habuerit que in eccleſiaſticis facultatibus nōdum ſunt annumerata exemplo beati iohannis det illa recedenti. oblata vero eccleſie retineat. ¶ Sequatur ergo aliud exemplū quo eadem que oblata ſūt laudabiliter reddita mōſtrentur. ¶ Ait enim auguſtinus in ſermone de vita clericoꝝ. Nō debꝫ eccia ſuſcipe q̄ filio exheredato ſibi offerentur.

Quicunqꝫ vult exheredato filio heredem facere eccleſiam querat alium qui ſuſcipiat nō augu ſtinū. imo deo ꝓpicio neminē inueni et quam laudabile factū ſancti aurelii carthaginenſis epī. Quidam enim cum nō haberet filios nec ſperaret res ſuas oēs retēto ſibi vſu fructu donauit eccleſie. nati ſunt ei filii reddidit epiſcopus nō opinanti ea que illi donauerat. In poteſtate habebat epiſcopus non reddere ſed iure fori nō iure poli. ¶ Ecce ꝙ aliquando oblata iure et laudabiliter redduntur. verum nō hoc exemplo recedenti ſua demonſtrantur. Aliud eſt enim in profeſſiōe vite ſue perſiſtere. aliud a propoſito ſui ordinis diſcedere. Si ſanctus aurelius degenti in laicali habitu oblata reddidit quia poſt oblationem filios recepit. non ideo in apoſtaſiam eūtibus ſua reddenda ſūt quibus vtilius neceſſaria ſubtraherentur vt coacti redirent ad ordinem a quo receſſerant. Sed ſicut inimicis et ꝑſecutoribꝫ iubemur neceſſaria ſubminiſtrare. ſic ab apl̄o monemur tempus redimere vt expeditius orationi vacemus. ſic ne eccleſia ſcandalum patiatur ne diſcedens in deteriora precipitetur. ne in ꝑnicie monachoꝝ ꝗ incendiuꝫ monaſterii occaſione ſuoꝝ exardeſcat. laudabilius ſua ſibi non dico redduntur ſed auferri ſinuntur. ꝙ ab illo iſta inferuntur.

iter debet hab. vt. ff. ḋ ſui. ruſti. ꝑdi. Itē ſic. ꝭ qui habet hauſtum. Rñ. ſic habebit ꝭ monachi n̄ cogēt gratis eam dare ſed cogantur vēdere viam iuſto ꝑcio. vt. ff. de reli. ſi quis ſepulcrū.

g ¶ Duobus. tito et eugenio. ꝭ nōne beatus iohannes renūciauerat propriis. vtiqꝫ. ꝭ quicquid habuit acquiſitū fuit pauperibus. vel illi eccleſie ad quam ſe tranſtulit. ꝭ dic quod adhuc non ꝑuenerat res ad eccleſiam illā. vel dic ꝙ ḋ virgis fecit illud argentuꝫ quod dedit.

h ¶ Si abbas. ſophiſtice et male reſpōdet qꝛ quam cito abbas habet aliquid tam cito ſtatim illud fit eccleſie.

Quicunqꝫ. nō reddere. ſi. xiiii. q. vi. comperimus. ſed nōne filius natus iure cōmuni poteſt reuocare legitiaꝫ portōnem ſuam. ſi pater omnia bona ſua donauit. ut. C. de inoffi. do. ſi totas. nam aliquis liberto ſuo dedit bona ſua cū crederet ſe nō habiturū filios. nunquid filius poſtea natus non ſolum partem ſed etiaꝫ totum reuocabit ut. C. de reuo. donac. ſi nunquam. Rñ. verum eſt. et quod hic dicitur intelligenduꝫ eſt ꝙ eccleſia non cogitur totum reddere ſed tantum legitimam porcōnem. vel canō corrigit legem.

k ¶ Iure fori. qꝛ diceret ad hoc ſi cogebatꝛ iure actionis ſed quadam naturali equitate tenebatꝛ ad ꝭ. ii. q. iii. hinc colligitur.

l ¶ Nō iure poli. i. quadam naturali equitate.

m ¶ Utiliꝰ. q. v. nō oīs.

His breuiter decurſis in quibus extra negocij quidem finem aliquantulum euagati ſumus ad propoſite cauſe terciam queſtionem pertractandam qua querit· vtrum ſola contricione cordis et ſecreta ſatiſfactiõe abſqꝫ oris ꝯfeſſiõe quiſqꝫ deo poſſit facẽ ſatis redeam9· **Q III**

SVnt enim **D I**
qui dicũt quamlibet criminis veniam ſine confeſſione facta eccleſie ⁊ ſacerdotali iudicio poſſe ꝓmereri· Iuxta illud ambroſij ſuper lucam·

PEtrus doluit et fleuit· qꝛ errauit vt homo·non inuenio qd dixerit·ſcio ꝙ fleuit·lacrimas eius lego·ſatiſfactionem non lego
¶ Item iohannes criſoſtimus·
LAcrime lauãt delictũ qḋ pudoꝛ ē ꝯfiteri· ¶ Item ꝓpha·
SAcrificium deo ſpiritus contribulatus ⁊cͤ· ¶ Item
DIxi confitebor aduerſum me iniuſticiam meam dño· et tu remiſiſti impietatem peccati mei·
Quod autez auguſti· expones ait·
MAgna pietas dñi ut ad ſolam ꝓmiſſionẽ pccã dimiſerit non dũ ꝓnũtiat ore ⁊ tñ deus iam audit in corde qꝛ ipm dicẽ q̃ſi qḋdã ꝓnunciare ē· votum em̃ ꝓ ope reputat

Hiis breuiter· aliquantulũ· qꝛ formauit quandam incidentem q̃ſtionẽ et ſoluit· In q̃ mencõez fecerat de penitẽcia· ·ſ̃·e·q·ij·ãmonẽ·ideo hic tractat de ea·uel ſic·quia mencõnẽ fecerat grãnus de penitẽcia·s·e·q·ij·ãmonere·ido hic tractat de ea· vel ita·cum matrimonium ſit principaliter ſacramentum laicorum·xij·q·i·duo·licet in minoribus ordinibus licite cõtrahatur qꝛ tam laicis ſolẽnis pñia debꝫ imponi·vt·l·di·ꝯfirmãdũ·ideo h̃ tractatuz inſerit de ea pꝰ tractatus matrimonij· cũ et ipſa ſit ſacramentuz ſtam in veteri teſtamento incepit penitentia ab adã·vt·ĵ·e·ſerpẽs Videndum eſt g̃ quid ipa ſit et vñ dicatur·q̃ ſit ſatiſfactio·q̃ attendãtur in ea·q̃ ſũt in ea neceſſaria·⁊ de mõ agendi in iſto tractatu· Quid ipſa ſit habes ĵ·di·iij·pñia·Dr autez pñia a penitendo· ĵ·e·di· tres ſunt ac̃o9·et ĵ·di·iij·in tñ· Que ſit ſatiſfactõ·hẽs ĵ·di·iij· ſatiſfcõ· attẽdũtꝛ aũt· vij·in ea pſona ſiue digtas ·xl· di·hõ·xli·di·ñ cogãt·cã·xxxiij·q·v·excõicatoꝝ· Itẽ locꝰ·tps· q̃litas· et quãtitas ĵ·di·v·ꝯſideret· Itẽ euentus·vt·xv·q·i·illa· In pñia tria ſũt nccͣria·ſ·cordͦ contricõ·oris ꝯfeſſio·opis ſatiſfactõ ĵ·di·iij·pfecta· ſi tamen facultas nõ ſuppetit·ſuffic̃ cordis ꝯtricõ·ar·xlv·di·due· Modꝰ agendi talꝰ eſt · In pma di· tractatꝛ an ſola cordis contricõ deleat pc̃ta·vlꝰ ꝯfeſſio poſt contricõez·baz·dixit ꝙ ſola ꝯtricõ cordis nõ deleat pccm vbi copia ſac̃dotis habetur ·ar ĵ· e·c·vlti·et in hoc videtur declinare grãnus inducẽdo illud·c·vlti·licꝫ in precedenti ·§· dicat hoc eſſe lcõris arbitrio relinquendum· Sꝫ q̃cq̃d dicat·b· dic ꝙ nec cordis ꝯtricõne nec oris ꝯfeſſiõe pc̃ta dimittũtur q̃ ad culpam · ſed tñ grã dei·de·ꝯ·di·iiij·nemo tollit·ꝫ iſta cordis contricõ ſignũ eſt pc̃ta eſſe dimiſſa·ſic̃ exterioꝛ ſatiſfactõ eſt ſignũ cordis contricõis·grã em̃ p̃cedit ꝯtricõez ·ar ĵ· e·non pt quis·ꝯtricõ remiſſionẽ·vñ remiſſio ē attribuenda gracie q̃ eſt cauſa cauſe· Alij dicũt pc̃ta p ꝯtricõnez dimitti quo ad culpam non quo ad penã·ut in glo· utiqꝫ ĵ·e· ſicut primi· et· c· ſi pccm· Tercij dicũt ꝯdicõnalẽ fieri remiſſionẽ per cõtricionem cordis · In ſecunda di·tractat·an caritas ſemel habita poſſit amitti· In tercia an penitẽcia reiterari poſſit· In q̃rta an pc̃ta ſemel dimiſſa redeant In q̃ita quis modꝰ debeat obſeruari in imponẽda ea ⁊ accipiẽda· In ſexta cui debeat quis confiteri · In vij·an pñia timore mortis accepta ſit fructuoſa·ideo aũt in·vij·di·hunc tractatũ dimiſit quia ſeptenarius nũs pfcũs ē·ar·xxxij·q·i·nuptie·in fi· ·ꝯdlet peccatum ĵ·e·mag̃· alꝰ eſt
b ¶ Secreta·utiqꝫ ſola cordis ꝯtricõne· ·ꝟ·c·ſaclegij·ꝫ pena debetur vt·l·di· ſi q̃s ꝓpoſtera·et h̃ verum eſt ſi ꝯfeſſio nõ ꝯtẽnatꝛ cũ adhiberi pt alias p̃mum pccm iputatur ĵ· e·di·agite·imo ꝯtritꝰ nõ ē ſi cõfiteri ꝯtẽnit·vt·xxij·q·i·c·ul·ꝟ·ꝯ·di·iiij·non dubito· ·ꝯmodis deũ offendimꝰ
SVnt·alij aũt negãt·dicũt em̃ ꝙ ſic̃ tꝰ bꝫ· ſcilicꝫ corde ore ⁊ ope ·s·di·vi·ꝫ pẽſãdũ·⁊ ita tribꝫ modꝭ ei ſatiſfaciendũ ē ·ĵ· di·iij· pfcã·vñ dic̃ tria h̃ nccͣria eſſe·cordis ꝯtricõe· oris ꝯfeſſionẽ·⁊ opis ſatiſfactõez· Auc̃tes q̃ dicũt pccm dimitti ſola cordͦ ꝯtricõe aſſerunt ipas intelligẽdas eſſe cũ articulus neceſſitatis excludit oris confeſſionẽ ſcꝫ cũ aliq̃s ꝯteritꝛ ⁊ morte preuenitur·vel aliquo alio certo impedimẽto h̃ facere impeditꝛ·vnde ei nõ ē imputandum· Alij dicunt inter quos ē·p·manducatoꝛ ꝯdicõnalem fieri remiſſionẽ p cordis contricõꝫ ĵ·di·iij·ſane cauẽdũ·h·dic̃ ſola cordis ꝯtricõe peccatum dimitti adulto cuilꝫ ĵ· e·magna· Si vero ꝯteritur ⁊ ꝓponit ab alijs abſtinere · et illud ꝯfiteri et de illo ſatiſfacẽ ſꝫm iudiciũ eccl̃ie·et ſi nunq̃ ſequitur oris cõfeſſio vlꝰ opis ſatiſfactio pccm tñ iam dimiſſuz nõ redit·ꝫ peccat mõtalitꝰ ſi pt iuxta p̃ceptum eccl̃ie ꝯfiteri ⁊ ope ſatiſfacẽ ⁊ non faciat·ar·ĵ· de ꝯ·di·iiij· nõ dubito · Auc̃tes q̃ dicũt ſine ꝯfeſſiõe et opis ſatiſfactiõe pccm nõ dimitti·intelligũtur de interiori cõfeſſione que eſt recognicõ pcc̃i·uel propoſitũ cõfitendi· uel grã qua ſit hõ diſponitur vt recognoſcat pccm ſuũ·⁊ velit ꝯfiteri ſi locus et tempus affuerint et de interiori ſatiſfactõne q̃ ē interioꝛ doloꝛ et amaritudo anime·de q̃ habes ĵ·di·iij·ſatiſfactõ·⁊ ĵ·e·§·hijs auc̃tatibꝫ· h̃ autem agitꝛ de exteriori·qꝛ et ipa neceſſaria eſt ſi adhiberi pt· Sꝫ ad quid ſit oris ꝯfeſſio cũ iam pccm dimiſſum ſit p ꝯtricõz preter ꝯfeſſionem· So· h̃ ſit ad humilitatem ⁊ iuſticiã exercendã ĵ·di·iij·ꝓductioꝛ·⁊ vt ſatiſfaciat eccl̃ie quã leſit ⁊ vt ipſe et alij reddantur cautiores·ſi autez ſubtiliter intueamur gratie dei nõ cõtritioni ē attribuẽda pccõrũ remiſſio · vt dixi in pñ·⁊ no ĵ·e·c· di·xj·cõfitebor ·et·c· hijs ptãtis
d ¶ Sũt·n·ꝓ p̃a pte allegat·g·uſqꝫ ad ·§· alij ecõꝰ
PEtrus·quia peccauit·nam ideo quia fragilitate nature potius ꝙ peccati libidine homo facile corruit ĵ·di·iij·ille rex·
e ¶ Quid dixerit· et forte confeſſus ē uel cui ꝯfiteretꝛ forte non inuenit cum omnes a fide receſſiſſent·ulꝰ forte tũc non erat fcã inſtitucõ cõfeſſionis q̃ nũc ē· Aliaz rõnem aſſignat grãnus ĵ·e·§·hijs auc̃tatibꝫ·et fa·ex·de elc·ſignificaſti·
f ¶ Satiſfactionẽ·exteriorẽ·alias contra·s·l·di· vt conſtitueretur·
g ¶ Non lego·et ita intelligitꝛ omiſſum qḋ non inuenitꝛ expreſſum · xxiiij·q·ij·legatꝛ·ff de·ꝟ·ob·quicq̃d·ar·de·ꝯ·di·iiij· quãdo a ieroſolimis· Illud fcm qḋ baptizabant apl̃i includebat in ſe illḋ quod videbatur omiſſum· qꝛ ex quo baptizabant preſumuntꝛ baptizati ·
h LAcrime· i·interiores ·i·in quo habet tantam erubeſcentiam vt ad lacrimas veniat occulte et tantum coram ſacerdote·ꝫ illud factũ includit ipſum omiſſum·alias ſecus· ꝯquia pars eſt penitentie erubeſcẽtia vt ibi vlꝰ ad literam·
i ¶ Quod·i·quia ĵ·e·quem penitet·
k ¶ Confiteri·in publico cum ſit occultum·vlꝰ qꝛ cũ pudore i verecũdia ꝯfitetꝛ quis qḋ ſemp debet fieri·quia ps ē penitẽcie erubeſcencia· ut ĵ·e·quem penitet· ꝯtritum·nõ eſt ꝯtritũ ſi ꝯfiteri cõtemnit·xxij· q·i·c·ul·ĵ·de con·di·iiij ·non dubito·
l SAcrificium·con
m ¶ Nõ deſpicies·imo·i·acceptabis ſicut ſacri nõ cẽſẽt canones ·i·prohibent·ij·q·v·conſuluiſti· ꝯcedit nr niſi penitenti·xxiiij· q·ij· li
n DIxi ꝯfitebor·venia em̃ nõ cõgatꝰ · ſicut nec iuramentũ remittitur niſi iurare volenti·ff·de iureiurã·remittit· nec ei imputaretur licꝫ ꝯtrarium acciderit·ff·ꝟ annuis lega·l·in euia·ar·xliiij·di·ephesijs·
o ¶ Impietatẽ·hoc exponit grã ĵ·e·§ſilꝛ· ꝯdit cordis ꝯtricõnem non
p MAgna·ꝓmiſſioꝫ i·volũtatẽ ꝯfitẽdi·h· em̃ pt quiſq̃ vere conteri niſi prius habeat
q ¶ Dimiſerit·remiſſio tñ pccõrũ p̃ce fidem p dilectõnẽ cooperantem·dicuntꝛ g̃ pc̃ta dimitti p ꝯtricõnem hoc eſt p id quod facit cordis ꝯtricõnem id ē p caritatẽ·Et nota ꝙ h̃ oĩa ſimul ſũt tempe·iuſtificacõ ꝯtricõ dilectõ remiſſio·ſed quedam tamen ex hijs naturaliter precedũt et p̃ora ſunt natura·neceſſarie enĩ habeo intelligere ꝙ prius quis habeat grãm q̃ ꝯteratur · precedit g̃ gratia·ſequitur dilectio qm̃ qui grãm habet diligit ĵ·e·omnis q̃ non·dilectionem ſequitꝛ ꝯtricõ·qui em̃ diligit ꝯteritꝰ·ſequitꝰ remiſſio· qui em̃ conteritur ei remittitur·
r ¶ Ipſum·quod vult confiteri·
s ¶ Pronunciare·s·xvij·q·ij·nos nouimus
t ¶ votũ enĩ pro opere reputatꝛ·ut h̃·et ĵ·di·vj·in·pñci·et·i·q·v·ꝙ deo·ꝟ·ſi·hoc tñ nõ ē ſimplicitꝰ verꝫ·nã i q̃buſdam caſibꝫ etiam in bono plus eſt ad factum puenire ut in baptiſmo ĵ·ꝟ·ꝯ·di·iiij·ſine pñia· nã illi plꝰ valꝫ baptiſmus q̃ cordis ꝯtricõ· Itẽ in eucharíſtia qꝛ p aſſũpcõnẽ eucharíſtie delentꝛ venialia qḋ nõ ſit p voluntatẽ accipientis·ut ĵ·de·ꝯ·di·ij·iteratꝛ· Item in ꝯfeſſione ipi ſacerdoti facienda cũ ipa erubeſcẽcia in pñtia ſacerdotis ps ſit pñie ĵ·e·quem penitẽt· Item in martirio·ar·ĵ·di·vij·nullꝰ·dic ut no ĵ·in glo· illa h̃ tantũ q̃ ſtatim ſequitꝛ· ꝯope·vbi deſt tẽpus opãdi ita remuneratur quis pro ſola
u ¶ Pro voluntate ſicut pro ope· et idem eſt in cõtricõne cum deeſt tempꝰ ꝯfitẽdi·et ad hoc ſcꝫ ut ſola voluntas et contricõ ſufficiat ſine

confeſſione oris introducūtur leges in quib9 oſtenditur q ſola volun
tas ſufficit ad damnacōnem. et eſt ſimile per contrarium.
a Pro ope reputatur. hoc tantum in bonis. licet ſit. ar. cōtra. j. e.
di. ſi cui et vbi facultas deeſt vt. j. e. §. ſimiliter. alias plus facit qui
operatur. fallit tn̄ hec regula in voto oſtēdi. q2 nō ita cito abſoluit
quantumcun dolet ſicut abſolueretur a ſacerdote. j. e. quem peni/
tet. in ſi. i. voto vir
ginitatis quo ad
aureolā. ar. xxxij.
q. v. c. ſinge. 7. c.
ſi paulus. Jtē in
cau ſez in caucōne
iudicō ſiſti. extra
de eo qui mittitur
in poſ. c. i. Jtē fal
lit hō in malis. q2
aliud ī via aliud
in iudio. i. in bene
ficijs 7 maleficijs.
C. de inſti. et ſub
ſti. reprehendenda.
ar. ōtra. j. e. ſi cui.
ſed dic ī malis vo
lens et non perpe
trās nichilomin9
reus eſt. i. culpā
bilis. ſed tamen n̄
in tantum. G. 7 in
alijs opibus que
voluntatē ꝓmo
uent 7 actū requi
runt vt ſūt marti
riū et predicacō.
Jtē hoc ītelligas
in pn̄tibus nō in
pteritis. ſi em̄ vo
lo me mala feciſſe
nō pinde ē ac ſi fe
ciſſez. ar. xxvi. di.
deinde o ppoṅit.
nec in futuris. naz
ſi ppono poſt an
nū me iturū ierlm
non pinde ē ac ſi
mō irem. j. di. vij
c. ij. Jtem in hoc
mundo nō in futu
ro. ar. xiij. q. ij. in
preſenti. d. cō. di.
i. hō ergo. 7 ē. ar.
ꝓ aduocatis. non
enim diminui dz
pmiū vel ſolariū
aduocare volenti
nec valenti. ut. ff.
de var. et ex ordi.
cog. l. i. §. i. ar. xl
vij. di. q ad nos
ar. cōtra pdicta.
ex de eo. q mittit
in poſ. cā rei. ſuā.

Imperator iuſtinian9. Codice libro pmo titulo de epis et clericis.

Si quis non dicam rapere ſed attemptare tantummō matrimonij iungendi cauſa ſacratiſſimas virgines auſus fuerit capitali ferietur pena. Eodem libro titulo de poſtulādo impator leo anthonicoſtrato pfcō pto. De eodem.

Nemo vel in foro magnitudinis tue vel in prouinciali iudicio vel apud quemcū iudicem accedat ad togatorum conſortium niſi ſacroſanctis catholice religionis fuerit imbutus miſterijs. Sin autem aliud aliquid quoquo modo vl quadam machinacōne factū vel attēptatū fuerit officiū quidem ſublimitatis tue centū librarū auri iacturā p ordenacōne ſuſtineat. Jdē vero

Quicūq auſus fuerit ōtra ꝓuiſum nře ſerenitatis decretuz officiū aduocacōis p ſurrepcōnem eripe et ꝓhibitū patrocīniū pſtiterit aduocationis officio remotus ſtilum pſcripcōnis atq ppetui exilij ſpecialiter ſuſtinebit. Sciturus etiaz prouinciarum rectoribus q is ſub cui9 adminiſtratione aliquid huiuſmodi fuerit attēptatuz ptis bonorum dimidie pſcripcōnem et penaz exilij p qnquenīū ſuſtinebit. Jtē li. ix. t. ad legē iuliam maieſtatis.

Quiſquis cū militib9 cogitauerit eadem enim ſeueritate voluntatem ſceleris qua effectum puniri iura voluerunt. Jtē ad legē

c. i. ff. locaci. ex cōducto. §. ſed et ſi. Jtē ſi. di. lxxxvi. nō ſatis. et eſt ſi
mile huic. quia ſufficit q ſeruus bona fide rōnes reddat et ſi non ad
plenum. ff. de condi. et demon. l. quamuis. ꝓbat a ſimili p con
Si quis. per hanc legem et ſequentes. trarium peccata ſola vo
luntate contrita deleri et votum pro opere reputari. nam ſi/
cut in bono remuneratur ſola voluntas. ita in malo dampnat quis ꝓ
ſola volūtate vel voto. et ſic inducuntur hee leges.
c Sed attemptare. attemptacō aūt nō ſit ſine actu. j. e. ſi quis tam
maſculum. vnde hee leges et ſequentes ſunt argumēta etiam ꝓ con
traria parte et oppinione. mile eſt qd dicit canon. q ſi quis appel
Nemo catholice. ſi lat ad iudicem nō catholicum debet excomu
nicari. ij. q. vi. catholicus. Sed quare hic infidelib9 prohibetur cū
et iudei pro ſe poſtulare poſſunt. ar. xvij. q. iiij. iudas. et extra de iude
is. iudei. Reſpondeo non ꝓhibetur hic alicui ꝓ ſe poſtulare. ſed dici
tur q infideles non poſſunt poſtulare vt gerant hoc officium. quaſi
ex officio publico. ne facultas ledendi criſtianos eis tribuatur. xvij.
q. iiij. conſtituit. vel quia ſunt infames infamia canonica. ut. vi. q. i.
e Officiū. i. officialis. ſed quare ꝓ pcō iudicis omes.

punitur officialis. quia voluit ei repugnare et reſiſtere. ar. C. de ap.
quoniam. ar. C. de magiſtris ſcrineorum. l. vna in ſi. lib. xij. ar. lxxiiij.
di. honoratus. tis. ff. de interdcis et relig. relegatoz. §. ad tps con
Quicūq. p tra. nam ibi dr q relagātur non amittūt ptē bono
rū. ſz hō lex codicis corrigit illā. vel hic ē ſpāle. g Exilij. im ppe
nā exiliū ppe ppetuū ē. ar. ff. de pu. iud. l. ij. Dicitur tn̄ exilium triplex.
ff. de interdict. 7
relig. exilium.
Quiſqs. s. vi.
q. i. §. ve. ū.
i Voluerunt.
hoc caſu alias ſe
c9. j. e. cogitacō
nis. vel hoc cum
volu ntas ſuis ſmi
bus nō ē contēta
pcedēs ad actuz
exteriorem. hō lex
iulia. punit volun
tatē. cornelia etiā
cōſiderat eā. ff. ad
l. cor. diuus.

corneliam de ſiccarijs.

Si quis cum telo ambulauerit hominis necandi cauſa ſicut is qui hominem occiderit. vel cuius dolo malo factū fuerit omiſſuz legis cornelie de ſiccarijs pena coherceatur. Impator valētinian9 valerius et gratianus.

Si quis necandi infantis piaculum aggreſſ9 aggreſſa ue fuerit ſciat ſe capitali ſupplicio eē puniēdū. Jtē impator valerius et grān9.

Si forte mulier marito mortis paraſſe inſidias vel quolibet alio gn̄e volūtatē occidēdi habuiſſe inueniatur. vel forte maritus eo modo inſequitur vxorem in eadem queſtione ab omni familia nō ſolum mariti ſz etiam vxoris q tn̄ tūc temporis domi fuerit querendū ē fine cuiuſcū defenſione. Jtez dig. t. de iniurijs. ſed et queſtionis.

Si quis tā maſculuz q feminā ſiue ingenuos ſiue libtinos impudicos facē attēptauerit iniuriarum tenebitur. Sz ſi ſui pudicicia attēptata ſit iniuria habz locū. Attemptari pudicicia dicitur cū id agitur vt ex pudico impudicus fiat. ſz non ſolum is iniuriaz tenetur qui fecit iniuriam hoc eſt qui pcuſſit. verum ille quoq tenet qui dolo fecit vel qui curauit ut cui mala pugno pcuteret. Jtē apud labeonem.

Si qs pulſat9 quidē nō ē verū man9 adūſus eū leuate et ſepe territus quaſi vapulaturus non tamen

Si quis. telū
gn̄ale nomē
ē cuiuſlibz rei que
nocere pt. ar in
ſti. de publi. iudi.
§. Jtē lex cornel.
i Ambulauerit.
et ita voluntas ꝓ
facto reputabit
in delictis. ut. s.
di. li. ſi quis poſt
acceptum. extra d
cleri. pug. in duel
lo. c. i. 7 ij. 7. ff. ad
l. corne. de ſicca.
l. diuus.
m Pena. ſ. vl
timo ſupplicō. ff.
ad. l. corne. d ſic.
l. i. Et dr ſicca qi
ſeca a ſecando 7 ē
cultellus ferre9.
Jnde ſiccarius qui
cultellū hmōi por
tat ad interficien
dum.
Si forte fami
lia. q inſidias non
pſenſit. et ideo do
minū piclitantem
non adiuuit. alias
vltimo ſupplicio
dberēt puniri. C.
ad ſill. l. vl. vl ex
audi hoc de ſuis
tūc tpis infirmis.
ff. ad ſilli. ſi quis
in graui. i princi.
o Domi. quādo

hec admiſſa ſūt. nā iſtos veriſile eſt ſcire factum. s. xvi. di. q dicitis ex
tra de preſump. quanto. non enim poterit excipi quia ſit ſeruus
p Defenſione. i. excepcōe vel ancilla. vt xij. q. ij. §. in patro
nos. ſub illo. §. qui manumittitur. Jtem ppter hanc cauſam licitum ē
viro dare libellū repudij vxori. C. de repudi. l. conſenſu. ſecus ſcdm
cano. xxxij. q. v. ſi vxorē. uerit. punitur quandoq ſola attemptacō
Si quis. attempta ut hic. et xxxvi. q. ij. ſi quis. non dicam ſo
lus conatus. vt xiiij. q. iiij. qm multi. ſola voluntas vt. xxvij. q.
i. nuptiarum. ſola expectatio mercedis. xiiij. q. iij. ſi feneraueris. ſola
cogitatio. vi. q. i. ſi quis. ſola intentio. ut. s. e. ſi quis cuz telo. ſola ag
greſſio. vt. s. e. ſi quis necandi. ſolus auſus. vt de pe. di. i. ſi quis pul
ſatus. ſola ſollicitacō. vt. j. e. ſollicitatores.
r Tenebitur. ſed etiā tenet ſerui corrupti. ff. de ſuo cor. l. i. §. vlti.
C. de furt. ſi quis ſeruo. exigitur vt volūtas puniatur. alias qua
s Agitur. ergo actus liter ꝓbaretur de voluntate.
t Curauit. ar. extra de ſententia excommunicationis. c. mulieres.
Si quis pulſatus. iniuriarū. leuate ſunt manus. hic argui poteſt
inſecutorem clerici in canonem incidere licet non pcuſſerit. ar.

·s·e·quiſquis·ī·e·oīīs et·ī·e·ſi ꝓpterea·et·c·ſi cui·ſed qđ non incidit ·ar·ī·e·§·hec aūt v̄ba·ar·otra·ex̄·de ſen·ex·nup·et·c·cum deſideres· ·s·Iſta cōtraria ſūt in odiū laicoꝝ·ut·ij·q·vij·laici·et·c·laicos· Sed quid de eo qui manum inicit in veſtem clerici vel in rem ab eo deten tam·videtur q̄ incidat in canonem·ar·ij·q·vij·§·Itē opponitur de da uid·qui precidit horam clamidis ſaulis· Item de oza qui manum ad= hibens ad archaʒ percuſſus eſt· ar· xvij·q·iiij· ſi quis contumax· qꝛ res eccleſie coherens eius gaudet p̄ui= legio ·ī·e·q·quiſ/ quis·v̄·ſilr·et·ff· de iniurijs·ſʒ ē q̄o= nis·quod verū eſt ex̄·de ſen·ex nup·

b ℂ Sed verū eſt licet tocius rei furtum omiſerit tamen verū ē intm̄ teneri inquantum abſtulit·ſepe eñi furtū omittitur non eñ furti actio naſcitur·ff·re·amo·l·i·ar·otra·C·de noxal·l·i·ſic ecōuerſo agit̄ furti q̄nq̄ licʒ furtū non omittit̄·ff·de vſuca·ſequit̄·§·ſi rē pig·C·de fur· ſi quis ſuo i ℂ Cōtractauerit·aīo furandi·ſecus ſi animo temptādi quā rem poſſet cicius et leuius ferre·eo eñi caſu non fecit furtū n̄ ei9 ptis quā abſtulit ·ff·e·vulgaris ·§· ſed et ſi de naui·

b ℂ Contra· predictis legib9 oſtēditur q̄ quis punitur ꝓ ſola volūtate·modo ꝓbat contrarium ſcʒ q̄ ſola volūtate non punit quis· Cogitaciōis· patiatur· ab hoie ſ a bo bn̄·ī·e·oiſ·cogitacōʒ·n·ſi ad conſenſum peruenit mortalem ꝛ puniendaʒ eſſe oīmo fatendū eſt· ſi eñi in corde oſentitur libidini mors mēueniꝫ·ī·di·ij· ſicut trib9·et in palea ·a·di·vj·teſtamētū·ſ·ſʒ penſandū· ſūt etiā caſus ſpeciales vbi voluntas punit·nā ſola voluntate incidit quis i hereſim·ar·ex̄·de hereticis·ad abolendam·circa pri·nā et eo ipſo qđ q̄s credit hereticis incidit i excōmunicacōeʒ·vt ex̄ de heret·excō=

percuſſus iniuriaꝝ actione tenetur·
Econtra libro eodem ti·de penis·

COgitacionis penaʒ nemo patiat̄· ℂ Itē de extra ordinarijs criminibus·

SOllicitatores alienaꝝ nuptiarum· itemq̄ matrimonioꝝ interpellatores·et ſi effectus ſceleris potiri non poſſint·ꝓpter voluntatem pernicioſe libidinis extra ordinem puniūtur· Qui puero ſtuprum abducto vel corrupto comite perſuaſerit·aut mulierem aut puellam interpellauerit quid ve ipudicicie gratia fecerit domum prebuerit preciuʒ ve quo is perſuadeat dederit·perfecto flagitio punitur capite·imperfecto in inſulam deportatur· corrupti autem comites ſummo ſupplicio afficiuntur· ℂ Item de furtis·

VVlgaris eſt queſtio an is q̄ ex aceruo frumēti modiuʒ ſuſtulit totius rei furtū faciat·an vero eius tantummodo quod abſtulit offilius totius aceruí furem eſſe putat Nam et qui aurem alicuius tetigit inquit trebatius totum videtur eū tetigiſſe· Proinde et qui dolium aperuit et exinde parum vini abſtulit totius furtum videtur feciſſe· Sed verum eſt intantum furti eum actione teneri quantum abſtulit· Nam et ſi quis armarium qđ tollere non potuerat aperuerit·et omnes res q̄ in eo erant contrectauerit atq̄ diſceſſerit ita· Deinde reuerſus vnam ex hijs abſtulerit et antequā ſe reciperet quo deſtinauerat deprehenſus fuerit·eiſdē rei manifeſtus et nec manifeſtus fur erit· Sʒ et ſi quis ſegetem ante luceʒ ſecat et otractat ei9 quod ſecat manifeſtus fur eſt· nec manifeſtus· ℂ Item libro·ij·titulo quo quiſq̄ iuris lege·i·et·ij·

HEc autēʒ verba que ſtatuerit qui iuriſdictioni peſt cū effcū accipimus·non verbotenus· Et ideo ſi cuʒ vellet ſtatuere prohibitus ſit· nec effectum decretum habuerit ceſſat edictum· Nam ſtatuit verbū·reʒ perfectam ſignificat ꝛ conſummatā iniuriam non ceptam·

PEne ſic i digeſtis·t·ꝺ penis· legis interpretatione molliende ſunt potius q̄ nimis exaſperande· atq̄ ideo ꝓprium caſuʒ nō excedūt· ℂ Sed que de raptu virginum vel aduocatis ſeu de crimine maieſtatis

k ℂ Deſtinauerat·i·q̄ dſtinauerit eo die cū furto manere·ff·de fur· quo deſtinauerit·

l ℂ Manifeſtus· quo ad dephenſionem· et ita nō ſūt hec duo cōtraria·

m ℂ Nec manifeſtus·ſʒ quo pt eſſe q̄ p̄mo competat actio furti nō manifeſti·poſtea manifeſti·cū lex dicat·q̄ qntūcūq̄ rē otractet poſtea nō orit̄ alia actō furti·ff·ꝺ furt·ei qui·in pn̄ ſ· ex p̄ma otractōe agitur tn̄·nec ex dephenſiōe alia actio orit̄ furti·ſʒ p̄ma modificatur·ſicut et per liberā perſonaʒ ꝓcuratorē ·ſ· meū non acquiritur michi actio·ſi tamen ipe prohibet ne aliqs edificet et edificatur datur actō michi ex delicto edificātis et ita modificatur·ar·ff·qđ vi·aut clam·l·iij·

n ℂ Nec manifeſtus·quo ad p̄mā otractōeʒ·tūc eñi de ſtricto iure furtum omiſit nō tn̄ actione furti tunc ouenirí pt̄ niſi animo furandi tūc cōtractauerit·

municamus·§·credentes·p̄terea·in·v̄·receptatores·ꝛ ſic non ſūt oē· ·s·di·xix·nulli·anaſtaſius·alias aūt homo nō punit maleficia niſi cōgnita·vj·q·i·ſi oīa niſi inueneris ſpālia·imo canon ꝛ lex bene punit voluntatis peccatum·vnde et repellit̄ a promocione ponderoſus id eſt q̄ mente peccat·nec ad actum procedit·s·xlix·di·hinc eteñi·v̄·pōderoſ9

SOllicitatores extra ordinem·et ita non tantum quantum· ſi effectus eſſet ſecutus·in hoc facit lex iſta·ꝓ·G·quia ſicut pro volūtate aliter punit̄ quā ꝓ ipo facto·ita et cordis cōtricio aliter delet peccata q̄ exterioꝛ ſatiſfactio·alias lex iſta eſſet otra·G·ꝛ male eā induceret· b ℂ Domum·ff·de adul·qui domum·

c ℂ Inpfecto·et ita non ſic punitur affectus vt effectus licet ar·cōtra ſit·ī·e·§·pene·et·l·aut facta·in fine·ſed in remuneracōne ſecus ē· eque eñi remuneratur affectus vt effectus·ut·s·e·magna·in ſi·et ita aliud eſt in via aliud in inuio·s·xxxj·q·vl·c·vl·

VVlgaris·totū·ar·iniuriā factam canonico redundare in collegium·ar·cōtra·xij·q·ij·q̄ manumittitur·hoc verū eſt ſi officium collegij exercebat·ij·q·vij·accuſacō·in fine· Item ſi aqua infundatur ſupra caput baptizati baptizatus eſt·ff·de religioſis·ſi ex diuerſis· Itez ar·q̄ baptizatus reputatur cui quātalibet ps aque infunditur·ar·de·o·di·iiij·nec q̄cq̄·ar·oē·de cō·di·iiij·p̄ma vbi dic̄ de toto corpore·ar·pro prima parte·quia ſi ingredioꝛ partem fundi vel predij toci9 nanciſcoꝛ poſſeſſionem·ff·de acquiſi·poſ·poſſideri·§·i·

g ℂ Videtur·ſtricta racōne ſcđm rigorem·de equitate ſecus·vt·e·l·vulgaris·§·ſed et ſi de naui·vel hoc vbi totū tollere potuit·ſecus ſi totum auferre nō poſſet ut in predicto·§·ſed otra hāc ſolucōnem eſt·ff·de fur·l·i·ubi dicitur q̄ ſola cogitacō furti faciendi non facit furem ſʒ et hic actus interuenit·ſʒ illud ē otra qđ hic ſequitur ꝺ armario·ſed diſtingui poteſt quo animo fuit contractio·ut·ī·in glo·animo·

o ℂ Segetē·ſed nunquid iudex eccīaſticus iniūget ei penam q̄ oliuam meam vel ſegetem ſecuit tempore oportuno·animo tamen ſurripiendi et diſceſſit videt̄ q̄ nō·quia odicōnē meā meliorē fecit cū michi impenſas dedit vnde locum non habet aquil·ff·ad·l·a quil·ſi ſuus ſeruum·§·ſi oliuā·ego ei tamē penitentiā iniungerē·mala enim voluntas nichilomin9 ē puniēda licet ex ea bonū ſit ſecutū·xxiij·q·v·relegētes·

p ℂ Et contractat·et poſtea in luce deprehenditur in factione vel in itinere cum ſegete antequam perueniat ad locum deſtinatum·

NEc aūt·que ſtatuerit·ar·q̄ rubrice ſunt autētice·nam ex verb rubrice argumentatur·et loquitur hec lex in hoc caſu cum iudex decreuerit ius iniquum contra aliquem quo iure poterit ille vti contē illum poſt depoſitam adminiſtracionem et hꝰ ꝓpter maliciam conſtituentis·nec eñi lex equioꝛ vlla eſt q̄ necis ātifices arte perire ſua ꝛc· poteſt etiam poni caſus in lrīs dn̄i pape·ex̄ de mutu·pet̄ prudentiam ·C·ꝺ iudeis·die ſabbati· =verba eſſe accipienda·ar·xvij·q·iiij·ſi

r ℂ Accipimus·ar·cū effectu= quis ſuadente·ar·non obeſſe ali/cui malum niſi ad finem perducatur·ar ·voluntatem ſiue conatum nō puniri ſine effectu·ī·e·§·cogitatio·s·e·cogitationis·

PEne·ſicut·poſita otrarietate legū de voluntate puniēda vl̄ non puniēda ſubdit duas ſolucōnes·vnam·ī·e·§·cogitatio·aliaʒ hꝰ· vel quia regulare eſt pro ſola voluntate quem non debere puniri niſi in caſibus ſpecialib9·dic̄ q̄ pene voluntatem punientes in quib9 caſib9 inueniuntur determinate aliqua lege ſunt molliende·i·tolerande ꝛ nō ad alios caſus extendende·et hoc eſt potius quam nimis exaſperande niſi ex cā ꝓpter multitudinem·ff·de pe·l·aut fcā·§·vl·et ꝓpt̄ racōʒ pſonaꝝ·ut·ff·ꝺ·pe·l·capitaliū·§·vl· =ſūt ad·legē·iſtā·ex̄ ꝺ ꝓba·ex lrī

t ℂ Atq̄ ideo nō excedūt·ſilia= ·l·di·eos·ff·de re iudi·inter pes·

.§.i. Itẽ vbi lex mencõnem facit de pena et dubitatur an d maiori an de minori cogitauerit pſumendum ẽ ꝙ minori. ff. de penis ſi preſes.
a ❡ Siccarioꝝ. et ideo pene volũtatis in eis ſtatute ꝓpriũ caſum non excedũt. ꝫarũ. quia in crimine iniuriaꝝ non ita aſſignetur certa pe-
b ❡ Iniuri- na ſicut in priuatis criminibꝫ ſupponit. quia ꝓ varie- tate iniuriaꝝ ẽ multiplex varietas penaꝝ. ut oſtenditur et ꝓbatr in lege ſequenti.

Aut facta. C. in hac lege primo ponit. iiij. gñã iniuriarũ pu mẽdaꝝ. ſcdo dic illa. iiij. gñã eẽ ɔſideranda. vij. modis ad hꝰ ut pũian tur. q ñq; magis. qñq; minꝰ. qñq; nullo modo et de cibꝫ exemplificat
b ❡ Aut ɔuicia. ar. ꝓ ɔuicõ dpõit clicus. s. xi. q. i. ſi quis ſacdotũ. qd ſit ɔuiciũ hẽs. ff. de iniur. Itẽ apd labeonẽ. §. ij.
e ❡ Perſid aduocacões. i. ſine fide vt tñ aduocatus pũaricatur. s. ij. q. iij. §. notandũ. d. pũaricator.
f ❡ Latronũ. velut cũ qs ſciẽſ recipit eos q ita puniturut ipi latrones. ff. de receptatoribꝫ. peſſimũ.
g ❡ Quouſq;. hꝰ ſupra punitur.
h ❡ Sꝫ hec. iiij. dicta fcã ſcpta ɔſilia
i ❡ Impunita s. xxiij. q. iiij. ea vindicta ff. ad. l. aql. ſed et ſi. in ſi.
k ❡ Vel pẽte. C. de emẽdacõe lib. l. vna. s. xxxiij. q. iiij. duo iſta no
l ❡ Per irã mia vl ludũ noxiũ. ff. de furt. in furti actione. §. vlti.
m ❡ Eiꝰ. alit. ñ. pũitur nobilis ꝙ ignobilis. huus ꝙ liber. ut. xxiiij. q. i. qui ɔtra pacem. ff. de penis. l. capitaliũ. §. vlti. ⁊ talis inſuitur ſacco de coreo cũ gallo gallinatio et
n ❡ Parẽtẽ. nã ſerpente et vipera ⁊c. ff. ad. l. pomp. de parici. l. pena. C. de hijs qui parentes. vel li. occi. l. vna multo fortius q contra prẽm ſpũalem. ar. vi. q. i. infames. xxx. q. iij. pictacium.
o ❡ Et magiſtratũ. ar. C. de iniur. atrocem. nã in hijs eſt ius publicũ ar. s. di. i. ius publicũ. et q ꝓpoſito manus intulit capite plectendus ẽ. ff. de re. mili. omne delictũ. p ❡ Etatis. xv. q. i. c. illud.
q ❡ Locuſq;. ꝫ. di. v. c. i. r ❡ Furtum. ff. ad. l. iuli. pe. diuus. ɔẽ. ꝫ ibi ſubaudit tm ſcꝫ furti. s ❡ Vel ſacrilegiũ. ſcꝫ tantũ. ibi eñ dr. ſi res pũati de ſacro loco ſubripiatur. actõez furti non ſacrilegiũ eẽ. et quot modis dicatur ſacrilegiũ habetis. s. xvij. q. iiij. quiſquis.
t ❡ Emanſorẽ. emanſor eſt ille qui diu euagatus ad caſtra reuertitr ut. ff. de re. mili. l. iij. §. i. iſtud tps dẽcnit a furtiuo qui latenter moratr in aliquo buſco cã maleficij exercendi et cito reuertitr ad caſtra.
u ❡ Et effractorẽ. effractores dicunt qui frangunt carcerẽ vel aliud ut euadãt vel ut inde aliquid ſubripiãt. ꝫ aliter ſunt pũiendi nocturni aliter diurni. ut. ff. de effractoribꝫ et expila. l. i. ⁊ ij.
x ❡ Diurnũ. diſtinguitur eñ fur nocturnus a diurno. qꝛ nocturni atrotiores ſunt et acerbius puniũtur ut ex de homicid. ſi quis pfodiẽs. ff. ad. l. aquil. itaq;. y ❡ Diſcerni. xiiij. q. v. penale.
z ❡ Manifeſta. hec pena quadrupli. illa dupli puniri ſolent.
ꝫ ❡ Rixa. rixa inter altricantes et ꝓpe inter duos.

vel de ſiccarijs dicta ſunt. Fauore religionis ⁊ fidei atq; principali odio ſiccarioꝝ introducta ſunt. Iniuriarũ vero pro earum varietate multipliciter quis reus fieri põt. Varietas itaq; criminũ varietatẽ inducit penarũ. Vnde in digeſtis ti. de penis.

Aut facta puniuntur vt furta cedeſq;. a dicta ut ɔuicia ⁊ pſide aduocacões. aut ſcripta. vt falſa et famoſi libelli. aut ɔſilia vt diuirationes. et ɔſcia latronum quoſq; alios ſuadendo monuiſſe ſceleris eſt inſtar Sed hec quatuor genera cõſideranda ſunt ſeptem modis cauſa. perſona. loco. tempoꝛe. qualitate. quantitate. euentu. Cauſa vt in verberibus. que impunita ſunt a magiſtro illata. vel parente. quoniã emẽdacõnis animo non iniurie gratia videtur adhiberi. puniuntur autem cum quis per iram ab extraneo pulſatur. Perſona dupliciter ſpectatur eius qui fecit et eius qui paſſus eſt. aliter enim puniuntur ex eiſdem facinoribus ſerui quam liberi. et aliter qui in dominũ parẽtem ue auſus eſt ꝙ qui in extraneũ. ⁊ in magiſtratum. ꝙ qui in priuatum. In huius rei conſideracõne etatiſq; ratio habetur Locus facit vt idem vel furtũ vel ſacrilegiũ fit. et capite luendum vel miore ſupplicõ Tẽpꝰ diſcernit.

a ❡ Et a graſſaturis. q ſiũt a latronibꝫ in nemore. ⁊ dicitur a graſſor graſſaris quod eſt ſeuire id ẽ pimere. s. xxiij. q. v. relegẽtes.
b ❡ Expilacões. expilare eſt res iacentis hereditatis ſubtrahẽ. ff. de cri. expila. hered. l. ſi hẽditate. nec ẽ hꝰ furtũ. qꝛ nõ ɔtractat res aliqs inuito dño. qꝛ nodũ aliquis dñs eſt. ff. de fur. rei. hereditarie. ff. d effractori. et expila. l. i. et. ij. c ❡ Petulãtia. i. laſciuia. aliter eñ puniatur qd fit p laſciuiã. et aliter ſi fit p violentiã ex de ſen. ex. ſup eo.
d ❡ Vnum. et ita numerus diſcernit eos. ut. ff. de abigeis. oues.
e ❡ Abigeꝰ. ff. de abige. l. i.
f ❡ Puniat hꝰ ñ ſpectatur euẽtuſ.
g ❡ Volũtario. i. ꝓprio motu iudicis. ꝫ ſcdm voluntatẽ iudicis duraturo. non eñ erit tempus determinatũ in exilio. vel voluntario. i. pro motu et volũtate rei quãtũ ad locũ in quo eſſꝫ i exilio eligendum.
h ❡ Fortuiti. ar. ɔẽ hãc cãdẽ. l. ff. d officõ pſi. diuꝰ. ſed hoc apud grecos cũ nõ erat tãtus furor ꝙ excuſaret. al ſatis ipo furore puitur. ff. de offi. pſi. diuus et. iij. q. ix. indicaſ

emanſorẽ a furtiuo. et effractorem vel furem diurnum ac nocturnum. Qualitate factũ vel atrotius vel leuius eſt vt furta manifeſta a non manifeſtis diſcerni ſolent. Rixa a graſſaturis. expilacões a furtis. petulantia a violantia. qua de re maximus apud grecos orator demoſtenes ſic ait. Quantitas diſcernit furem ab abigeo. nã qui ſuẽ vnũ ſurripuerit vt fur cohercebitur. q gregem vt abigeus. Euẽtus ſpectatur vt a demẽtiſſimo quoq; fca ꝙ lex non minus eũ qui occidẽdi hominis cauſa cũ telo fuerit inuetus ꝙ eũ q occiderit puniat. Et ideo apud grecos exilio volũtario fortuiti caſꝰ luebantur. ut apd pcipuũ poetaꝝ ſcriptum eſt grecum.

Cogitacõ non meret penã lege ciuili. cũ ſuis termis cõtenta eſt. Diſcernũtur tñ a maleficijs ea que de iure effectũ deſiderant. in hijs eñ non niſi animi iudiciũ cõſideratr. Vñ in digeſtis. ti. de repudijs.

Diuortiũ nõ ẽ veꝝ niſi qd animo ppetuã ɔſtituẽdi diſſẽſionem fit. Itaq; quicquid calore iracũdie fit vel dicitur. non aliter ratũ eſt ꝙ ſi pſeuerãtia apparuerit iudicium animi fuiſſe. Ideoq; per eum calorẽ miſſo repudio ſi breui vxor reuerſa eſt. nec diuertiſſe videtur.

Cogitacõ. ecce ſupponit aliam ſolucõꝫ meliorẽ pdicte ɔtrarietatis legũ. q ſcilicet volũtas non punitur ab hoie cũ ſuis finibꝫ ẽ ɔtenta. et hꝰ caũ intelligũtur auctores q dicũt volũtatẽ nõ puniri. ſ. ab homine. et ſubauditur hic. vel ſic cogitacõ. et cetera
k ❡ Nõ meretr. quo ad hominẽ. alias ſecus. ar. xlix. di. hinc. v. ponderoſus.
l ❡ Decernũtur. hoc reſpicit illud quãq; lex. ⁊c. s. proxi.
m ❡ Tamẽ a maleficijs licet in maleficijs magis attendatur volũtas ꝙ animus id eſt pſeuerantia. ſecus eſt in illis que ſortiũtur effectũ de iur. in quibꝫ magis animus. i. pſeuerantia attendit ꝙ volũtas ſola. et ad hoc inducit oia vſq; ad. §. Alij ecõtra. nõ ſp eñ in cõtractibus cõſideratur ſola volũtas ſed animi declinatio. i. pſeuerantia. ar. ɔẽ. C. de fi. inſtru. cõtractus. ꝫ ibi de ɔtractu celebrãdo in ſcptis agitur. vnde et ſoluitur emptio re integra. et pinde eſt ac ſi non eſſet de cõſenſu vtriuſq; ptis celebrata. p ãras hoc fit. C. qñ licet ab empcõe diſ. l. i. et licet millies velit ɔtrahẽ ſi hꝰ nõ declararet nõ tenebit ɔtractus. A maleficijs. in maleficijs volũtas expectatur nõ exitus. ff. ad. l. cor. de ſicca. diuus. C. de excuſa. tu. ampliſſimi.
n ❡ Deſiderãt. ut ſũt ɔtractus. ut mrimoniũ. diuortiũ empcõ. vẽditio. et huiuſmodi q de iure ſortiũtur effectũ. ſed maleficia d iure non ſortiũtur effectum. imo tm ex corde procedunt. xv. q vi. c. i.
o ❡ Sed in hijs id ẽ i contractibꝫ.
Diuortiũ. nõ aliter ratũ. ar. non dici factũ qd non pſeuerauerit ex de. v. ſig. nam et ego. ff. de. no. opis nũci. ſi opus. ff. ad. l. cor. de fal. qui falſaꝫ. xxxij. q. i. apud. ar. ɔẽ. ff. d edil. edic. quid ſit fugitiuꝰ. §. celſus q; ſcribit. So. ſemel fca nõ pñt nõ fieri ut. ff. de cap. l. i bello. §. fce. ɔtraria caſualia ſũt. vel nõ ẽ plena mutacõ voluntatis.
q ❡ Iudiciũ. i. perſeuerantia effectus deliberacõ. ſed in maleficijs non

conſideratur perſeuerantia vel iudicium animi. ſꝫ ſufficit ſi affuit volūtas. et ſi in cōtinēti peniteat. ff. de furt. ſi ea. xxi. q. v. q̄ piurare. in pn̄. a ¶ Calorem. excuſat hoc caſu calor feminam lꝫ grauiſſime peccet. ita etiam ꝙ ſi minor eſſet non reſtitueretur. ff. de min. ſi ex cauſa. §. ſi mſer. et ita excuſat ira. ar. ij. q. iij. ſi quis iratus. qn̄qꝫ reſcindit cōtractum. ff. de publi. licitatio. qn̄qꝫ minuit delictum. C. de adulē. gratus. ſil'r ira ſiue feruꝰ/culū facit donacionē perire ſi inuicē amor ſit recōciliat9 ut. ff. de dona. int' virū ⁊ vxorē. cū hꝰ ſtat9 §. ſi diuortiū. in fi. §. b ¶ Si qs. s. ij. q. iij. ſi quis iratus. c ¶ Ex ɔſilio. q. diceret. nō tm̄ ex voluntate tenet̃ quis ſed ex ɔſilio conſiliū autē pluſ eſt ꝙ volūtas. qꝛ in eo proceditur ad actum

Periculoſe. caſus. qui ɔſilium dat ad occi/denduꝫ. homicida eſt vnde iudei ꝓ/bātur fuiſſe homicide xp̄i. qui illum et ſi non manibuſ tamē lingua occidūt et magis peccauerūt ꝙ pilat9 uel milites qui eū crucifixerant. e ¶ Cōſiliū. ex̄ d homici. ſic dignū. s. di. l. ſi qs viduā f ¶ Licꝫ hꝰ dicūt ꝓpter diē feſtum. lex enī p̄cepit ne parcatur malefactoribꝫ. et licebat eis interficē nō tn̄ in die feſto. xxiij. q. v. quid ergo. ī fi. p̄ſertim ſeducētes ꝓplm et a deo retrahētes qualē iſtū eſſe dicebāt. ſed ꝓpt' diem feſtū nō licebat eis tūc interficē quēquā. g ¶ Vel non licet interficē quē q. i. hūc. ꝓpter qd̄ ſcriptū ē. tradetur enim gētibꝫ ad illudendū ⁊ ɔſpuendum ⁊ crucifigendum ⁊c̃. ſic adim/pletus ē ſermo ihū quo ſe p̄dixit a gentibꝫ occidendum. ipi tn̄ contra ſe hoc dicūt. cū eū interfecerūt lingua et ſi non manibꝫ. h ¶ Ipi. s. xxiij. q. iij. c. ul. Et alia racō ibi aſſignatur. i ¶ Tercia. ſ. de con. di. i. nocte ɔdicētes ſibi in tempore ɔcordātes. k ¶ Hora ſexta. ar. ad teſtes ɔtr- ex̄. de teſtibꝫ. cum tu fili. ar. contra iij. q. ix. nichilominus. Sed hic nulla eſt contrarietas. quia ſup diuerſ factis teſtificatur. vnus ſup crucifixione facta linguis hora tercia ali/us ſup crucifixione in cruce facta a militibꝫ hora ſexta l ¶ Maius. s. xxiij. q. iij. qui alioꝝ. m ¶ Vn̄ pſalmiſta. Miſerere mei deus. n ¶ Filij hoim. pauerūt laqueū pedibꝫ meis. o ¶ Dentes. i. corroſiones. i. ɔuicia. p ¶ Et ſagitte. quātū ad ɔſilia. q ¶ Gladius. quantū ad verbera. r ¶ Acutus. dū clamarent crucifige. etiam voces ille incitatiue fecerunt mortem ut gladius acutus. s ¶ Se pn̄ie. ⁊ irregulares ſiūt l. di. ſi quis viduā. et ē. ar. contra clericos qui fures iudicantꝫ potantibꝫ tradūt. xxiij. q. v. vnum ſolum ē. dic vt ex̄ de homici. tua Sed nunquid dices irregularem clericum qui homicidium noluit facē nec

¶ Hinc etiā ī canonibus ſi quis iratus crimē alicui obiecerit ⁊c̃. ¶ Ex conſilio autem velut ex facto aliquē teneri aug. ita probat dicens.

Non ſolum qui manibus occidunt ſed et quorum conſilio et fraude alij occiduntur homicide probantur.

Periculoſe ſe decipiūt qui exiſtimāt eos tm̄ homicidas eſſe qui manibus hominem occidunt. et non potius eos per quoꝝ conſiliū ⁊ fraudem et exhortacōnem homines extinguntur. Nā iudei nequaquā dominum ꝓprijs manibus interfecerūt. Scriptum eſt enim. Nobis nō licet interficere quenquā. Sed tamē illis dn̄i mors imputat̃. quia ipi eum lingua interfecerūt. dicentes. crucifige crucifige eum. Vnde vnus euangeliſta dicit dn̄m crucifixū eſſe hora tercia. alius ſexta. quia iudei crucifixerūt eū hora tercia lingua. milites hora ſexta manibus. Qui ergo hominē tradiderit. ille interfecit eū dn̄o dicente. Maius peccatū habet qui tradidit me tibi. Vnde pſalmiſta filij hoim dentes. e. ar. et ſagitte. et lingua. e. gla. acutus. Subiciant ergo ſe penitentie quorum conſilio ſanguis funditur. ſi veniaꝫ ꝓmereri voluerit. ¶ Itē ex ep̄la clementis.

Interfectoēs fratrū detractores eoſqꝫ odiētes homicide ꝓbantur.

Homicidiorum tria genera dicebat eſſe beatus petrus. et penam eorum parileꝫ fore dicebat. Sicut enim homicidas interfectores fratꝝ. ita detractores eoꝝ eoſqꝫ odientes homicidas eſſe manifeſtabat quia et qui occidit. et qui odit frēm ſuū. et q̄ ei detrahit homicide pit̃ eſſe demonſtratur. ¶ Itē Jeronimus ī yſaia **In maleficijs voluntas ꝓ opere computatur.**

Omnis iniquitas et oppreſſio. ⁊ iniuſticia. iudiciū ſanguinis eſt. et licet gladio non occidat. voluntate tm̄ interficit. ¶ Itē ciprianus. ¶ De eodem

Vnquid cayn cum dn̄o munus offerret. peremerat fratrem. et tamen fratricidiū mente conceptuꝫ deus prouidus ante damnauit. Vt illi cogitacō mala et pernicōſa conceptio. deo prouidente proſpecta ē. ita et iudei ſeruis apud quos cogitatur. et martirium mente concipit̃. animus ad bonum deditus deo iudice coronatur. aliud ē martirio animuꝫ deeſſe. aliud aīo defuiſſe martiriū. qualeꝫ te inuenit dn̄s cū vocat. talem pariter et iudicat. quoniam ipe teſtatur et dicit. et ſciēt omnes eccleſie. quia ego ſcrutator renum ⁊ cordis. ¶ Item auguſtinus

Homicida eſt qui fratri ſuo mala ſuadet.

Noli putare te non eſſe homicidam. quando fratri tuo mala perſuades. Si fratri tuo mala perſuades occidis ⁊ vt ſcias quia occidas. audi pſalmum. Filij hominum dentes. eorum ar. et ſagitte et lingue. e. gladius acutus. vel machera acuta. ¶ Idem.

Occidit qui ad nocendum mouet.

Homicidium lege vetitum putabatur non aliud eſſe niſi cōporis peremptio. Aperuit ergo

fecit quia nō potuit. non credo ꝙ ſit irregularis tanquā d homicidio lꝫ ſit volūtarius homicida. qꝛ lex ꝓmocōis potius opus conſiderat quam volūtatem. xv. q. i. ſi qs iratus. xxxij. q. ij. ſicuti. licꝫ ſit homicida quo ad deū. ſ. e. ſi cui. vbi ēn frēm ſeqt̃ ꝗui9 ē pccm̄. Homicidioꝝ. tria gn̄a p̄cipua. nā large homicidiū dr̄ quilibꝫ illicitus motus aduocēdū. ſ. e. homicidiū. t ¶ Parilē. i. cōſimilem quantum ad deuꝫ alias enim aſp̄ior pn̄ia imponitur iterfectori. v ¶ Et qui. s. lxxxvi. di. paſce. x ¶ Pariter. non quia eq̄/liter peccent. ſed quia dignus eſt pena eterna vterqꝫ y ¶ Detrahit. detractoēs dicuntur homicide q̄a quātū in eis ē ꝓuāt vita aīam. quia melior pars hoīs ē vita dum negant v̓tutes q̄/bus anima viuit eſſe in aīa. Nā d trahere eſt bona q̄ alicui ſunt a deo collata negare ul' inuertere. ut ſi qs dicat ſapientē ſapientiam non ha/bere. vel caſtū caſtitatem. vel ea q̄ bono zelo fiunt inuertendo aſſerat malo zelo. vel ſpiritu fieri. ſic iudei xp̄m dicebant in belzebub d̓monia eicere. xxi. di. §. i. Et qd̄ ē pccm̄ in ſpm̄ ſcm̄. quia qd̄ eſt in ſpm̄. ſ. maligno ſpiritui attribuūt Vn̄ in euangelio qui dixerat fratri ſuo fatue reus erit gehenne. lv. di. ſi euāgelica. xxxij. q. v. qui viderit.

Omnis oꝑſſio. C. qd̄ metus cā. ſi p impꝛſſionē. z ¶ Iudiciū. i. ita punitur. et eſt digna puniri vt homicidiū. q̄a vtrūqꝫ ſufficit ad dānationem eternā. xxv. di. crimminis. Vnq̄d. caſ9. dr̄ ꝙ deus inſpicit volūtatē anteq̄ ꝓducat̃ ad actū. tā bonā vt eā coronet. ꝙ malā vt eū dānet. de mala ꝓbat p caim. de bona p eū q̄ vult pati martirium q̄ remuneratur ⁊ ſi martiriū nō ſequat̃. c ¶ Caim. s. iij. q. vij. i ꝗuibꝫ. hꝰ legitur in geneſi. c. iiij. d ¶ Dānauit. ſi dānauit ꝗ̊ omiſſū fuit. nam deus nulli immeritam ingerit penā. xj. q. iij. illud. Sed expone damnauit id eſt dānabile oſtēdit. eius victimā reſpuēdo. vel damnabile p̄ſciuit e ¶ Aīo. ut in beato martino q̄ nō defuit martirio ſed martirium ſibi. ſufficit enim affectus. ar. ſ. e. importuna ɔtꝙ prepoſterum. f ¶ Qualē. s. di. xxv. q̄l'. g ¶ Vocat. xiij. q. ij. ɔ h ¶ Teſtat̃. ut in apocalipſi. i ¶ Renū. i. dlectacōnū. k ¶ Cordis. i. cogitacōnū. vnd̓ aug̃. ſup illū locū ſcrutans corda. ⁊c̃. Cordis. i. qd̄ qs cogitat.

Noli. pſuades. s. di. xlv. l ¶ Renes id ē qd̄ quecūqꝫ delectat ſane. plus ē enim pſuadere ꝙ facere. ar. ff. d ſeruo corrup. l. i. §. pſuadere. q̄ enī pſuadꝫ corrūpit nō q̄ cogit vt ibi m ¶ Machera. id ē gladi9. alia trāſlacōe dr̄ gladius acutus. s. e. periculoſe.

Homicidiū. putabat̃. male intelligentibꝫ. nā prohibitum erat. ⁊

oīe vñ malū oritur· ex̄· de oſti· nā ꝯcupiſcentiā· a ¶ Aperuit· in euāgelio vbi dicit qui dixerit fratri ſuo fatue reus erit mortis· ſi quis dxerit fratri ſuo racha reus erit ꝯcilio· lv· di· ſi euangelica·
b ¶ Motū· poſt ꝑmum qui in ꝑtāte nr̄a· nō eſt ꝟ· di· ij· inter h̄ ſciendū

S J proterea· in corde· s· xxiiij· q· vlti· c· vlti· b ¶ Teneris· quo ad deum nō quo ad hominē cū rem non ꝯtractauerit· ff· de acq· poſ· poſſidēdi· §· ſi rem· q̄a ſolo aīo furtū nō ꝯmittit᷑· ſcd̄m leges vt ibi

S J cui· ñ min᷑ ·s· xxxij· q· v· ſicut eñ· vi· q· i· §· verū h̄· xv· q· vi· c· i· in fi· viij· q· i· ſciendū· xiiij· q· v· ſi id· xxxij· q· v· qui viderit· ꝯtra ꝟ· di· ij· ſic̄ tribꝯ ꝯtra· ſo· reuera magis re᷑ eſt· ſi opus adhibeat᷑· ſed h̄ quo ad ſufficientiā et̄ ni interitus accipe· et dic reus· i· n̄lominus reus ē ꝗ̄uis ad fc̄m non ꝑueniat· non quin plus peccet ut dixi ſi opus ſeq̄tur· qd̄ patet ex eo ꝙ ꝓhibitū ē malaꝫ volūtateꝫ in op᷑ ꝓducē· Sic ergo ꝯtra ꝓhibicōneꝫ illā faciens plus peccat· qui ergo adicit op᷑ voluntati iniquitatem adicit iniquitati·
f ¶ Volūtas non opus· tm̄ vel non facit ut opus ſit remuneratorium· ꝟ voluntas· ſic et alibi dicit· ſcilicet ꝙ ſufficit elemoſina cordis nō corporiſ· xlv· di· due· q̄nq̄ꝫ tñ eē opus minus bonū in bonū ꝯuertit̄ diligētibꝯ deum ꝟ· e· di· nullus eorū· v· ta libꝯ· alias ē· v· c· q̄ cūq̄ꝫ ar· ex̄ ꝺ reg· iur̄· eſtote· Jllud autē nota ꝙ peccata q̄ ſola voluntate ꝯ̄trahuntur ſola voluntate dimittuntur· ſcd̄m baz· ar· ff· de pac· ab emptione· Sꝫ contrariū credo ſi ad conſenſum voluntas ꝑuenit· ar· s· vi· di· teſtamentum· §· ꝟ penſans·
g ¶ Cōtricōne ꝟ· c· ꝓxi· § non ita illa ſcꝫ que eſt virtus non illa que eſt paſſio· ſcilicet afflictio qua punitur quis interius pro peccato· nec illa que eſt actio qua ſe punit aliquis· h· dū· palea eſt·

dominus omnem iniquum motū ad nocendum fratri in homicidij genere deputari· ¶ Jtem augu·

Furti tenet̄ q̄ ſolo timore nō furat̄·

S J ꝑpterea nō facis furtuꝫ q2 times ne videaris· intus in cōde feciſti· furti teneris et nil tuliſti·

Jdem de libro arbitrio·

Non ideo minus deliquit cui ſola de eſt facultas·

S J cui etiam· non ꝯtingat facultas concumbendi cum coniuge aliena· planum tamen ſit aliquo modo eum cupere· et ſi poteſtas detur eſſe facturū non minus reus eſt ꝙ̄ ſi in ipo facto deꝑhenderetur· Jteꝫ· ¶ Sicut auctoritas teſtatur· voluntas remuneratur non opus· voluntas enim in cordis ꝯtritione eſt· opus vero in oris confeſſione· luce clarius conſtat cordis contritione· non oris confeſſione peccata dimitti· ¶ Jtē ꝓſper

P Orro illi quoꝝ peccata hu̇āna notitiam latent· non ab ipis ꝯfeſſa· nec ab alijs publicata· ſi ea confiteri vel emendare noluerint· deum quem habent teſtem· ipm habituri ſunt et vltorem· Vt quid eis prodeſt humanum iudicium vitare· Cum ſi in malo ſuo permanſerint ituri ſunt in eternum deo retribuēte ſuppliciuꝫ Qd̄ ſi ipi ſui iudices fiant et veluti ſue iniquitatis vltores hic in ſe volūtariā penam ſeueriſſime animaduerſionis exerceant· temporalibus penis mutabunt eterna ſupplitia· et lacrimis ex vera cordis conpū

P Orro· caſus· mutat proſper quemlibet hominem ad penitētiam· qui eñ noluerit emendare delictum· eterno ſupplicio damnabit̄ quia noluit ſubire temporale ſuppliciū· melius eſt ergo ꝙ quis confiteatur peccatum occulte vel etiam in iudicō· cū pt̄ inde ꝯuinci et penitentiam agere vt ſic ꝯmutet penam eternam in temporalem·
i ¶ Vltores· quaſi ſine ꝯfeſſione et in hoc facit ad ꝓpoſitū· Sed tamē hoc non eſt veꝝ quia ꝯfiteri tenentur ſacerdoti· ſed hoc vult dicere ꝙ deberet recognoſcere peccata ſua· et inde ſe damnare et redarguere ſe et dicere tali pena ſū dign᷑· et ſic ſūt ſui iudices ꝟ· e· tres vltra mediū k ¶ Tēporalibꝯ· id ē ſuſtinēdo tꝑales ſcꝫ penas euadent eterꝯdenter· ibi allegatur h̄ ꝓ capitulo F nas· s· xiij· q· vlti· c· vlti· Acilius· s· xi· q· iij· §· eui·· l ¶ Sꝫ vltro· l· di· ꝑſbiterū· ar ꝓ ſpōte ꝯfeſſo· m ¶ Neſcientibꝯ ꝟ· e §· ſit r· n ¶ Sententiā· qd̄ ſit cū i ſecre·

to interius ꝯpūguntur et ꝯfitent̄ ſacerdoti· ut ꝟ· e· di· vide benignum· et· c· iudicet· nō tñ ſibi penitentiam imponēdo vel ſe ligando· ſcd̄m ꝙ ·ḡ· inducit· capl̄m· ſed ſup voto et ꝓpoſito quo ſe damnent ad talē penitentiā ſubeundā iudicō ſacerdotis· o ¶ Nō animo· in perpetuum·
p ¶ Sꝫ officio· ſ· ad tēpus vel nō animo tm̄· Sꝫ officio· id eſt iudicō ſuperioris ab officij execucōe abſtineāt· ut ꝟ· e· di· i actōe ·h· q ¶ Tanꝙ̄ ꝟ· e· di· i actōne· s· l· c· i· et purgabit· et· c· de his r ¶ Amiſſa· vero id ē ꝑtermiſſa et dimiſſa ad tēp᷑· ꝓpoſitum qui ꝑpe h̄nt pacta penitētia· ad priſtinum altaris officium vnde ſponte receſſerant reuocare· h· ut· l· di· domino ſancto· et· ·c· purgabit·
s ¶ Recipiant· i· iudicēt᷑ digni recipe· h· i· iterū ſiunt digni ſic̄ ſuerunt p ꝑora bona· non ꝙ ea recipiant que amiſerūt p mala·

ctione fluentibus reſtringēt eterni ignis incendia Et infra·

F Acilius deum ſibi placabunt illi qui non humano ꝯuicti iudicio ſed vltro crimen agnoſcunt· qui autē ꝓprijs illud confeſſionibus ꝓdūt· aut neſcientib᷑ alijs q̄les ipi occulti ſunt· ipi in ſe volūtarie excōmunicacōnis ſententiaꝫ ferunt ⁊ ab altari cui miniſtrabant non animo ſed officio ſeparati vitam ſuam tanquam mortuam plangūt· certi ꝙ recōciliati ſibi efficacis penitentie fructibus a deo non ſolum amiſſa recipiant· ſed etiam ciues ſuperne ciuitatis effecti ad gaudia ſempiterna ꝑueniāt· ¶ Hoc idem probatur auctoritate illa ꝓphetica

J N q̄cūq̄ꝫ hora peccator ꝯuerſus fuēit ⁊ igemuerit vita viuet ⁊ nō moriet̄ Nō eñ dicit̄ ore cōfeſſus fuerit ſed tantum ꝯuūſus fuerit et ingemuerit· vita viuet et non morietur ¶ Unde etiā idē ꝓpha ait·

S Cindite corda vr̄a ⁊ nō veſtimēta vr̄a· oſtēdens contritionem cordis que in eiuſdem ſciſſiōe intelligitur nō confeſſione oris q̄ pars eſt exterioris ſatiſfactionis quaꝫ ſciſſuram veſtium nominat aperte totum intelligens peccata dimitti·

¶ Unde etiaꝫ per eundem ꝓphetam

C Onūtimini ad dominꝰ ait· me et ego conuertar ad vos· Conuerſio autem dicitur quaſi cordis vndiq̄ꝫ verſio· Si autem cor veſtrum vndiq̄ꝫ a malo ad deuꝫ vertit̄

T Jn quacunq̄ꝫ hora· ab iſto loco inducit· ḡ· auctes euidentiores ad probandū ſuum ꝓpoſitū· et ſuſpendit ꝯcluſiōꝫ ſuā vſq̄ꝫ ad· §· Jtē ſi· et ibi infert concluſiōꝫ· ab eodem· §· ſuſpendit iterū ꝯcluſiōꝫ vſq̄ꝫ ad· § cuꝫ ergo· et ita ꝑueit ad· §· alij ꝯtra· et hec videb̄ p deceꝫ auctoritates q̄s ponit in ipa lr̄a

S Cindite· ap te· oris ꝯfeſſio eſt pars exterioris ſatiſfactōnis q̄ hic totū dicē ⁊ ꝟ· e· quem penitet vel dic ſuperius infinitatum efficitur pars inferioris infinitatis· cū enim hec vera ſit oīs hō eſt animal vtroq̄ꝫ ēnino infinitato· recte ꝯuſtitur· ergo omne nō animal ē nō homo· ⁊ ſic ñ ſcindere corda ē infer᷑ ad nō ſcindere veſtimenta· planius dixiſſet a toto ad ꝑtem· ⁊c·

C Onuertimini· Sꝫ nunq̄d ſtandū eſt huic ordini ut ꝑma ſit nr̄a ꝯuerſio· ſequēs dei· videtur· ar· xliij· di· ſit rector· ex̄· de vi· et hoñ cleri· c· vlti· in· fi· ar· ꝯtra ꝟ· di· iiij· dic̄ dn̄s· ff· de ſolucōnibꝯ nec eñ· et ꝑterea nemo meretur ꝑmam grām· q̄uo ergo ꝑcipitur alicui cōuertimini· ⁊c· So· tale eſt iſtud quale illud· ſurge qui dormis et exſurge a mōtuis ⁊ illuminabit te xp̄s· l· di· q̄d ē· vel reſpicit hic ordinē iuſtificationis· quia ꝯtritio qua ꝯterimur· cauſaliter ꝑcedit remiſſionem pene eterne ꝯmutate in tꝑalem ꝟ· e· ſi pccm̄· nō reatus qui per grām dei remittitur· et ſic ꝯtricō que ex libero arbitrio ꝓcedit meretur remiſſionem q̄ tñ grē que oīa ꝑcedit erit tribuenda tāq̄ cāe· quidaꝫ tamē ꝑus ponūt remiſſionē· Vel ꝯuertimini· i· oſtendite vos ad ꝯuerſionem humiles· et ego ꝯuertar ad vos· i· ꝑmā grām vob̄ infundā· ar· ꝟ· di· · fallas· vel dic ꝯuertimini p omiſſionē culpe ad quā quilibet tenetur· non p gratiam h̄ndam quā nemo meretur vel demeretur· ſic̄ vides in radio ſolis· ſi· n· aperio feneſtrā intrabit ſol ſi clauſero non intrabit· tamen nō poſſum eum cogere ꝙ intret· vnde dictū eſt de homie ꝙ ē ſpūs

vadens et non rediēs p ſe ſi tū habeat grām pt mereri vitam eter/nam· vnde non valet h̄ ·ar· iſte non pt mereri qđ minus eſt ergo nec qđ maius· Item nec hoc· iſte eſt mag̃ malus hodie q̃ heri· ergo minus abilis ad ſuſcipiendū grām q̃ heri· inſtantia eſt in cepha· i· in petro· ·l·di·fidelior·

a ¶ Cōuerſio ar· q non tm̄ valet verbum ſimplex quantuȝ cōpoſitū· ar· contra ·ff· ad l· aquil· ſi ſeruus· §· inq̄t ·ſo· p̄m dcm̄ ē verȝ loquēdo ꝓprie cōtria impro p̄e· xxxvi· q· i· c· i·

b ¶ Sue conuerſionis· ar· cōtra· xi· ·q· iii· q̄ iubēte· ſed h̄ đ fructu remiſ/ſionis dime ibi humane · vel verius h̄ de fructu reat9 ibi pene exterioris·

c ¶ Leproſi· ſ· de q̄· de quibꝰ i euāgelio luce qui đſignāt peccatores·

d ¶ Sacerdotibꝰ· pmo q̃ eſt deo cōfitendū poſtea ſacerdoti ·ī· e· ·§· ex his omnibus·

e ¶ Etiā lazar9· peccator ꝯſuetudine peccādi depſſ9 ar· ·ī· di· ii· ſicut tribus· Iohēs·

f ¶ Lapiđ· oneſe peccati·

g ¶ In ſepulcro· in cordis ꝯtricōe

h ¶ Mūdauit· in euāgelio mathei·

mox ſue conuerſionis fructum meretur vt deus ab ira ad miſcđiam conuerſus peccati preſtet indulgentiaȝ cuius p̄mo p̄parabat vindictā· Vn̄ datur intelligi q etiam ore tacente veniā cōſequi poſſumus· Hinc etiaȝ leproſi illi quibus dominus precepit vt oſtenderēt ſe ſacđotibus in itinē· anteq̃ ad ſacđotes venirēt mundati ſunt· Ex quo facto nimirum datur intelligi q anteq̃ ſacerdotibus ora nr̄a oſtendamus id eſt peccata confiteamur a lepra pc̄ci emundamur· Hinc etiam lazarus de monumento viuus prodiit · non prius de monumento eſt eductus et poſtea a domino ſuſcitatus· ſed lapiđ remoto quo monumentum claudebatur in ſepulcro reuixit et foras viuus prodiit· Hinc etiam ut dominus oſtēderet q non ſacerdotali iudicio ſed largitate diuine gratie peccator emundatur · leproſum tangendo mundauit et poſtea vt ſacerdoti ſacrificium ex lege offerret precepit· Leproſus eñ tangitur cū reſpectu diuine pietatis mens peccatoris illuſtrata compungitur· Vnde poſt trinam negationem petrus dño eum reſpiciente ꝓfudit amaras lacrimas· quibus culpam ſue negacōis diluit· leproſus ſemetip̄m ſacerdoti repreſentat dum peccatum ſuum ſacerdoti penitens confitetur· Sacrificium offert ex lege dum ſatiſfactōnem eccleſie iudicio ſibi impoſitaȝ factis exequitur· Sed antequam ad ſacerdotes ꝑueniat emundatur· dum per contricōnem cordis ante ꝯfeſſionē oris peccati venia indulgetur· Hinc etiā medici negantur ſuſcitarē aliquē vt reſuſcitatus ꝯfiteatur dum p ꝓphetam dicitur· Nūquid medici reſuſcitabunt ⁊ cōfitebuntur tibi· Item a mortuo vt ait auctoritas velut ab eo qui non eſt perit confeſſio· Vnde penitens ille qui timore octaue reſurrectōis territus exclamauit· domine ne in furore tuo arguas me· Poſtea ſupplicans aiebat· ſaluum

i ¶ Sacrificiū· id eſt ſatiſfactōneȝ·

k ¶ Precepit ·s· xciii· di· dn̄s· et ita ex p̄cepto tenet̄ quis ꝯfiteri· ex̄ de pe· c· omnis vtriuſq̃· Io·

l ¶ Medici· i· ſacerdotes q̄ medicinā anime p̄ſtant· ſed et de9 dicitur medicus· vt ·ī· di· iii· adhuc inſtāt· xxiii· q· iiii· nabuchodonoſor· et· xi· q· iii· q̄uo·

m ¶ A mortuo· i· ꝑmanentem in peccatis·

n ¶ Auctoritas· in libro ihesu filii ſirach· ſcȝ eccleſiaſtico·

o ¶ Velut· qui enim peccat nullus eſt· quia pec̄m ducit ad non eſſe cum nichil ſit iuxta illud et ſine ip̄o factum ē nichil · et eſt velut ſimilitudinariū· ſed ad liām pt hoc intelligi· quia poſt mortem non valet confiteri vt de illo diuite in euangelio·

p ¶ Perit· id ē non eſt quia non penitet talis· ut ·ī· di· iii· iudas· et ita perit hic quod non eſt· ar· ·ff· de conſti· pec· id qđ · vel ſic· non eſt vtilis quo ad vitā· ar· q reſcp̄tū ab excōmunicato impetratuȝ ſit nullum ip̄o iure· ar· cōtra ·ī· de con· di· ii· et dixit·

me fac ꝓpter miſcđiam tuā qm̄ non eſt in morte qui memor ſit tui in inferno autē nullus confitebitur tibi· Si ergo nullus niſi ſuſcitatus confitetur· nemo aūt viuit eterne iehenne filius et ꝑpetua damnatione dignus· patet q anteq̃ quiſq̃ confiteatur peccatū a reatu ſue preuaricacōnis quo eterna ſibi debebant̄ ſupplicia p gratiam interne ꝯpunctionis abſoluitur· ¶ Iteȝ ſi antequaȝ quiſq̃ cōfiteatur a dño reſuſcitatur vel reſuſcitatus viuit dum confitet̄ vel poſt reſurrectionem iterum mortuus eſt et confitetur· Sed ſicut antequā reſuſcitaretur mortuus cōfiteri nō poterat· ſic mortu9 poſt reſurrectionem confiteri non valet· Reſtat ergo vt reſuſcitatus viuat duȝ peccatum ꝯfitetur· Habet itaq̃ reſuſcitatorē ſuū ſibi preſentē ſeq̃ inhabitantem· ¶ Vt enim auguſ· ait in pſalmo ſexageſimo ſecundo· Reſuſcitatus corpore viuit abſente ſuſcitatore· nō aūt ſic reſuſcitatus in anima· Cum enim deus ſit vita anime· anima vero vita corporis· et ſicut corpus viuere non poteſt anima abſente· ita non niſi deo preſente anima viuere valet· habet itaq̃ anima deum ſibi preſentē p gratiaȝ que viuens peccatū ſuū ꝯfitetur eaȝ q̃ vita q̄ deus eſt inhabitat ·quam inhabitando viuere facit· Si autem illam inhabitat ergo templum ſancti ſpūs eſt facta · ergo illuminata eſt· ergo a tenebris peccatoꝝ expiata eſt· ergo templum diaboli eſſe deſiit· que ad luceȝ venit reſpect9 cuius tenebras fugat· nulla eñi vt ait apoſtolus conuentio criſti ad belial· nulla ꝑticipatio lucis ad tenebras nulla communicatio iuſticie et iniq̄tatis · nullus conſenſus templo dei cum ydolis· ¶ Item vt xp̄us ait· Omnis qui odit malum in luce agit· Qui aūt in luce agit cū deo operat̄· ſicut auguſtinus ait · qui autem in xp̄o operatur eius filius probatur· cuius enim opera quiſq̃ facit eius

q ¶ Qui memō· quantū ad gratie ſuſceptionem duȝ eſt in peccato·

r ¶ Si ergo· quaſi diceret nullus ad ſui ſalutem·

s ¶ Dānacōe· eſt de bap· et eius effectu ·maiores·

t ¶ Patet· ecce ergo cōcluſio magiſtri·

u ¶ Itē ſi anq̃· habito q ante cōfeſſionem peccator reſuſcitatur · probat q quando ꝯfitetur nō eſt in peccato· ſi enim poſt reſurrectōeȝ ſuā anq̄uā ꝯfiteatur incipiat mori ·i· peccato obligari ſequeretur q mortuus· id eſt in peccato exiſtens confiteret̄· quod cum no poſſit eſſē ante reſurrectōeȝ nec p9· a mortuo enim et cetera· perit confeſſio ·s· e· a mortuo· conclu dit ergo q viuēs id eſt reatu pc̄ci abſolutus ꝯfitet̄· et ita in ꝯfeſſione nō dimittit̄ pcc̄m

x ¶ Reſuſcitat9· aīma· nota animā alio modo ſuſcitari q̃ corpus·

y ¶ Si autem· verba magiſtri·

z ¶ Apoſtolus· in epl'a ſua ad corinthios·

a ¶ belial · apoſtata interp̄tatur·

b ¶ Lucis· i· illuminatoꝝ· et eſt ar· q contraria ſeſe non patiuntur· ar· xvi· q· vii· noua ·ī· e· §· cum ergo·

a ¶ Dñs ait in euãgelio Jo. b ¶ Abrahe. ſ. xxij. q. ij. §. Itẽ oppoñt. c ¶ Duobus. exigẽtib9 otraria. duob9 diuerſis puta in eo ꝙ ſunt diuerſa. alias ſecus. ff. de ope. lib. duoꝝ eſt.

Qui natus ẽ. ex deo. opãte p grãz vl' p baptiſmũ. e ¶ Peccat. oiunctim intellige dũ morat' in ſanctitate pfecta ꝛ regñacõne dei. ꝙ ſic debeat intelligi habet' ꝭ. di. ij. §. Itẽ ſecũdum ꝛ. c. ſi em̃ inquit.

f ¶ Diaboli. ꝛ ita ex pccõ vel ex v̈tute nomẽ amitti mus. ſic et dic̃ lex ꝙ adoptatus a ſenatore in filiũ fi li9 ſenatoris dr. ff. de ſenato. ſenato ris. fili9. et nupta clariſſimo ꝙ̃ diu ꝛ nubit alij iferio ris ordinis clariſ ſima dicit'. ut. ff. de ſenato. femie.
g ¶ Solo. mag/ nũ aũt pccm ẽ nõ agere penitẽtiã ꝛ ſuo ſibi oplacẽ d' licto ꝭ. e. di. ſup t'.

Omnis. bus. viuit. p grãz
i ¶ Alien9. a cari tate. ſ. ad mortẽ ꝭ. c. in actõne. ex de regu. et trãſe. ad reli. licet. in fine.
k ¶ Teſtãt' . ab hoc loco vſqꝫ ad . §. hijs auctcritati tib9. pꝫ alia pte al legat ꝙ ſ. adul to pccm nõ dimitti tur ſine oris ofeſſi one qđ tñ falſum eſt. bñ tñ dicim9 ꝙ licet cordis cõ tricõne dimittat' pccm. cõfeſſio tñ mũdat ꝛ ſatiſfac tio mundat. et ſic mag ac mag mũ dat hõ. ſic magis ac magis innoua tur hõ ꝭ. de cõ. di. iiij non ex quo. Auctoritates hic inducte parũ vr gent ſi diligente' exponantur.
l ¶ Sine oriſ ofeſ ſione. i. ea otẽpta vt pmã opinionẽ defẽdas iux̃ v̈buꝫ illđ dñicũ. vade ꝛ ãpli9 noli peccare ꝭ. di. iij. ſi aplus.
m ¶ Prophetaz. dic duplex ẽ otri tio et ofeſſio. ſ. in terior et exterior de interiori. ſ. q̃ fit deo dr ꝙ ſine ofeſ ſione nõ dimittũ tur pccã. vel dic

filius eſſe phibetur. Vnde quibuſdã domin9 ait. Si filij abrahe eſtis ope ra abrahe facite. Itez vos ex patre dyabolo eſtis. qr opera pr̃is vr̃i vul tis facere. Nemo aũt filius dei ꝛ dia boli ſimul eſſe pt̃. Nemo em̃ vt ipſe ait duob9 dñis pt̃ ſuire. ¶ Itẽ io-

Johannes vt ait in epl'a ſua.
Qui natus ẽ ex deo non peccat ergo nõ eſt dyaboli filius. Solo em̃ peccato dyaboli filij ſumus. ergo de eius regno trãſlati ſumus in regnũ claritatis filij. ſumus erepti de pote ſtate tenebrarum et facti ſumus fi lij lucis. Cũ ergo ante ofeſſionez vt pbatũ eſt reſuſcitati ſumus per gra tiã et facti filij lucis ſumus. euiden tiſſime apparet ꝙ ſola otricõne cor dis ſine ofeſſione oris pccm remitti tur vel repmitur. ¶ Itẽ iohãnes.

Omnis q̃ nõ diligit deũ manet in morte. Si ergo viuit et di ligit. ſi diligit dilectio eſt in eo. dile ctio autem in malo nõ eſt. Eſt enim fons pprius bonoꝝ in quo non con municat alienus. Ergo bonus eſt i ſte factus p grãm ante confeſſionẽ peccati. nõ itaqꝫ malus eſt. bon9 em̃ et malus aliquis ſimul eſſe non pt̃. Nđ ſi malus nõ eſt menbrum dyabo li non eſſe probatur. Nec ergo ẽ di gnus iehenna que dyabolo et men bris eius ſolummodo debetur. ſicut eterna beatitudo ſolũmodo menbris xp̃i paratur. Nõ ergo in confeſſiõe pccm remittitur qđ remiſſum eẽ p batur. Fit itaqꝫ cõfeſſio ad oſtenſio nem pñie non ad impetracõnem ve nie. Et ſic circũciſio data eſt abrahe in ſignũ iuſticie nõ cauſa iuſtificacõ nis. ſic confeſſio offertur ſacerdoti in ſignũ venie accepte nõ in cauſam remiſſionis accipiende. Alij econ tra teſtantur dicẽtes. ſine ofeſſione

id ẽ ppoſitũ habes dicẽdi ore. n ¶ Iuſtificeris. i. a peccato mũderis. et bonis opib9 replearis. vel vt oſecutiuũ eſt. ff. ad. l. acquil'. ſed et ſi quacunqꝫ. §. ſi. vel vt iuſtus alijs videaris exemplo tui proficiſcentib9 vel intelligitur de exteriori vt iuſtificeris quo ad alios non quo ad de um apud quẽ iam iuſtificatus ẽſt. ar. ꝭ. e. iudicet.
Non pt̃. confeſſus. deo. ut. ꝭ. e. ſufficiat. confeſſio oris fit ſacerdoti. cordis fit deo. Itẽ opis pximo. xi. q. iij. eſtimant. p ¶ Ecce vera ẽ. ꝙ̃ ſufficiens. melius ꝙ̃ pbat auctoritas h̃ pmam oppinionem quã ſedaz. q ¶ plangere. non eſt deſcripcõ. quia habuit h̃ iudas ex timore ſer uili ꝭ. di. iij. iudas. ſed eſt qualiſcunqꝫ aſſignatio.

Perfecta. hoc capitulũ habes ꝭ. di. iij. circa pñ. r ¶ Cogit. h̃ in tellige quãtũ ad ſenſualitatem que ſemp repugnat racõni. vnde aplus. caro ocupiſcit aduerſus ſpm̃. et econuerſo. t ¶ Tota. i. omnis eius gradus. u ¶ humilitas. ne ſupbia efferatur. ut phariſeus videt approbare eoꝝ ſententiã. qui dicũt ꝙ remiſſio pponẽda eſt iuſtificati oni. Sed contra dicta ſũt de gratia iuſtificãte. vel grãz. i. grẽ augmẽ tũ ut non intelli gas h̃ d' grã iuſti ficãte. vel non pt̃ innoteſcere gratie acceptio. naz res tũc fieri dr qñ in noteſcit. vel hec dictio purgatus ponĩt in vim no minis non partici pij. omnia em̃ hec ſimul ſũt tpe non natura vel cauſa.
¶ Fructifera no ta ꝙ i pccõ mõta li. tria attendũtur impudentia. delec tatio. et perpetra tio. contra h̃ tria triplici remedio opus eſt. otra im pudentiã cõfeſſio in qua eſt verecũ dia ꝭ. e. quẽ peni tet. delectacõ i op ponitur amaritu do otricõnis. per petracõni oppo ni tur operis ſatiſfa ctio ꝭ. di. ij. c. ij. Sꝫ nũquid de venia libus tenetur quis ofiteri. vidẽ ꝙ nõ quia res pene cõ tra naturã eſt ꝛc. ut. xxv. di. res pe ne. §. criminis. di co ꝙ de veniali bus maioribus te net' quis ofiteri. de quib9 dicit au ctoritas. vitaſtis grãdia caue ne ob ruaris in arena. ꝭ. e. tres ſũt. ſed ẽ gñalis cõfeſſio et ſpecialis. ſpeciali indigẽt mõtalia. Vnđ pſal. lauabo p ſinglãs noctes lectũ meũ id ẽ cõ ſciẽtiã meã emun dabo diſcurrẽs p ſingulas noctes. i. p ſingula mor talia. de ſingulis. ſ. cõterendo et ſa tiſfaciendo ſigilla tim non ofuſe. In gñali vero ſuffi cit cõfiteri venia lia ut fit in miſſa cum dicit ſacer dos. ofiteor dđ ꝛc.

oris et ſatiſfactõne opis neminem a pccõ poſſe mũdari ſi tempus ſatiſ faciendi habuerit. Vñ dñs p pphaz ait Dic tu iniquitates tuas ut iuſti. ¶ Itẽ ambroſius in libro de para

Non poteſt a pccõ. diſo. iuſtificari quiſquaz niſi pccm fuerit añ confeſſus. ¶ Idẽ in ſmõe

Ecce nũc tps q̃dragesime. acceptabile adeſt in quo con feſſio a morte animã liberat. ofeſſio aperit paradiſum. ofeſſio ſpem ſal uandi tribuit. Vnde ſcriptura dicit dic tu iniquitates tuas vt iuſtifice ris. hijs verbis oſtẽditur quia non meretur iuſtificari qui i vita ſua pec cata noluerit cõfiteri. Illa confeſſio vos liberat que fit cũ penitẽtia. peni tentia vera eſt dolor cordis et ama ritudo anime per mala que quiſque vel omiſit vel oſenſit. Pñia eſt mala pterita plãgere et plangẽda iteruz nõ omittere. ¶ Item iohannes os

Perfecta pñia cogit aureũ. peccatorẽ omnia libẽter ſuffer re. in corde eius cõtritio. in ore con feſſio. in ope tota humilitas. hec eſt fructifera penitentia. ¶ Idem

Non pt̃ quis grãm dei celeſtis accipe niſi purgatus fuẽit ab omi ſorde pcc̃i. p penitẽtie ofeſſionez p donũ baptiſmi ſalutaris. ¶ Itez

Nullus debite. auguſtinus. grauioris pene accipit veniaz niſi qualemcũqꝫ. et ſi lõge minorem q̃ꝫ debeat ſoluerit penam. Ita enim impartitur a deo largitas miſericor die vt non relinquatur iuſticia diſci pline. ¶ Idem vincentio.

Nemminez putes ab errore ad veritatẽ et a quocũqꝫ ſeu ma gno ſeu paruo pccõ ad correptionẽ ſine penitentia tranſire poſſe.
¶ Item de penitentia.

Illđ non credo exiſtenti in mortali pccõ dimitti venialia ꝭ. di. iij. coti dianis.
Non pt̃ q̃s ꝭ. de cõ. di. iiij. nõ pt̃. z ¶ Purgat9. ſorde ꝭ. de cõ. di. iij. §. hijs auctoritatib9. et. c. ſunt plures.
a ¶ Confeſſionem. interiorẽ. i. cordis dolorẽ ꝛ amaritudinẽ quo ad adultos. b ¶ Baptiſmi. quo ad infantes. vel p baptiſmum pmo. ſe cundo p penitentiã que eſt ſecunda tabula ꝭ. e. q̃obrem. et. c. ij.
Nullus. veniam. quãtũ ad eccĩam. c ¶ Penam. non videt' hec eſ ſe verum nec de interiori penitẽtia nec exteriori. nam ſi de iterio ri q̃ peccata delet ergo caritas affuit. quia aliter non delent' peccata niſi p caritatẽ. tanta ergo ẽ hec pena ex quo caritas adeſt quãta eſſet

maior que excogitari posset· et h̄ dicit qualecunqꝫ ẜ nec ꝺ exteriori· quia q̄nqꝫ sine omni pena exteriori dimittitur pcc̄m· iuxta illud vade et amplius noli peccare ꝭ·di·iij·si apl̄s·sed tn̄ exaudi h̄ de interiori·ꝙ ergo dicit et si longe minor ē·dic q̄ ad acerbitatem scꝫ pene·nam pena interior ⁊ si tāta sit nō tn̄ ita acerbe affligit·⁊ ita nō ē ꝯᵃ ꝭ·di·iiij· ꝓductior·q: illꝺ de exteriori·vl' illꝺ de pcc̄o origenali vt ibi dicā·Itē cōtra·s·di·xlvij· om̄is·vbi est verbū apl̄i·sic exhibuistis mēbra vestra ⁊c̄· h̄ autē dr̄ ꝙ non sic·ẜ sufficit qualitercūqꝫ· ẜo·nō attēditur ibi paritas scd̄m radices motuū· ẜ scd̄m modū penitēdi·quasi diceret si manibꝰ peccauimus extendamus eas ad opa bona· Si lingua loquamur bonū·et ita de alijs menbris· ut in quibꝰ plus deum offendimꝰ plus in illis peniteamus· vnde legitꝰ ꝙ rane intrauerūt alias intere merūt reliquias pharaonis h̄ est vaniloquia· non aūt possꝫ attendi scd̄m radices motuum·

a ¶ Lāgitas· q: in infinitum magis extēditur bonitas ꝙ iniq̄tas· Cum em̄ caritas crescit non habet obicē· ẜ in infinitū crescere pt̄·nā ratio naturalis est illi cōsona que est ꝯtraria iniq̄tati· vnde iustorum semita q̄si lux splendens crescit vsqꝫ in pfc̄m diē ꝭ·di·ij·non reuertebātur·sed iniquitas habet obicē vel supiorē ptem racōnis que semper remurmurat male agēti ⁊ etiā offensio creatoris·s·di·vi·§·sed pensandū·

b ¶ Relinquatur·ita est misericors ꝙ et=iustꝰ q: nullū pcc̄m preterit impunitū· q̄si diceret·licet ita sit misericors non tn̄ ita est ꝺ eius misedia confidēdum vt euanescamus p spem·imo misedia et iudicium cātabo tibi domine·territi ergo iusticia ꝯfidamus de misedia·cōfisi de misericordia timeamus de iusticia·misericors est quia quēlibet punit citra demeritum·et remunerat vltra meritū· Iustus q: nullū pcc̄m ꝑterit impunitum·xxij·q·ul·quotiēs·=ꝺ venialibꝰ h̄ intelligas ponitᵃ pn̄ia ꝓ pe=

N Eminē·magno·si=militudine·ar·ꝭ·de ꝯ·di·ij·iterat̄·ar·ꝭ·e·tres

c ¶ Trāsire·vt magis iustificemini ꝭ· de cō·di·iiij·omnes quiiam·s·xxiij·q·iiij·quid faciet·⁊·q·vij·quemadmodum

A Gite·alloquitur ꝯtēnentes vel negligentes cōfiteri et satisfacē scd̄m ꝑceptum ecc̄ie vt intelligatur de penitentia exteriori referēda·est h̄ auc̄tas et quedā sequētes·vel h̄ auc̄tas intelligitur de interiori pn̄ia et satisfactōne sicut magister dicit·ꝭ·e §·hijs auc̄tibus·

f ¶ In corde·supple·et ideo non indiget sacerdotali iudicō·et sic de=ne sequitur·

g ¶ Ergo sine causa·si extra·de·sen·ex a nobis·ij·

h ¶ Claues·si em̄ sine arbitrio sacerdotis pn̄ia ageretur frustra sacerdotibꝰ claues essent ꝯmisse·=euāgelij agite penitētiā·et salomō

i ¶ Euangeliū ē ergo ꝑceptū=·qui abscondit pcc̄ā sua non videbit lumen ineternum·et iacobus ꝯfitemini alterutrum ⁊c̄·

k ¶ Verbis·id est inutiliter·ff·si cer·pe·certi·§·quoniam igitur·

l ¶ In conspectu pcc̄ā·apposiapasis·id est defectus orationis pro in=dignatione vel alio simili·=fūt statꝰ saluādorū·ꝯiugātorū·ꝯtinētiū ⁊ virginū·s·xiij·q·iij·in pn̄ti·

m ¶ Preter vxores·tres em̄ tn̄=·xiij·di·nerui·=illꝺ tangit quod legitur in exodo·scilicet ꝙ cū ietro

E T venit·=socer moysi venissꝫ ad eū in desertū· venerūt aaron et seniores oēs israhel vt ꝯmederēt panē cū eo coram deo· Ietro pr̄ fuit ethiopisse vxoris moysi·ij·q·vij·§·Item opponitᵃ ethiopissa·

A Gite penitentiā qualis agi in ecc̄ia ut oret ꝑ vobis ecc̄ia nemo dicat sibi occulte ago apud deū ago·nouit deus q̄ michi ignoscit que in corde ago·ergo sine causa dictū est·que solueritis i terra soluta erunt ⁊ in celo·Ergo sine causa claues date sunt ecc̄ie dei· Frustramus euāgeliū dei· frustramus verbū xp̄i si ꝑmittimꝰ verbis qꝺ ille negat·Nonne nos decipimus· Iob dicit·Si erubui in conspectu populi pcc̄a mea ꝯfiteri atqꝫ ideo si non potuistis habere·vel noluistis pudiciciā ꝯiugalē seu ꝯtinentiā· et deuiastis a ꝓposito vel vinculo coniugali vel ꝺuocōne continentie·fit in vobis dolor et humilitas penitētie· Apertius dico nemo dicat nō intellexi·q: post vxores vr̄as illicito concubitu vos maculastis· Si ꝑter vr̄as vxores cum aliqua cōcubuistis agite penitentiam ⁊c̄· ¶ Itē iero·sup

E T venit inquit exodum· aaron et omnes presbiteri de israhel māducare panē cum socero moysi in cōspectu dn̄i· Om̄ia ergo que faciūt sancti in ꝯspectu dn̄i faciunt·peccator aūt a ꝯspectu dei fugit· Deniqꝫ scriptū ē· q: adam post ꝙ peccauit fugit a ꝯspectu dei·et interrogatus est·rn̄dit· audiui inq̄t vocem tuam et abscondi me q: erā nudꝰ· Sꝫ ⁊ caim de fratricidio condemnatus a deo· Exijt ergo a facie dei inquit et habitauit in terra naim· Exijt ergo a facie dei qui indignus est eius conspectu· Sancti autem manducāt et bibūt in cōspectu dei·et om̄ia que agūt i conspectu dei agunt·Ego āplius adhuc locū presentē discutiens video ꝙ qui plenioré dei scientiā accipiūt et plenius diuinis imbuti sunt disciplinis·isti etiā si malū faciūt corā dn̄o faciunt et in ꝯspectu eius faciunt· Sicut ille qui dixit·tibi soli peccaui et malū corā te feci·cōtinuo penitet et dicit peccaui·qui aūt discedit a cōspectu dei nescit cōuerti et pcc̄m penitendo purgari·Hoc ergo inter est malum coram dn̄o facere ⁊ a cōspectu eius discessisse peccantem· ¶ Itē aug·

S Ed et cōtinuo qui dixerat sic adamā faciam te·et sic seboī que due vrbes ex vicinia sodomorum parilis excidij traxerūt ꝯsortiū· ꝯuersum ē inquit cor meū in memet ipso·ꝯturbata est aīa mea·nō faciam secundū iracundiā furoris mei· Nonne ergo apparet ꝙ ideo nobis peccātibus indignatur dominꝰ ihesus vt indignationis sue nos terrore conuertat · Indignatio eius ergo nō vlcōnis executio sed magis absolucōis opatio ē· ¶ Itē amb·

S Erpēs· in libro de padiso decepit me et manducaui·

n ¶ In conspecū· quia statim punient cum forte malum faciunt·

o ¶ fugiunt· q: penitere contemnūt·et vt dicit ꝭ·

p ¶ Et abscōdi· frustra h̄ q: si ascēdero i celū tu illic es· vnde super illo versu posuit magister ansḣel· hos versus· Quo fugis enchalade quacūqꝫ accesseris hora· Sub ioue semp eris ꝭ·di·ij·§·vltimo·

q ¶ Nudꝰ·nō solū amictu corporis sed etiam meritis· quia etiam plus nudus erat veste ꝭ·di·ij·c·vt ꝯgnouerūt·sed erat nudꝰ hijs virtutibꝰ ꝭ·di·ij·§·romanos· in fi· nec tamē erubescebat adā·imo sic et pueri ꝙ diu nō peccāt nō erubescunt ire nudi· sed post ꝙ pruritum senserint in membris naturaliter statim erubescunt ire nudi·Iohannes·

r ¶ Amplíꝰ·modus loquendi est istius ierꝰ·ut·viij·q·i·licet·et ē·ar· pro veritate examināda·ut·xxx·v·q·ix·graue·

s ¶ Pleniorē·sēsus ē· peccat corā deo qui tanꝙ dei ꝑsentiam erubescens cōtinuo penitet ·non enim diuertit qui in breui reuertitur·et a conspectu dei discedit qui penitere contemnit·ar·s·e·diuortium·

t ¶ In ꝯspcū·s·xvij·q·i·q̄ bona·

u ¶ Soli·regum delicta solum deum habēt vltorem·nam alium non timent ꝭ·di·iij·totam·hic tamen alia videtur expositio·

x ¶ Plus habet·ꝙ ille qui a conspectu dei fugit et malum agit nō coram deo·=id ē contemnit·ar·xxv·q·i·hac cōsona·redibit tamen

y ¶ Nescit=si prescitinatus est ꝭ·di·ij··§·hec quippe itaqꝫ ⁊·c·firmum·ꝺ·fi·et·c·quicunqꝫ·

S Ed cōtinuo·seboym·sex=fuerūt ciuitates quas destruxit dominꝰ iuxta iordanen sodoma gomorra· adosima·seboym segor·eleade que est bale·vnde effectus est locus aspalia qui dicitur mare mortuum·aqua illa nec est natabilis nec potabilis·ibi ferrum natat et pluma mergitur·ibi est spuma pulcerrima exterius·interius autem plena fauilla et cinere· hijs verbis describitᵃ luxuria·xxxv·di·luxuriosa· =sepe·§·vl·ar·ex vicinitate ꝯtrahi vici=

a ¶ Ex vicinia·ff·de ꝯt̄r̄ h̄·ēp·q=um·xliiij·di·§·cū aūt·ar·cōtra·quia lupanaria non infamant castitatem·xxxij·q·v·tolerabilꝰ est· et est ar·ad questi nem de duobꝰ fratribus domum communem habētibus·vnus habet partem inferiorem alius superiorem·an vno peccante tota sit dirimenda · hoc autem capitulum non multum facit ad propositum·quia nec ꝺ interiori nec ꝺ exteriori penitentia tractat·b·

S Erpens·casus·qui non vult in futuro puniri ꝓ pcc̄o agat hic pn̄iam et cōfiteatur·quod quia fecit eua salutē obtinuit Caim enim quia noluit reseruatū est eius peccatum eternaliter puniendū

a ¶ Venialis·ſed quō eſt venialis culpa eue qua totus mūdus ligā
tur·di·v·ad eius·dic quo ad vitam eternā non tpalem·veniale eſt gͣ
peccatum quod ſequitur ꝯfeſſio vt hic·veniale etiam dicitur quod in
veteri lege morte non puniebatꝛ ſed p ceremonias purgabatur nec
aliam penam eis lex imponebat·vt ꝭ·di·vi·§·i·v̄·nam venialia·Item
dicitur veniale cauſam venie habēs annexam·ut quod fit per igno=
rantiam vel impo
tentiā qđ ē pecca
re in patrem ⁊ fi
lium·vnde aplus·
veniam merui qꝛ
ignorans feci ·s·
viij·di·ꝯſuetudo·
ſed ei qui peccat
in ſpm̄ ſcm̄·ſ·qđ
fit p maliciā non
remittitur·xxv·
di·qualis ꝯſuetu=
do ꝭ·e·poteſt·

b ¶ Non deſpera
ta·non enī debe=
mus dſperaē imo
debem9 moli inter
duas molas ſcili=
cet ſpei et timo=
ris·vnde dictum
eſt noli pignora=
re ſupiorem mo=
lam nec inferio=
rem·Ille ſupiorē
pignorat qui nō
timet·ille inferio
rem qui ita timet
ꝙ in deſperacōnē
cadit ſic caim·xc·
di·neqꝫ·

c ¶ Mulier·fuit
ergo eua cōfeſſa
et etiam adam ſi=
militer ꝭ·e·di·ſic
primi·et ꝯfeſſa ē
cū dixit manduca
ui·dicitur tamen
in hyſtorijs petri
manducatoris in
illo·c·tūc fecerī·
ꝙ eua non peni/
tuit imo pcc̄m re
torſit in ſerpentē
et ſerpentis aucto
rem·alias actōez·
ꝫ ideo dic̄ petrus
mādu catoꝛ eā nō
fuiſſe ꝯfeſſam·qꝛ
non pure cōfeſſa
ē·dixit enim ſer=
pens decepit me·
ꝯfeſſa ē tn̄ cū di/
xit manducaui·

d ¶ Medicinaliſ·
ſcꝫ confeſſio·

venialis culpa quā ſequitur ꝯfeſſio
delictoꝝ·Ideo non deſperata muliē
que non reticuit deo ſꝫ magis con=
feſſa pcc̄m eſt quā medicabilis ſen=
tentia ſecuta eſt·Bonū eſt ꝯdemna
ri peccato et flagellari in delicto·vt
cum hominib9 flagellemur·Demqꝫ
caim qui voluit crimen negare indi=
gnus iudicatus eſt qui puniretur in
peccato ſed remiſſus eſt ſine preſcri=
pcōne pene·Fortaſſe non tam maio=
ri crimine parricidij·illud enī con=
miſſum in fratrem ꝙ̄ ſacrilegij qui
domino credidit mentiendū dicens·
Neſcio·nunquid ego cuſtos fratris
ſuꝫ·Et ideo accuſatori dyabolo eius
accuſacō reſeruata eſt ut cū eo ⁊ ei9
angelis flagelletur qui cū homini
bus noluit flagellari·Nam paſtor
ille euāgelicus ouem lapſam vexiſſe
legitur non abieciſſe·Et ſalomō ait
noli eſſe nimis iuſtus·debet enī iuſti
ciam temperare moderatio·Nā quē
admodū curādus tibi p̄beatur quē
faſtidio habeas qui cōtēptui ſe nō
ꝯpaſſioni medico ſuo putet futuruꝫ

Libenter ignoſco·¶ Idem·
ꝑmpte indulgeo·miſcđiam
malo quā ſacrificiū·Quia ꝑpē ſacri=
ficiū iuſtus ꝯmendatur·p miſcđiam
pccōꝛ redimitur·nō veni vocare iu=
ſtos ſed pccōres ad pn̄iam In lege
ſacrificiū·in euangelio miſericordia
ē·Lex p moyſen data eſt·gr̄a p me

¶ Item leo epūs theodoro phoro
lumienſi epiſcopo·

Multiplex miſericordia dei ita

e ¶ Secuta·cū ei dixit deus·multiplicabo erumnas tuas et ꝯceptus
tuos paries in dolore ⁊c̄ =vilitatez ſuam·ſicut de ea que miniſtrat in
f ¶ Indignus·ꝑpter= caupona dicit lex ꝙ nō poteſt accuſari de ad
ulterio propter ſui vilitatem·C·d adul·q̄ adulteriū·et ē ſenſus hui9
littere·licet hic punitus fuerit tamē ei9 pena tpalis nō fuit ſꝫ eterna
que hic incipit·ar·ꝭ·di·iij·§·auctoritas in fi·
g ¶ Puniretur·tēporaliter certa pena que imponitur ꝓ fratricidio·
h ¶ Preſcriptione·i·ſine certa pena ſibi p̄ſcripta vel prefixa·
i ¶ Qđ deo·ar·ꝙ ſacrilegiū committit qui pape mentitur·ipe enī
obtinet vicē dei in terris ꝭ·di·iij·inter hꝰ hircū·augeretur hoc ſacrile
gium ex pſona i quam cōmittitur·s·e·aut facta·circa prin·
k ¶ Paſtoꝛ·bene dico ꝙ noluit flagellari·ſed qui cum hominibꝰ fla
gellari vult recipiendus eſt et non abiciendus·nam ⁊c̄·
l ¶ Iuſtus·⁊ alibi q̄ multū emūgit elicit ſangnē·vt·s·di·iiij·deniqꝫ·
m ¶ Libenter·in perſona xpi loquit̃· =dabilis redditur·nō autem p
n ¶ Commendatur·i·commē= ſacrificiū iuſtus fit aliquis·
o ¶ Iuſtos·i·qui ſe putant iuſtos et confiteri nolunt·
p ¶ Sed peccatores id eſt peccata ſua recognoſcentes·
q ¶ In lege·s·xij·q·ij·glia epi· r ¶ Per moyſen·tanꝙ miniſtꝛ·

Multiplex·i·multipliciter ſubueniēs·alias natura ſimplex ē·caſus·
dicitur in hoc capitulo ꝙ duo ſunt remedia que deus adhibet
peccatori·baptiſmus·et penitētia quā quis debet accipe ab eccleſia
hanc enī poteſtatem deus dedit p̄latis ecc̄ie vt ꝯfitentibꝰ ꝯgruam ſa=
tiſfactionem iniungāt·Si vero aliquis ſine baptiſmo vel penitentia
deceſſerit remiſſionem quā in hac vita non habuerit in alia·non con
ſequetur·in fine
autem vite recon
ciliationem peten
tibus et penitenti
bus neutrum eſt
denegandum·duꝫ
tamen ſi heretici
ſunt recipiantur
cum ſcriptura et
iuramento·

e ¶ Per baptiſ=
mi gr̄am·pueriſ·
nā ꝙ baptiſmus
dicitur prima ta=
bula ad pueros
refertur qui peni
tere non poſſunt·
adultis enim niſi
peniteāt baptiſ=
mus tabula non ē
ꝭ·e·ſecunda·

u ¶ Proprio·nō
ꝙ ipimet ſibiipſis
iniūgant peniten=
tiam·qꝛ ſi ita in/
telligatur pro ni
chilo date eſſent
claues ecc̄ie ſacer
dotibꝰ·ut·s·e·di·
·§·alij e con tra·et
·c·agite·Sed ꝙ
ꝓprio motu confi
teātur ſacerdoti·
vt·s·e·c·non pi·
et·c·ecce nunc·et
·c·porro·et·c·faci
lius·

p ¶ Supplicacōi
bus·ſi contēnatꝰ
ꝯfeſſio oris·alias
ſecus ꝭ·de con·di
·iiij·baptiſmi vi=
cem·vel niſi admi
niſtratiom inuiſi=
bili dei ꝭ·e·c·in fi
ne·

r ¶ Eoꝝ·i·in/
penitētiū·ꝓ oibꝰ
enim viuis orat
eccleſia neſciēs q̄s
ad numerū p̄deſti
natoꝝ ptineat·
vt·s·xxiiij·q·iij·
corripiātꝛ·xiij·q·
·ij·nō eſtimemus·

lapſibus humanis ſubuenit vt non
ſolum per baptiſmi gr̄am ſed etiam
penitētie medicinā ſpes vite repare
tur eterne·vt qui regenerationis do
na violaſſent proprio ſe iudicio cō=
demnantes ad remiſſionem criminū
puenirēt·Sic diuine volūtatis ordi
natis preſidijs vt indulgentiam dei
nō niſi ſupplicacōne ſac̄dotū neq̄ant
obtineri·Mediatoꝛ enī dei et homi=
num hō dn̄s ihūs xp̄s hanc p̄poſitis
ecc̄ie tradidit poteſtatē vt cōfiten=
tibus penitentie ſatiſfactionē darēt
et eadē ſalubri ſatiſfactōne purga=
tos ad ꝯmunionē ſacramētoꝝ p ia
nuam reconciliacōnis admitterent·
Et poſt pauca·Si aūt aliquis eoꝝ
p quib9 dn̄o ſupplicamus quocūqꝫ
inter ceptus obſtaculo a munere in
dulgentie p̄ſentis exceſſerit prius ꝙ̄
ad conſtituta perueniat remedia tē
poralem vitam humana cōdicōne fi
nierit ꝙ manēs in corpore nō rece=
pit ꝯſequi exutus carne non poterit
Et poſt aliqua·Hijs autez qui tēpe
neceſſitatis et piculi vrgētis inſtan
tia p̄ſidium pn̄ie et mox recōciliati=
onis implorāt·nec ſatiſfactio inter=
dicenda eſt nec reconciliatio dene=
ganda·qꝛ miſcđie dei nec menſuras
poſſumus ponere nec tpa diffinire a
pud quē nullas patitur conuerſio ve
nie moras·Et itez·Ita ergo neceſſi
tati auxiliandū ē·vt nec actō illis
pn̄ie nec ꝯmunionis gr̄a denegetur·
ſi eā etiaꝫ amiſſo vocis officio p indi
cia integri ſenſus querere ꝯprobēt·

d ¶ Non poterit·s·xxv·di·qualis·contra·ſolu·hic de mortali ibi d ve
niali ñ ſigna pn̄ie ⁊c̄·ex̄ de ſen·ex·a nobis·qđ dic ut no·xxvi·q·vi·ſi ali
a ¶ Hijs aūt·s·xxvi·q·vi·hijs· quis·
b ¶ Deneganda·ita ꝙ nec appellatio valeat·ex̄ d ap·qua fronte·
c ¶ Venie·ſcriptum eſt enim ſpūs ſancti gratia tarda neſcit habere
molimina·ar·xxvi·q·vi·cognouim9·
d ¶ Per indicia·ar·ff·de lega·iij·nutu·ff·de nouac̄·delegare·
e ¶ Teſtimonia·s·xxvi·q·vi·qui recedūt·ꝭ·de·ꝯ·di·iiij·egrotātes·
f ¶ Fideliū·maxime quia etiam infidelis teſtimonium ꝓ catholico da
re poteſt·s·ij·q·vij·ſi hereticus·
g ¶ Regula·ex̄ de here·ſicut·i·s·i·q·vij·quotiens et·c·conuenienti=
bus·et·c·ſaluberrimum·

Nemo·adhuc prohatꝛ ꝙ oris ꝯfeſſio ⁊ operis ſatiſfactio neceſſa=
ria eſt cum ſolis ſacerdotibꝰ ſit tradita poteſtas ligandi et ſoluē
di·oſtendit etiam ꝙ omni petenti datur venia·
i ¶ Indulgentiam·que obtineri nō poteſt niſi ſupplicacōnibus ſacer=
dotum·ut·s·c·ꝓximo
k ¶ Si negant·quidam heretici vt nouatiani ꝭ·di·iij·§·Item qđ·c·
adhuc inſtant·xxiiij·q·iij·quidam·v̄·nouatiani

a ¶ Per p̄uaricationē· apoſtaſie vel poſt primam penitentiam·
b ¶ Excipit· cū dixit in q̄cūqꝫ hora ꝯuerſus peccõꝝ fuerit· ⁊c̄· xix· di· ſi romanoꝝ· ꝯtra· ī· e· §· ꝙ autem· ſed ibi ſoluitur ꝙ non ita defacili
c ¶ Pecc̄a· ar· remittitur peccatum in ſpiritum ſanctum·
Verbum id eſt filius dei· qui dr̄ verbū· quia ſic̄ p verbum manifeſtatur voluntas alicuius ita per filium voluntas patris· ar· xxij· q· ij· is autē· vel verbū· i· p̄dicacō· q̄ q̄nqꝫ eſt cā ꝯtri tionis· ⁊ ita p cōſequētiā remiſſionis· Et no· ꝙ licet dicat v̄bū non tn̄ ꝓpter hoc excluditur ſpūs ſcꝫ per quē ⁊ dicūtur peccata dimitti· i· q· i· remiſſiōeꝫ· nec pater· qꝛ inſepebilia ſūt opa trinitatis de cō· di· ij· oēs· xxviij· q· i· ſic eni· q̄nqꝫ etiaꝫ eccleſie caritas dicitur pecc̄a dimittē ut d̄ ꝯ· di· iiij· eccl̄ie caritas·
e ¶ Iudex· i· miniſter· miniſterio enim non auc̄te hꝫ dimittē· d̄ cō· di· iiij· aliud·
f ¶ Officiū· s· xxiij· q· v· remittuntur· s· xi· q· iij· quo mō· et· c· audi·
g ¶ Officiū· i· oratioueꝫ· i· q· i· remiſſionem·
h ¶ Exhibꝫ· i· moderāda ſatiſfactōne· ī· e· menſurā·
i ¶ Poteſtatis· i· nulla ſua potāte·
k ¶ Pari illa· ſ ſi diligis me paſce ⁊c̄· vt ex̄ de elec· ſignificaſti·
l ¶ Nec ligandi ff· d̄ regul· iur̄· l· nemo· q̄ ꝯdēnare non poteſt abſoluere poteſt· xxi· di· inferior· ff· de iudi· q̄ ꝯdemnare habes tn̄ quatuor excepcōnes ī· de· ꝯ· di· iiij· ſactū· ex̄· de ſen· ex tua· · C· v̄· ſena· quotiens· §· a d̄o· C· de off· ꝓ cōſul· l· ij·
Poteſt fieri· caſus· p̄mo dr̄· ꝙ licꝫ aliquis bonus inter ſupplitia neget deū nō minus coronatur a deo et hoc probat quadam ſimilitudine· Secundo dicit ꝙ q̄ recedit ab vnitate eccleſie· dicens claues eccleſie non habere ius ligandi vel ſoluendi· ipe veniam de ſuis peccatis non conſequetur· Tercio dicitur ꝙ q̄nqꝫ ptās datur dyabolo ut iuſtum affligat· et in eo plus ipe dyabolus affligitur· Quarto dicitur ꝙ licet ſemel xp̄s paſſus ſit pro nobis· quotidie tn̄ imolatur in ecc̄ia· cū corpus et ſanguinem eius ſummimus· Quinto dicitur ꝙ omni petenti et penitentiam agenti· dimittitur peccatum·
n ¶ Neget· et ita peccat mortaliter qui nulla cōdicōne debet ad hoc adduci· ut xxij· q· ij· primum et xi· q· iij· nolite· xxxij· q· ij· ita· vnde et in epiſtola ad roma· peccatum fuit petro ore negare cū corde adoraret· · l· di· fidelior· ꝯeſt credat et diligat vt prius licet non habeat caritatem· reputat tamen eum dominum ſuum·
o ¶ Adoret· id
p ¶ Indignū· s· di· l· preſbiteros· argumentum·
q ¶ Valere· non tn̄ valet quo ad vitā eternam niſi fiat cum caritate

ꝙ ſi ita aliqua egritudine fuerit aggrauati ut qd̄ paulo ante poſcebant ſub p̄ñti ſignificaē nō valeāt· teſtimonia eis fideliū circūſtantiū ꝓdeſſe debēt· Simul tn̄ et p̄ñie et recōciliacōnis remediū cōſequant̄· ſeruata tn̄ canonū regula paternoꝝ circa eorū ꝑ ſonas· q̄ in dn̄ica fide diſcedēdo peccauerūt· ¶ Itē Amb·

Nemo pt̄ bene agē penitētiaꝫ· niſi qui ſperauerit indulgentiā· Sꝫ negant hijs oportere ꝯmuiōne reddi qui p̄uaricatione lapſi ſunt· Deꝰ aūt nullius crimē excipit qui peccata omnia donauit· ¶ Itē Ambro·

Verbū dei dimittit pecc̄a· ſacerdos eſt iudex ſacerdos exhibet officium· et nullius ptātis iura exercet· Et paulo poſt· Dominus par ius et ſoluendi eſſe voluit et ligandi· qui vtrūqꝫ pari ꝯdicōne permiſit· ergo qui ſoluendi ius non hꝫ nec ligandi ⁊ infra· Certū eſt ꝙ eccleſie vtrūqꝫ licet· hereſis vtrūqꝫ nō habet· Ius enim hoc ſolis pmiſſum eſt ſacerdotibus· Recte igitur ecc̄ia h̄ vēdicat que veros habet ſacerdotes· hereſis vēdicare non pt̄· que ſacerdotes dei non habet· ¶ Item

Poteſt fieri vt aliquis victus ſupplicijs ſermone neget deuꝫ et corde adoret· Nunquid eadem eſt cauſa eius qui ſponte negat· et eius quē tormenta inclinauerunt ad ſacrilegiū· Nō· Quā indignū eſt autē cū apud homines valeat certaminis gratia vt apd̄ deum non valere aſſeratur· Nā ſepe in hoc atlethaꝝ ſeculari certamine· etiā victos quorū fuerūt certamina ꝓbata hominū vulgus cuꝫ victoribus coronare cōſueuit maxime quos viderit aut dolo forte aut fraude excuſſos victoria· et xp̄us atlethas ſuos quos viderit grauibus pauliſper ceſſiſſe ſupplicijs ſine venia patietur manere· Nunquid nō habebit remunerarationē laboris q̄ etiā aliquos ꝓiecit· Et infra dicit petro excuſāti ne eius pedes lauaret· niſi lauero pedes tibi nō habebis ptem mecuꝫ· Quid ergo iſti poſſunt conſortiū tecū hr̄e qui claues regni non ſuſcipiunt· negantes qd̄ pecc̄a dimittere debeant qd̄ recte quidē de ſe fatētur· non habēt eni petri hēditatē· qui petri ſedeꝫ nō habēt· quā impia diuiſione diſcerpūt· et paulo poſt· Egritudo carnis peccatum repellit· luxuria auteꝫ carnis culpā adolet· Illuditur ergo diabolus ut ſeipm̄ morſu ſuo vulneret ⁊ ꝯtra ſe armet· quē debilitādum eſſe putauit et infra· Qd̄ nocet corpori iuuat ſpm̄· Et paulo poſt· Sicut ſemel immolatus ꝓ omnibꝰ eſt xp̄s· ita quotienſcūqꝫ pecc̄a donātur corporis eius ſacramentū ſumimus· ut per ſaguinem eius remiſſio peccõꝝ detur· ergo euidētiſſime dominī p̄dicacōne mandatum eſt etiā grauiſſimi criminis reis ſi ex toto corde ⁊ manifeſta ꝯfeſſione pecc̄i penitētiā gerunt ſacri celeſtis perfundendam gratiam· ¶ Idem·

Quantuſlibet ergo mortui fetor ſit· aboletur omis· vbi ſacrum redoleuerit vnguentū et ſurgit defunctus· et ſolui iubentur eius vincula

Si enim dedidero corpus meū ita vt ardeam· ⁊c̄· i· q· i· vide· vel loquitur hic de eo qui poſtea penitet· ar· ī· di· iij· ſepties et ita eſt ar· hic ꝙ deus remunerat opera mortificata per peccatum ī· di· ij· · §· h̄ itaqꝫ· ⁊· c· non eſt tam iniuſtus· ꝯille rex· v̄· cū ſancti· et· c· eiuſdem·
r ¶ Vulgus ī· di· iij· ꝯ
s ¶ Patietur quaſi diceret n̄ ſi poſtea penituerit· vel dic ſine venia· id eſt pene alleuiamento ī· di· iij· pium· per hoc datur intelligi ꝙ petenti peccata dimittitur·
t ¶ Pedes· id ē affectus interioēs ſcꝫ venialia·
u ¶ Qd̄ recte· ſ· ꝙ claues n̄ hēant
x ¶ Petri hereditatē· i· inocētiā· s· di· xl· nō nos vel petri hereditatem id eſt ptātem dimittendi peccata
y ¶ Sedē· i· ecc̄iaꝫ a qua ſūt alieni ꝑ ſciſma·
z ¶ Impia· xciij· di· qui cathedraꝫ·
a ¶ Debilitādūꝫ· i· deuicēdū ꝑ debilitatē vel infirmitatē vel aliud incomodū· ſepe eni dyabolꝰ nitit̄ vt hō patiatur egritudinē vel afflictionē ut ſic iraſcatᷓ ⁊ deū offendat· ſꝫ ſepe ꝑ talia recognoſcit pecc̄m ſuū et conpungitur ⁊ armatᷓ contra diabolum ut iob· et ſic dyabolus illuditur· fortior enim reſurgit poſt lapſuꝫ· ut· l· di· ferrū· et· c· fidelior·
b ¶ Pro oīibꝰ· quo ad ſufficientiā· nō quo ad efficatiā· qꝛ nō niſi ꝓ ſaluādis ī· de cō· di· ij· ſemel· et· c· iteratur·
c ¶ Corpis· h· ꝯuertit· hanc lrām ſic· i· quotiēs ſumimus ſacrum corpus eius· pecc̄a dimittūtur· ſꝫ tu dic vt ī· ꝓx· ſequenti glo· quātūcunqꝫ eni interius ꝯterimur ore· cord̄ corpus xp̄i ſumimus ī· d̄· ꝯ· di· ij· qd̄ ſit ſanguis· in p̄ñ· ſꝫ pecc̄a adulto ſine ꝯtricōne nō dimittūtur ī· e· di· tres· vnd̄ cū dimittuntur corpus xp̄i ſumitur· ꝯcit· c· ad ꝓpoſitum
d ¶ Et manifeſta· in hoc fa
e ¶ Sacri· i· ecc̄iaſtice vnitatis· ut· xxij· q· iiij· nemo ſibi blādicatur· in fi· de qua quilibet vere penitēs efficitur vt ī· di· vi· c· qui vult· v̄· laborat· Vel ſacri· i· corporis et ſanguinis xp̄i· quia ex quo quis vere penitet digne poteſt ſuſcipere corpꝰ xp̄i ⁊ ſanguinem xp̄i· et ſecundum hoc eſt rectus ordo in ſupiori lrā· ⁊ ē ſenſus ſumimus digne id ē poſſumus ſumere digne
Quātuſlibꝫ· caſus· inuehitur· amb· cōtra predcōs hereticos dicēs ꝙ illi qui dicūt aliquē iteꝝ penitere nō poſſe volūt eos qui ꝑ ꝯtricōnem ſuſcitati ſūt iteꝝ interficere· ſicut iudei voluerunt interficere lazarū a dn̄o ſuſcitatū· ꝯgit de lazaro et de ſorore martha q̄ dn̄o p̄cipienti ſibi· tolle lapidē· dixit dn̄e iam fetet·
g ¶ Mortui· tan
h ¶ Redoleuerit vnguentuꝫ· i· v̄tutes vel bona opa· vel xp̄i miraculum vel grā· Illud eſt vnguentū de quo dicit euangelium quo fracto

alabaſtro·i·xp̄o lanceato et clauis pforato· repleuit totam domū·id eſt vniuerſalem ecc̄iam·de quo vnguento d̄r·ſicut vnguentum i capi te·⁊c̄·in barbā·⁊c̄·pxima barba in quam deſcendit fuerūt apl̄i·et ab eis deſcendit in barbam aaron·i·ep̄os et alios p̄latos·Vel vnguentu3 ·i·penitentia fructifera·Iſtud vnguentum oficīt trib9 modis cōtriti⸗ one cordis·et ɔfeſſione oris·et ſatiſfactione operis·

a ¶ In pccō ·i· in pena pcc̄i ſcili⸗ cet ſatiſfactione· nō em̄ lazarus ſu⸗ ſcitat9 fuit i pccō dic ergo in pccō eſt quo ad ecc̄ia3· licet de eo iam cō trit9 ſit q̄ ad de um·
b ¶ Velame3 ·qd̄ impediebat eum ne videri poſſet· vnde yſaias · op/ poſuiſti nubem ne tranſeat oratio·
c ¶ Erubeſcant· ar·p penitentiā d̄ leri infamia3 ·ar· ɔ̄·ij·q·iij··§·hic et colligimus ꝙ pccā ſanctoꝝ nō reuelabūtur i die iudicij·ar·ꝭ·e·§·n̄ itaq3·
d ¶ Cui pcc̄m qd̄ cōfitetur trib9 modis oris cōfeſ/ ſione cordis ɔtri/ ne opis ſatiſfac⸗ tione·
e ¶ Lazarū · iſte fuit p̄m9 pditor inferni ·et ideo di abolus ſuggere⸗ bāt iudeis ut ip3 interficerent·
f ¶ Volebāt·ſtul ta voluntas quaſi non poſſet ſuſcita re occiſum qui ſu ſcitauit defunc⸗ tum·
g ¶ Eorum· id ē impiorū·ſ·iudorū
h ¶ Succeſſoēs · ·i· imitatores·vt ·i·q·i·cito turpē·
i ¶ Itaq3·de·ɔ· di·iiij·queris·
k ¶ Nō ſuocat· ·s·xxij·q·ij·§·qn̄/ q3·s·xvi·q·ij·vi⸗
l ¶ Amplifi⸗ ſi cat·quia dimittit pcc̄m ⁊ poſt ſeip/ ſum confert·ut·l· di·penitentes· de con·di·iiij·nemo

qui adhuc in pcc̄o eſt tollitur vela⸗ men a facie eius qui veritatem gra⸗ tie quam acceꝑat obumbrauit·S3 qꝛ venie donatus ē reuelare faciem· apire vultū iubetur·Non en̄i habet ꝙ erubeſcat·cui peccatum dimiſſu eſt In tāta en̄i dn̄i gratia tātoq3 di uini numeris miraculo cū oporteret vniuerſos letari cōmouebantur im pij·et aduerſus xp̄m cōciliū cōgre⸗ gabāt·lazarū quoq3 interficere vole⸗ bāt nonne merito eoꝝ ſucceſſores vos fore ɔgnoſcitis· quoꝝ duritie e ſtis heredes·Nā ⁊ vos idignamini ⁊ ɔtra ecc̄iam ɔgregatis ɔciliū quia videtis in ecc̄ia mortuos reuiuiſcere et peccatoꝝ indulgentia reſuſcita⸗ ri· Itaq3 qd̄ in vobis ē p inuidiam vultis iterficere reſuſcitatos·ſ3 ih̄s nō reuocat beneficia imo cumulo li⸗ bertatis amplificat·Reuiuiſcit ſolli⸗ cite ſuſcitatus·⁊ celebrata reſurrec tionis gratia letus ad cenam venit· Is ptātis ſue grām·¶ Item negat q̄ in remiſſione peccato rū eſt·qui cleſtem eius ptātem dya bolico ſpū ſeparat ab ecc̄ia domini· vt omniū tēpoꝝ hereticos et ſciſma ticos ɔphenderet quibus indulgen⸗ tiā negat·et ꝙ om̄e pcc̄m circa ſin⸗ gulos eſt ac vniū ſos ⁊ infra·Quid miꝝ ſi ſalutē negatis alijs·qui ve⸗ ſtrā recuſatis·licet illi nichil a vob differāt qui a vobis penitētiam pe⸗ tūt·arbitror enim ꝙ et iudas potu iſſet tanta miſeratione dn̄i non ex⸗ cludi a venia ſi penitentiā non ſolum apud iudeos ſ3 apud xp̄m geſſiſſet· et paulo poſt·qui agit penitētiā nō

⸗inuitatus fuit a ſimone leproſo·vbi et ipſa
m ¶ Ad cenā·quanto⸗ martha miniſtrabat·
I S·adhuc pſequitur ambroſius de hereticis p p̄dictos iudeos de ſignatis· ⸗ſus·loquitur hic ambroſius ɔtra iudeos qui dicebāt
o ¶ Ptātis·ca⸗ xp̄m i beelcebub eijcere demonia · quibus domin9 dixit·qui peccat in patrem et filium remittitur ei· qui vero peccat in ſpiritum ſc̄tum nō remittitur ei·neq3 hic neq3 in futuro· iſti ergo iu⸗ dei ſeparabant celeſtem xp̄i poteſtatem ab ecc̄ia·qui eum in beelce⸗ bub eijcere demonia dicebant·xxi·di·§·i· quib9 dominus loquens vt predixi·complexus eſt omnes hereticos tam hereticos illius temporis quam futuros·
p ¶ Poteſtatem·ſcilicet dimittendi peccata ſoluendi et ligandi·
q ¶ Hereticos·per iudeos qui ſuſcitacōnē lazari non credebant·
r ¶ Negat·dicēs vos in peccato vrō moriemini·iij· Io·viij·⁊ h̄ ſi per ſiſtant in hereſi·nam ɔuerſis preſto eſt indulgentia·xxvi·q·vi·ſi pre/
s ¶ Quod·ſcilicet ſeparant ſe ab eccleſie poteſtate· ſbiter·

t ¶ Omne peccatum·id ē magnū peccatū· vel ideo h̄ dicit qꝛ qui i h̄ vno deliquit factus eſt omnium reus ꝭ·di·v·fratres·
u ¶ Quid miꝝ·ut xlvij·di·§·neceſſe·et ibi·cōueniet nulli qui ſecum diſſidet ipſe·ar·ff·de edil'·edic·cum aūt·§·excipitur·et alibi·qui ſibi n̄ parcit michi vel tibi quomodo parcet·Alia lrā habet noſtram id eſt a nobis accipere·xxiij·q·v·ſi non licet·

ſolum diluere lacrimis peccatum de bet ſ3 etiam emendacōnib9 operire et tegere delicta ſuperiora·vt nō im putetur ei pcc̄m· ¶ Itē in eodem· Nonnulli ideo poſcunt pn̄iam vt ſtati3 ſibi reddi ɔmunionē velint· Hij nō tam ſoluē ſe cupiunt ꝙ̄ ſacerdotē ligare·ſua em̄ cōſcien⸗ tia ſe non tā exuūt ꝙ̄ ſacerdotem in⸗ dui cupiūt·cui p̄ceptū ē·nolite ſan⸗ ctum dare canibus neq3 miſeritis margaritas veſtras ante porcos · h̄ eſt immundis ſpiritibus ſacre con⸗ munionis nō ſunt facile tribuenda conſortia· ¶ Item in eodem Sunt qui arbitrentur hāc pe⸗ nitentiā eſſe ſi abſtineant a ſac̄tis ce leſtibus· Hij ſeueriores i ſe iudices ſunt·qui penā p̄ſcribūt ſi remedium declinant··quos ob penam cōuenie⸗ bat dolore quia celeſti fraudarētur gratia·Et paulo poſt·Facilius au⸗ tem inuenis qui innocentiam ſerua⸗ uerit quā qꝛ ɔgrue egerit penitētiā pcc̄i·vbi acquirende ābicio digni⸗ tatis·vbi vini effuſio·vbi ipſius co pule cōiugalis vſus·Renunciandu3 ſeculo ē·et ipi ſomno indulgendū ē minus ꝙ̄ natura poſtulet·Interpel⸗ lādū ē gemitib9 interrupēdū ſuſpi⸗ rijs ſequeſtrādū orationib9·viuen⸗ dum ita vt vitali huic moriaṫ vſui ſeip̄m homo abneget·et totus im⸗ mutetur·⁊ infra·Nemo in peccatis poſitus arrogare ſibi debet autorita tem aut vſurpacōe3 ſacram̄toꝝ·qꝛ ſcriptu3 ē peccaſti quieſce·et paulo poſt·Dicimus ergo agendam peni tentiam·et eo tempore agēda3 quo

z ¶ Penitentia3· nō ergo licet acci pere penitētiam ab heretico ſicut nec eucbariſtiā·ut ·xxiiij·q·i·c·ulti·§ baptiſmum bene in neceſſitate·vt ·xxiiij·q·i·ſi que3 forte·
y ¶ Arbitiō·i·cē tus ſu·nā quātu3 libet ſit fetoꝛ per penitentiam abo⸗ letur·ut·s·e·quā tuſlibet·
3 ¶ Iudas ꝭ·di vi·qui vult
a ¶ Geſſiſſ3·ſ3 ipe iuit ad diuiſos ꝭ· di·iij·iudas·v·l3·
b ¶ Et tegere ꝭ· di·iij·ille rex·
c ¶ Emendacōni bus·ergo non ſo/ la ſufficit cordis cōtricō· et ita fa⸗ cit ad ɔpoſitum gratiam·
Nonnulli· li⸗ gaē·i ſe ɔm9 penitentie ſuſcipi ēdo vel in diſcrete ſoluendo ar·l·di· ſi quis ɔpoſtera·
d ¶ Nolite s·xi· q·iij·nolite·
e ¶ Canib9·pri us · Iam en̄i poſt penitentia3 canes non ſunt·i·di·fer rū·et intellige ca nib9·id ē manife ſtis nā d̄ occultis ſecus·de con·di· ·ij· non prohibe⸗ at·
f ¶ Ante porcoſ· pccō ſordidatos·
g ¶ Cōſortia·qꝛ ſumma et ima ſo⸗ ciant²·⁊c̄·ut de ɔ· di·ij·qd̄ ſit ſangs
Sunt qui ·re/ mediū ·id ē penitentiam per quam cōſequitur remediū vel ɔūs

onem·de con·di·ij·ſi quis intrat diem·ut ꝭ·e·qui ſanctus·
i ¶ Facilius ꝭ·e·di·iij·§·h̄ de caritate·c·reperiuntur·
k ¶ Congrue·et ita eſt ar·ꝙ facilius aliquid de nouo acquiritur quā recupetur amiſſum·ut ꝭ·di·iij·reperiuntur·et dicit boetius· facilius ē ad virtutem erigere nouos ꝙ̄ reuocare veteres vel preteritos·ff·de edi·edic·precipiūt ⸗vita ſupple et tūc ɔgrue ſequitur vbi ·⁊c̄·vel
l ¶ Acquirēdū i hac⸗ dic vbi·i·in pn̄ia debent ceſſare que ſequūt·
m ¶ Ambitio·que reprobatur·viij·q·i·in ſcripturis·
n ¶ Effuſio·que reprobatur·xxxv·di·c·i·
o ¶ Coniugalis·qui quādoq3 minus licitus eſt·xxxij·q·iiij·origo·
p ¶ Seculo·quo ad ambicōnem dignitatis·xl·di·multi·
q ¶ Quā natura·ar·ɔ̄ illos qui dormiūt in ſcolis·et ita debem9 pro priam naturam expūḡre licet cōtraria ſit medicina ꝭ·de·ɔ·di·v·cō trarie ⸗quia maioris pene eſt viuere inter homines·⁊c̄·C·de apo
r ¶ Vitali⸗ ſtatis·hij qui ſanctam· ⸗mali non phibetur·de con·
s ¶ Poſitus·mortali h9·q̄m tamē ve⸗ di·ij·quotidie·

a ¶ Quieſce·id eſt abſtine a ſacris aucte ſacerdotis·ar·contra ꝓmo uēdos q̄ poſt baptiſmū peccauerūt·xxv·di·p̄mū· b ¶ Dicimus·hic agit de tpe agende pn̄ie·q·di·ſi inuuentute nō peniteam⁹ ſaltē in ſenectute peniteamus· c ¶ Deferueſcat·alias defueſcat·ꝟ·di·iij in ſalicibus· d ¶ Reuerētiores id ē ꝓpter reuerētiā abſtinere ab eucbariſtie perceptione· e ¶ Miniſterij·ſed quare rubus ardens non comburebatur in mōte oreb·rubus ē virgo maria·ignis ardens i rubo nec comburens eſt ſpiritus ſanctus in beata maria·qui deſcendens non violauit eam·ꝛ ſcd̄m hoc q̄d ſequitur·ſolue calciamēta ꝛc̄·ſic intelligit̄ calciamentum q̄d fit de mortuis aialibus·eſt prauus intellcūs phariſeorum dicentiū·ſi peperit·ergo cū viro ocubuit·dicitur ergo moyſi ·i·cuilibz xp̄iano ſolue calciamenta ·ꝛc̄·i·exue talem intellcm̄ mortuū· f ¶ Solue·i·opa mortua de affectibus tuis·quia nul⁹ digne ꝯſpicere vel deum videre poteſt·niſi cūcta terrena et mortalia vicia deponat vn̄ vetez ꝯſuetudo erat vt ſi ſponſus ſponſā̄ repudiaret in ſignū repudij diſcalciari iubebatur·ꝟ ꝭ di·viij·q·i·olim·et ideo moyſes diſcalciari iubetur ne ad ecc̄iam que in rubo ſignificat̄ q̄ſi ſpōſus accedat calciatus ꝭ enim ſeruandū eſt xp̄o qui verus ē ſponſus de quo iohēs io·i·ait cuius non ſū·dign⁹ ſoluere corrigiā calciamētorū eius·ꝛc̄·ꝟ ꝯ·di·iiij·p aquam· g ¶ Pedes·i·affectiōes·vn̄ aug·ſuper illū locū·in laqueo iſto quem abſcōderūt cōprebenſus eſt pes eorum·dicitur pes anime amor·et ſi eſt ad bonuz dicitur caritas·ſi ad malū dicitur cupiditas· h ¶ Abſoluere·an̄quam ad ſacra accedat· i ¶ Sūmi doloris·ꝭ item dicit boetius·infeliciſſimum genus infortunij ē fuiſſe felicē·ꝛc̄· k ¶ Vnde·i·a quo ſtatu·l·di·quia tua ſanctitas·

culpa deferueſcat luxurie et in peccati captiuitate poſitos·reuerentiores et non vſurpatores eſſe debere ꝛ infra Nam ſi propius moiſi accedere geſtienti·vt cognicōnem miſterij celeſtis hauriret ꝺr ſolue calciamenta pedum tuoꝝ quanto magis anime noſtre pedes exuere·vinculis corporalis et nexu mūdi huius greſſus eius debemus abſoluere et infra Nichil eſt ꝙ tam ſummi doloris ſit quaꝫ ſi vnuſquiſq̧ poſitus·ſub captiuitate peccati recordetur vnde lapſus ſit atq̧ vnde deciderit·et quod a corporea et terrena ab illa ſpecioſa ac pulcra diuine conditionis intentione defluxerit· ¶ Itē ciprianus·

Miror autem quoſdā ſic obſtinatos eſſe vt dandā non putēt lapſis penitētiā aut penitētibus exiſtimēt veniam denegandā·Cum ſcriptū ſit memento vnde cecideris et age penitentiā·et fac priora opa q̄d vtiq̧ ei dicitur quē conſtat cecidiſſe et quē dn̄s hortatur per opera rurſus reuerti·q2 ſcriptū eſt·Elemoſina a morte liberat·nō vtiq̧ ab illa morte quā ſemel xp̄i ſanguis extinxit·et aqua ſalutaris baptiſmi·et redemptoris nr̄i gr̄a liberauit·ſed ab ea que per delicta poſtmodum ſerpit ¶ Item ieronimus·

Importuna in euāgelio mulier tandem meruit audiri·et clauſo hoſtio cum ſeris·media licet nocte ab amico panes amicus accepit deus ipe qui nullius intra ſe viribus ſuperari pt̄·publicani p̄cibus ſuperat̄·niniue ciuitas que pc̄co perijt fletibus ſtetit·Quorſuꝫ iſta tā longo repetita principio·videlicet vt paruū magnus aſpicias·vt diues paſtor

ꝯ p̄ora·di·l·domino ſancto· m ¶ Elemoſina·ſcilicet interior vt·ꝟ·di·iij·§·ſed verba·vl̄ exterior liberat a morte·i·a peccato occaſionaliter·q2 citius illuſtratur·ꝟ·e·medicina·quia ſicut ſeta filum introducit·ita timor ſeruilis caritatem·ꝛc̄·ꝟ·di·iij·qui vult·xxiij·q·vi·Iam vero· ꝯ·ꝟ·di·iiij·§·Item ſecundū·s· n ¶ Semel·hinc colligite pecā nō redire· ꝯ xxiij·q·iiij·ſi illic· o ¶ Ab ea·i·a morte actualiū pecōꝝ·de·ꝯ·di·iiij·c·i·et·ij· Importuna·mulier·caſus·ꝓbat in hoc ca·ꝙ inſtanter bona facienda ſūt·licet q̄s ſit in mortali peccato·ut impetret veniā ſic ca/nanea·et ſicut amicus ab amico qui tres panes impetrauit·ſ·gratie ſapientie et eloquentie·latro etiam meruit veniam·et alijs exēplis vtit̄ q ¶ Hoſtio·i·intelligētia ſcripturaꝝ· r ¶ Cū ſeris·i·cū taciturnitate predicatoꝝ· s ¶ Licet·i·in ꝓfūdo vicioꝝ poſitus· t ¶ Panes·i·fidem trinitatis· u ¶ Precib9 illis ſcꝫ deus eſto ꝓpicius m̄ peccatori x ¶ Supari·quia regnū celorum vim patitur·i·q·iij·ſaluator

morbidam non contemnas ouem·Xp̄us in paradiſuꝫ de cruce etiā latronem tulit·et ne quis aliquando ſeram ꝯfeſſionem putaret·fecit homicidij penam martiriuꝫ·Xp̄us iniquaꝫ ꝓdigum filiū reuertentē let⁹ amplectitur·et nonagintanouem pecudibus derelictis vna ouicula que remanſerat humeris boni paſtoris aduehitur·Vbi vero peccator intelligens vulnus ſuum tradet medico ſe curandum ibi non eſt virga neceſſaria·ſed ſp̄us lenitatis· ¶ Q̄d aūt om̄i peccanti autoritate ambroſij venia ꝓmittatur·falſum videtur Quibuſdā aūt venia ꝺnegatur·aut ex magnitudie pc̄ci aut ex gradu officij· ¶ Vn̄ iohannes in ep̄la·

Est pc̄cm ad mortē quis orabit ꝑ eo·Alibi quoq̧ legitur Quis medebit̄ incantatori vulnerato a ſerpente· ¶ Item·

Si ſacerdos peccauerit quis orabit pro eo·Sꝫ huiuſcemodi int̄rogacōnes·nō ſꝑ negacōnes inferunt ſed potius difficultatē vel raritatem notāt vt eſt illud euangelij·Quiſputas ē fidelis ſeruus ꝛ prudēs ꝛc̄· ¶ Hinc etiā ambroſius·

Deus qui ſimilis erit tibi·Non vtiq̧ nullus quia imago patris filius eſt·Similiter accipiendū quis orabit pro eo·Hoc eſt ſingularis vite aliquis orabit pro eo quia peccauit in dn̄o·Nam quomodo iohānes diceret nō orādū pro delicto grauiori·qui cū legiſſet moyſen rogaſſe et impetraſſe vbi erat preuaricatio volūtaria q̄ ſciēt etiā ihereniā rogaſſe· ¶ Poteſt etiā aliter intelligi ſm̄ auguſtinū illud iohānis·eſt pc̄cm ad mortē·ꝛc̄·vt nulla ſit eius

f ¶ Alibi·i libro ih̄u filij ſirach· g ¶ Non ſemꝑ·s·xxxij·q·vij·quid Si ſacerdos·in libro regū· ꝯ in om̄ib9·ff·ꝯmo·l·ad eos·ff·de loca·ſed de damno· i ¶ Difficultatē·ꝭ referas ad ꝺlictū·raritatē ad interceſſorem ſp̄alem· ꝯ ꝛ etiā quelibet fidelis anima·ꝟ·di·ꝓx·illa Deus quis·q2 imago· ꝯ anima·ſed ꝛ hic habet ſimilitudinē dei·ꝟ·e·q·v·hec imago·Triplex eſt ergo imago ſiue ſimilitudo·idēꝑtitatis ſecundum quā tantum filius dei eſt imago patris·imitacōnis ſcd̄m quā ꝺr ꝙ magna nauis eſt imago alicuius domus et diſcipulus magiſtri·ſimilitudinis expreſſe ut ſigillum in cera·de prima hic·ꝺ ſecūda·ff·de arbi·qualē·de tercia ex̄·de fi·inſtru·inter dilectos l ¶·Rogaſſe·ꝓ pc̄cis in ieruſalem·vnde in libro machabeoꝝ legitur ꝙ iudas machabeus cum deberet pugnare cum paucis contra

y ¶ Perijt·i·perire meruit·ſitis expoſitio·xxiiij·q·ij·ſi q̄s nō recto· z ¶ Stetit·i·n̄ periit· a ¶ Martiriū·nō rei veritate fuit martirium ꝭ ꝓpter ſilitudinē fci·vel ideo ꝺr pena ꝯuerſa in martiriū·quia ꝑ fidez et patientiam q̄ tūc habuit dign⁹ fuit eterno p̄mio ut ſtatiꝫ intraret ad vitam·ſic et illi q̄ patiūtur martirium·ꝟ·de·cō·di·iiij·baptiſmi vicē·ꝯtra·ibi enim ꝺr ꝙ latro nō ꝓ nomine xp̄i crucifixus eſt·ſed pro meritis facinoꝝ ſuorū et pena n̄ facit martirē ſed cā vt dic̄ aug·q̄re martiriū nō fuit·q̄d ꝛ verū ē·eius ergo martiriū ꝺr rōne eterni p̄mij q̄d q̄ſi martir recepit cōfitēdo vel ratione ꝯfeſſionis quā in patibulo habuit ſicut etiaꝫ martir ſic et latro int̄ penas xp̄m cōfiteri nō timuit· b ¶ Lenitatis·a·iudicē potius deberē ſeq̄ miſcdiaꝫ circa penitē tes·x/xiiij·q·ij·legat̄·s·xlv·di·lꝫ·plerū q̧·ij·q·v·q̄nto·s·di·lxxxvi·odio· c ¶ Amb·s·e·nemo pt̄·s·e·impor d ¶ Denegatur·i·videtur denegari·tuna

Est pc̄cm·aliter exponit ꝭ magiſter iſtam auctez quā exponatur·ꝟ·§·pt·ꝛ exaudi auctez iſtā ꝺ pecō in ſp̄m ſcm̄·ut exponit aug·ꝟ·e·§·poteſt·

et ſupioꝝ contrarietas· Ait em̄ eſt pcc̄m ad morte̅· non ꝓ illo dico vt roget quis· De quo pcc̄o· qm̄ expſ ſum nō e̅· pn̄t multa ⁊ diuſa ſentiri· ego aūt dico h̄ pcc̄m eſſe· fide̅ q̄ p di lectōez opatur ꝺſerē vſq̄ ad morte̅ ❡ Hoc e̅ blaſphemia in ſpm̄ ſcm̄· q̄ neq̄ in hoc ſeculo neq̄ in futuro remittēdā in euangelio dn̄s aſſeruit Siue aūt delectacōne pcc̄i ſiue deſpe ratione venie vſq̄ ad mortem quis in pcc̄o pſeueret· iuſtū eſt vt ſine fine puniatur· qui ſine ſine peccauit· Voluiſſent· ❡ Vnde greg· iniqui ſi potuiſſent ſine fine vi uere· vt potuiſſent ſine fine peccare· Oſtendūt q̄ꝛ in pcc̄o ſemper viuere cupiūt· qui nunq̄ peccare deſiſtunt dū viuūt· Ad magnam ergo iuſticiā iudicātis ptinet· vt nunq̄ careant ſupplicio qui in hac vita nunq̄ voluerunt carere peccato·

Ex hijs itaq̄ apparet q̄ ſine ꝯfeſſione oris et ſatiſfactione o peris pcc̄m non remittitur· Nam ſi neceſſe eſt ut iniquitates noſtras di camus vt poſtea iuſtificemur· ſi nemo p̄t iuſtificari a delicto niſi antea fuerit pcc̄m ꝯfeſſus· ſi ꝯfeſſio apperit paradiſuꝫ· veniā acq̄rit· ſi illa ſolum ꝯfeſſio vtilis eſt q̄ ſit cū pn̄ia· in quo notaē aliud eſſe cōfeſſio· aliud pn̄ia ſiue interior ſiue exterior accipiaē· ſi ille q̄ ꝓmittit veniā occulte apud deū nō apud ecc̄iam pn̄iam agenti

nicanorē qui erat cū multis ad cōfortacōnem ſuoꝝ· retulit ſomniū qd̄ in p̄cedenti nocte viderat in hunc modū· viderat obuiū ſacerdotē ad ce lum manū ꝓtendentem et orantez ꝓ ppl̄o iudeoꝝ· et poſtea apparu iſſe aliuz viꝝ etate et gloria mirabilem circa illum· et oīa indixiſſe· h̄ eſt amator ppl̄i iſrael· h̄ eſt qui multū orat ꝓ ppl̄o et ciuitate ſācta Jeremias dei ꝓpha· et legitur etiaz ibi extendiſſe ieremiaz dexterā et dediſſe iude gladi um aureū dicentē accipe ſcm̄ gladi um mun⁹ miſſum a deo quo deicies aduerſarios ppl̄i mei iſrl̄· qua viſi/ one cōfortati qui erant cū iuda impetum fecerūt in hoſtes et nicanorē interfecerūt· et triginta milia de

a ❡ Poteſt· fuiſ ꝓ illo· q̄ꝛ non ꝯſequiē qd̄ i carne nō ꝓmeruit· s· e· mltiplex· v· ſi aūt dico vt ꝓ eo non roget quis poſt mortē et ita exau di de pcc̄o in ſpm̄ ſanctū qd̄ eſt fina lis ip̄n̄ia ut hic i nuit aug· quo caſu exaudis· s· xiij· q· ij· ꝓ obeūtib licet· h· illō intelli gat de ſpēalibus orationib·

b ❡ Poſſint· ar· qd̄ nō eſt diffinitū poſſe diffiniri· xxij· q· v· h̄ videt ar· contra xxxi· q· i· q̄ ſi dormierit· ij· q· v· c· ꝯſulu

c ❡ Ad mor ſti tem· vnde alibi aug· tanta labes eſt illius pcc̄i vt humilitatē penitentie ſubire non poſſꝫ· qd̄ quidem omittit quiſquis ex ſola inuidia q̄ vnitatē ecc̄iaſticā impugnat et dia bolo ſcienter attri buit opa ſp̄ūs ſci vnde nec xp̄us in paſſiōe ꝓ talib orauit· ſed ꝓ eis qui ignorāter crucifigebāt eū dicēs· Luce· xxiij· et di· viij· ꝯſuetudo· pater ignoſce illis quia neſciunt quid faciunt·

d ❡ Remittēdam· pcc̄m in ſpm̄ ſanctū diciē gn̄alit oē pcc̄m morta le· quia qui vnam pſonā offendit et aliam· ſ· e· di· v· fratres· ſpecialit vero peccatuꝫ in ſpm̄ ſanctū eſt qd̄ ex odio vel malignitate procedit· nam ſpiritus ſanctus eſt amor et benignitas· Secundum alios et meli us pcc̄m in ſpm̄ ſanctuꝫ eſt obſtinatio mentis· Eſt autē obſtinatio mē tis in peccato obdurata primatia quā ipn̄ia finalis comitatur· proue nit aūt huiuſmōi obſtinatio interdū ex deſperacōe· puta cū q̄s credit ſuoꝝ magnitudinē delictoꝝ diuinā miſcdiaꝫ exceſſiſſe· et ob hoc de vicijs aſcendat ad vicia iuxta illud qd̄ ait cayn· maior eſt iniquitas mea· ⁊c̄· ut ſ· · §· deniq̄ · interdū ex p̄ſumpcōne· puta cū q̄s ſecurus delinquit tanquaꝫ deus ꝓ temporali flagicō non ſit eternū ſuppliciū da turus· In quo peccati genere refert ieronimus ſe origenez dep̄hendiſſe qui poſt mortem anathematizatus eſt· xxiiij· q· ij· c· vlti· v· Item ſi ad tempora· vel putās in articulo mortis ſufficienter· penitere ut la/ tro· d quib apoſtol⁹· Maledict⁹ homo qui peccat in ſpe· ſ· di· vij· c· ij· Itē pcc̄m in ſpm̄ ſanctū ſcd̄m alios eſt fraterne grē inuidia· puta ſi de gratia a deo collata fratri inuides· ne tibi p̄feratur ar· s· viij· di· qui contempta· Item ſcd̄m alios peccare in ſpiritū ſanctū eſt blaſphemia in pſonam ſpiritus ſancti· de talib haberi videtur· de· cō· di· iiij· hij do

frustrat euangeliū· ⁊ claues datas eccleſie· ꝓmittit etiā qd̄ deus negat delinquenti ſi nemo p̄t veniam cōſequi niſi quantulamcūq̄ et ſi minorē quam debeat pcc̄i ſoluerit penam· ſi ſolis ſacerdotibus ligandi ſoluendi q̄ ptās a deo tradita eſt· ſi nullus re miaꝫ accepit· niſi ecc̄ie ſupplicationibus ipſam impetrare contēdat· Cō cludatur ergo q̄ nullus ante confeſ ſionem oris et ſatiſfactionem operis peccati abolet culpā· ❡ Deniq̄ vt perſpicue appareat neminem ſine ꝯfeſſione a pcc̄o mundari ab ipſius humani gn̄is principio ſumam⁹ ex ordium· Peccato tranſgreſſionis primi parentes corrupti a dn̄o ſunt requiſiti de culpa· vt pcc̄m qd̄ tranſ grediendo cōmiſerāt ꝯfitēdo delerēt Serpens autem de culpa requiſitus non eſt· quia per confeſſionem nō re uocabitur ad vitā· Caim quoq̄ cuꝫ p̄me p̄uaricacōi fratricidiū addidiſ ſet ſimiliter a domino de culpa requi ſitus eſt dū dicitur ei· Vbi eſt abel frater tuus· ſꝫ q̄ꝛ ſupbus pcc̄m ſuuꝫ confiteri noluit potius mendaciter negando dn̄m fallē conatus eſt dicens· Nunquid cuſtos fratris mei ſum ego· indignus venia iudicatus eſt· Vnde in deſpacōnis pfundum ē merſus dū ait· mea iniquitas maior eſt quam vt veniaꝫ merear· Vagus et pfugus exijt a facie dn̄i ſignificans eos qui peccatū ſuum confiteri

do vere heretici· Itē ſcd̄m alios pcc̄m in ſpm̄ ſāctū eſt finalis impenitentia· pcc̄m ſcꝫ qd̄ durat vſq̄ ad mortem· vt uſq̄ incluſiuū ſit quod hic potius aug· velle videtur· ſ· di· iij· inter h̄ yrcū· Solet queri vtꝝ finalis impn̄ia poſſit deſinere eſſe· Rondeo· Iſte terminus finalis impe nitentia duob modis accipitur· ineſt enim alicui impenitētia finalis qn̄ non habet ꝓpoſitū penitēdi· h̄ p̄t deſinere eſſe· q̄ꝛ h ꝓpoſitū p̄t hrē in hoc inſtanti et cras non· Item eſt etiam finalis impe nitentia quedam qualitas vel habitus qui ineſt alicui ex eo q̄ nun q̄ penitebit iſta nō p̄t deſinere eſſe ſubiecto exiſtē te· que ſi ponatur oportet dici q̄ nū quā eā habuerit·

Voluiſſet· nū q̄ · aſſidue e nim peccātū non miſeretur de⁹· vt x ciij· di· diaconi· et venia impeitē ti· ⁊c̄· xxiiij· q· ij· le gaē· et ideo ſp ob noxij pene pſiſtāt vt· ſ· di· vij· in ſi·

Ex hijs· itaq̄ · iſert ex p̄miſſis autoitati bus vſq̄ ad· §· de niq̄·

g ❡ Si nemo· s· e· di· nō p̄t quiſq̄

h ❡ Paradiſum· s· e· di· ecce nunc

i ❡ Fru · e ps· ſtrat s· e· di· agite

k ❡ Cōſequi· s· e· di· nll's debite·

l ❡ Si ſolis· s· e· di· verbum·

m ❡ Ligādi· idē imponēdi ſatiſfac tionem vel relaxandi·

n ❡ Ptās· no· ſolis ſacerdotib po teſtatem ligandi traditam·

o ❡ Supplicationib· s· e· di· nll'u

p Deniq̄· ple ab iſto loco vſq̄ ad ca· q̄obreꝫ· ꝓ bat vigintrib autoritatibus ſcilicet non dimitti pcc̄a ſine oris cōfeſſione· auctes veteris teſtamenti inducit vſq̄ ad· §· in euangelio· ab illo· §· in euangelio vſq̄ ad· §· ex hijs· iducit auctes noui teſtamēti· ⁊ alias veteris teſ· ⁊ p⁹ ex oīb cō cludit· ut in· §· ex hijs· et omnes ille auctes intelligūtur cum quis cō fiteri cōtemnit· Diabolus· qui ſerpente vtebatur tanquam organo·

q ❡ Serpens· i· di vel intellige ad literam·

r ❡ Confeſſionem· et qui in ſeipo inuenit origenem peccati·

s ❡ Nō reuocabatur· q̄ꝛ irremediabilē· alias irreuocabile fuit pecca tum eius· et impoſſibile eſt eum reuocari ad penitētiam ut· ſ· di· ij· §· q aūt reprobi· v· impoſſibile· hominis autem pcc̄m fuit remediabile et h̄ duab de cauſis· quia totū gen⁹ humanum pierat de peccato ade· ſ nō tota angelica natura pcc̄o diaboli· Itē homo incitatorē habuit ad malum quod non habuit angelus· et ideo p aliū iſte nō debuit iu uari quia ille nec per ſe potuit ſurgere· et ideo peccatum dyaboli fuit irremediabile et non peccatum hominis·

t Reges· pharao rex egipti de quo habetur· s· xxij· q· ij· §· ecce q̄· et abymalech rex gerare· de quo habetur· s· xxxij· q· iiij· nemo dicat· et· s· xxxiiij· q· i· ſi p ſorciarias· u ❡ Paſſiones moꝝ· i· delicta· xv· q· i· c· illa· x ❡ Orationib· s· xxxiij· q· i· ſi per ſorciarias·

y ❡ Precepit· in leuitico· z ❡ Vt lepra· i· aliqua macula· Sunt autē quatuor gn̄a lepre· in cute· in capillis· in domo· in veſte· In capillis

lepra dicitur alopocia fluentibꝫ ſanie capillis· ſi in caluicio vel in alia parte capitis albus vel rufus collor inuentus fuerit· plaga lepre eſt· In cute lepra cognoſcitur ſi in ea fuerit albor· i· pallida albedo vel puſcule et huiuſcemodi· Lepra veſtis erat macula alba vel ruffa· Similiṫ in domo dicebat² lepra talis macl'a et macule in pariete pallore vel rubore dformis ⁊ omnia iſta iudicabātur arbitrio ſacerdotis· ſi eñi in hoīe lepra non erat pſpicua· recludebat ſacerdos eum in domo ſua ſeptē diebus· quibus cpletis ſi non creuerat lepra iterū recludebat eū alijs ſeptē diebꝫ· q̄a ſi nec tūc creuerat mundū eū iudicabat· quia ſi ſcabies erat lauabat homo veſtimenta ſua et mūdus erat· Cū vero perſpicuā erat lepra ſeparabatur id eſt iudicabatur immundus ad arbitriū ſacerdotis et habebat homo veſtimēta ſua diſſuta id ē facilia ad induendū et exuendū· ut ſic cognoſceretur· et caput raſū vt poſſet cognoſci· oſq; veſte cōtectū· et ne fetorem loquēdo diffunderet et habitabat ſolus ext̄ caſtra· ita ut a mortuo nichil differre videret̄· Itē ſi lepra veſtis erat pſpicua cōburebatur veſtis· ſi dubia recludebatur veſtis ſeptē diebus· ſi creuerat macula adiudicabatur lepre· ſi nō creuerat abluebatur veſtis ⁊ recludebatur alijs ſeptē diebus· poſt quos ſi ſacerdos inueniebat creuiſſe leprā· rūpebat eam· ſimiliter hoſtium domus leproſe claudebat² ſeptē diebꝫ· poſt quos ſi ſacerdos inueniſſꝫ creuiſſe lepram· iubebat erui lapides leproſos et pici extra ciuitatē et domū radi intus et per circuitū et puluerem raſure ſpargi extra ciuitatem in loco immundo· et alios lapides ſubſtitui in domo· et luto alio liniri domum· qđ ſi iterū redierit macula ē pſeuerans et lepra deſtruebatur domus et ligna et lapides et puluis extra ciuitatem proiciebātur in locum immundum·

a ¶ In veſte· nō ł dicit de veſte et de domo q̄ ei ad lr̃am poſſit lep̄ ineſſe· ſed ſi domus vel veſtis offerretur ab aliquo in miniſteriū deputanda· antea ſacerdoti offerebatur· et ſi aliqua inerat macula qua a miniſterium impediretur· ſacerdotis iudicio relinquebatur·

diſſimulāt reſpcū dīne miſeracōnis indignos hri· Reges quoq; q̄ ignorātia ducti in abrahā deliq̄rant non niſi eodē orante ſanari meruerunt· in quo figuratur q̄ paſſiōes morū non ſanantur niſi orationibus eccl'ie· Moyſi quoq; p̄cepit dn̄s vt lep̄ ſiue in cute ſiue in domo· ſiue in veſte ſiue in crine appareret· ſacerdoti oñderetur· et iuxta eius arbitriū ſepata· eius iudicio cōtamminaretur vel mundaretur· Saul quoq; cū a ſpū maligno vexaretur· non poterat ad ſane mentis officium redire niſi prius dauid pſalterium arriperet· et coram eo pſalleret· et ita ab eius vexatione ceſſaret dyabolus· In quo miſtice oſtenditur· q̄ quicūq; dyabolo ꝓpt̄ pcc̄m mancipatur ab eius dominio eripi non valet· niſi dauid id eſt eccleſia pſalterium arripiat· et coram eo pſallat· id eſt ſpūalis gr̃e ip̄m participem faciat· et ſalubriter ammonendo ⁊ pie orando p̄ eo et exempla boni opis ſibi prebēdo dyabolum ab eius inuiſibili vexacōne compeſcat· Dauid quoq; cū adulteriū cōmiſiſſꝫ et homicidiū· nō añ audiuit a ꝓpħa tranſtulit dn̄s pcc̄m tuū a te anteq̄ ip̄m pcc̄m cōfiteretur· Prius enim ꝓpħe redarguenti ſe peccatum confeſſus ē· et poſtea audiuit tranſtulit dn̄s peccatū tuū a te· Achab quoq; cū ꝺ innocētis ſanguis effuſiōe ſententiam cōminantis dei audiret· induit ſeip̄m cilicio ſatiſfaciens deo p̄ penitentiam· vn̄ dn̄s ait ad helyā q̄m achab reueritus eſt faciem meā non inducam malū in diebus eius· Niniuite cum audirent adhuc quadraginta dies et niniue ſubuertetur· ex edicto regis et principū· penitentiam egerūt dicentes· quis ſcit ſi cōuertatur et ignoſcat deus· et relinq̄t p⁹ ſe benedictōꝫ· Hac humilitate ſatiſfactione imminentem ſubuerſionem euadere meruerūt· quoꝝ exemplis euidenter oſtenditur q̄ nullus a deo cōſequit̄ veniā niſi p̄mū ſatiſfecerit ſibi p̄ penitētiam· Nabuchodonoſor quoq; ꝓpt̄ ſupbiā ſuam a racōnabili mentem beſtialem animū cōmutatus atq; a regno ſuo ꝓfugus recedens non ante regnum recepit quā conuerſus deum p̄dicauit· Deniq; plebs iſrahelitica ob culpā ſue tranſgreſſiōis captiuitati tradita· nō añ liberari meruit q̄ peccata ſua confitēs danielis ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ p̄cib⁹ veniam accepit· In euangelio quoq; venietes ad iohānē vt baptizarētur ab eo baptiſmo penitentie· primū cōfitebantur pcc̄a ſua oſtendentes· q̄ q̄ſq; debꝫ ſua peccata damnādo cōfiteri· et innouationē vite melioris ꝓmittere ſi regeneratiōis gr̃aꝫ deſiderat accipe· Xp̄us quoq; alios legit̄ ſuſcitaſſe a mortuis· alios a lepra mundaſſe· alios illuminaſſe· aliorum menbra paraliſi diſſoluta conſolidaſſe· omniū tñ ſanitatē petitione ꝓprie vocis· vel amicoꝝ legitur preceſſiſſe· Luca enim referēte didicimus· q̄ p̄ ſocru petri prius rogat⁹ ē· q̄ eam ſanitati redderet· Leproſus vero ille quem dn̄s deſcendens de monte mundauit prius ꝓclamauit ad eū· dn̄e ſi vis potes me mundare· quē poſtea tangendo mūdauit· Cecus quoq; cū clamaret ad eū miſerere mei fili dauid· interogauit eū ih̄s q̄d vis vt faciā tibi· ait Raboni vt videā lumē Tres quoq; mortuos audiuit quos alijs orantibus reddidit vite Quartū quoq; diſcipulo nūtiāte audiuit· ſꝫ q̄r defuerīt viui q̄ p̄ eo p̄carētur· reſuſcitari non meruit quibus nimirū exēplis euidentiſſime datur intelligi q̄ ille quem macula grauioris culpe inficit· niſi confeſſione proprij oris· vel eccleſie interceſſione ſuffragante ſanari non poterit· Hinc penitens ille qui prius tacendo peccata flagellari meruerat· poſtea correptus dicebat· Quoniam tacui inueterauerunt oīa oſſa mea dū clamarē tota die· Hinc xp̄s ex p̄ſona menbrorum ait· non abſorbeat

b ¶ Seperata q̄ ad officiū vel miniſterium·

c ¶ Contaminaretur· domus vel veſtis vel cutis· i· contaminata vel imūda iudicaret̄·

d ¶ A ꝓpħa ſcilicet nathan·

e ¶ Achab ·ꝫ·e· di· iij ·ſ· ecce achab·

f ¶ Innocentis· ſcilicꝫ nabute· xxiij· q· iij· cōuenior·

g ¶ Et relinq̄t· ·i· nobis qui eum ſequimur· et poſt cōminacōnem a ſe datam·

h ¶ In beſtialē· ·ſ· xxvij ·q· iiij· miror·

i ¶ In euāgelio· hic trāſfert ſe ad auctoritates noui teſtamenti·

k ¶ Penitētie· i· remiſſionis· nam venientibꝫ ad illud requirebat² penitētia· nō autē in noſtro baptiſmate qđ remiſſionis eſt ut ꝫ· de cō di· iiij· ſine pn̄ia·

l ¶ Vel amicoꝝ· ł eñi deus amat ut multi regāt ꝫ· ·e· fleat·

m ¶ Raboni· id eſt magiſter·

n ¶ Mortuos· id eſt filiū archiſinagogi· filiū vidue et lazarū ꝫ· e· quere penitet·

o ¶ Quartū· vn̄ hoc grānus habuit ignoramus niſi dicatur hoc de matheo intelligi· cui cum dominꝰ dicit ſequere me· R̄n· domino pr̄ meus mortuus eſt volo eum ſepelire· tunc dominus ait· dimitte mortuos ſepilire mortuos ſuos

p ¶ Penitēs· dd·

q ¶ Tacui· peccato·

r ¶ Oſſa· virtutes quibus anima ſuſtentatur vt oſſibus corpus·

s ¶ Dum clamarem· iactādo me de meritis meis· non cōfitendo·

a ¶ Non claudis· os nõ ↄfitendo nõ claudet·i·non ↄstringet te finalr̃
b ¶ In pfundo vicioꝝ·vnde peccator cũ venerit in pfudum vicioꝝ
cõtempnet·xvij·di·nec licuit·
Penitentia·nõ negetur·nã diffidentia etatis ⁊c̃·xxxij·q·ij·ancil=
lam et.ꝭ.di·
vij·nemo·
c ¶ Vulnerata·de
lictis·
Non sufficit·
quo ad fa/
mam exteriorem·
sufficit enim quo
ad deũ dũmõ non
cõtemnatur·
e ¶ Per pñie ꝭ.
·e·di·si peccatum
dauid·
Ouit· sentẽ
tiam omma
tionis·ↄtra·ut x=
xij·q·iiij·in cõmu
tabilis·et in hꝰ si/
milis ẽ ptori quo
ad interlocutoriã
·ff·de·re·iudi·qꝺ
iussit·
Aliud·s·xi q·
·i·aliud·
h ¶ Reposcẽ·qꝺ
licet ut ·s·xiiij·q·
·i·qꝺ debetur·
i ¶ Propã· ff·de
minio·si iudex·
k ¶ Licent hꝰ ex/
posui·s·xi·q·i·ali
l ¶ Expedi= iud
unt·ut debituꝫ re
petere·ut·s· xiiij·
·q·i·c· ꝙ debeẽ·ꝫ
hꝰ non expedit cũ
scandalo ·Itẽ tẽ/
poralia accipe ·i·
·q·i·iudices·Iteꝫ
omnibꝫ cibis i dif
ferenter vti licet
·xi·q·iij· ad men=
sam· Sed non ex=
pedit· xxviij·q·i·
omnes · Itẽ vxo=
rem gentilẽ dere=
linquere licet·xx=
viij·q·i ·iaꝫ nunc·
sed non expedit·
ut·e·q·i· sic enim
Vi sanctus·
in pascha·i·
i transitu ꝺ vicijs
ad virtutes·quia
pascha transitus
interptatur·de ↄ·
di·iiij·p aquam·
n ¶ Peccator ẽ·
ex hꝰ videtur ꝙ cõ
stitutus in morta
li possit auctorita
te sua a ↄmuniõe
sacramentoꝝ ab
stinere·iuxta illꝺ
probet se homo ⁊
sic de pane illo e=
dat·⁊c̃·de· cõ·di·
·ij·qui scelerate·⁊
ideo laudatꝰ mu=
lier que menstrua patitur si ex reuerentia abstinet·s·v·di·ad eius ·et
ar·ꝭ·de ↄ·di·ij·cotidie·Sed cõtra·s·e·di·sunt qui arbitrantur·et·c·fa
cilius·et·ꝭ·e·in actõne·In cõtrarijs istis dicitur ꝙ nemo auctoritate
sua sed sacerdotis debet abstinere a communione sacramentorum al
taris·Solutio·abstinet quis pcc̃i conscius aliqñ ꝓpter reuerentiam qꝺ
commendatur·ut hic et cõsimilibus· Aliquando ꝓpter satisfactionez
delicti putans talem abstinentiam prodesse etiã non iniuncta ei aliqua

me profundum neqꝫ vrgeat sup me puteus os suum·Qꝺ aug·exposuit dicens·Puteus ẽ pfunditas huã=ne iniquitatis in quã si cecidẽis·nõ cleudet sup te puteus os suum·si tu non claudis os tuum·Confitere ergo ⁊ dic·De profundis clamaui ad te dñe ⁊c̃·et euades·claudet super illũ qui in profundo contẽnit a quo mortuo velut ab eo qui non ẽ perit cõfessio·Hinc idẽ ꝓpha ait·Intro ite portas eius in cõfessione·osten=dens ad portas miscdie·nõ nisi p ↄ=fessionem pcc̃i aliquem posse ptingẽ Hinc etiam beatus iohannes bap=tista et saluator noster exordiũ sue predicationis a penitẽtia sumpsert dicentes·Penitẽtiam agite appro=pinquabit enĩ regnũ celoꝝ·Osten dens neminem ad regna celoꝝ pos=se ptingere·nisi pmũ p penitentiam deo curauerit satisfacẽ·Hinc etiã in actibus aploꝝ legitur·ꝙ credẽtes veniebant ad aplos ãnunciantes a=ctus suos·¶ Ex hijs omibus facile mostratur sine ↄfessione nullum ve=niã posse mereri· ¶ Hinc leo papa

Vfficiat petẽti cõfe= ait·
sio·que pmũ dño offertur de=inde sacerdoti qui ꝓdelictis peniten=tium precator accedat·¶ Item

Enitẽtia que dilata est est cũ studiosius petita fuerit nõ ne=getur vt eo modo ad indulgentie medicinã anima vulnerata perueni at· ¶ Item aug·in smone de pñia·

On sufficit mores i meliꝰ cõ mutare et a pteritis malis re cedere·nisi etiam de hijs que facta sunt satisfiat dño·p penitẽtie dolo=rem·p humilitatis gemitũ·p ↄtriti cordis sacrificiũ coopãtibus elemo sinis et ieiunijs·¶ Itẽ ambrosiꝰ·

Ouit dñs mutare sententiã· si tu noueris emdare dlictuꝫ·
Liud qui= ¶ Iteꝫ leo papa·
dem est debita iusta reposce=

penitentia a sacerdote·quod inhibetur in ↄtrarijs ·sed in illo casu vbi
ob reuerentiam abstinetur ꝓpter crimis cõsciẽtiam · distinguo·vt si
scandalum oritur·ex eius abstinentia compelli potest a prelato suo
ad sumendum eucharistiam vel petendũ·ar·ꝭ·de· cõ·di·ij·si qs intrat·
et·c·seculares Sꝫ
si non est scanda/
lum bñ facit ab=
stinẽdo·ꝭ·de·ↄ·di·
·ij·cotidie · hodie
tñ videtur tolli i/
sta distinctio ·vt
ex̃ ꝺ pe·et re·ↄis·
o ¶ Remorꝺꝫ·se
cundũ qꝺ no·s·x=
vi·q·i ·monachi·
p ¶ Ecc̃iam·id ẽ
vnitatem ecc̃ie p
fidem et caritatẽ·
nec enim intelli=
gi pt de ingressu
corporali ecc̃ie·ne
mo namqꝫ ꝓ pec
cato aliquo absti
nendus est ab in
gressu ecc̃ie nisi
sit excomunicatꝰ
vel interdictꝰ ex
iusta cã·ꝭ·e·q·iiij·
vir cũ ꝓpria xi·q·
iij·excomuicatos·
I agamus·
Ca·dicit ie=
ronimus· ꝙ sicut
deus propt̃ peni=
tentiam reuocat
sententiam etiam
ↄtra ↄtumaces la
tam·ita propẽ pe
nitẽdi negligenti
am bona reuocat
que ꝓmisit ·et hꝰ
probat exemplis
ihrlm et samarie
nabuchodonosor·
et ezechie regis·
r ¶ Rursꝰ ꝺba·ꝫ·
s ¶ Eudẽ·s·amos
ꝺ quo locutus fu
erat ieronimus
Vãobrẽ·ele
mosinis·ele=
mosine namqꝫ a
morte liberãt pec
catorẽ ꝙ p delic/
ta subierat ·ut ꝭ·
e·di· medicina ꝭ·
·e·dis·c·mirot·
t ¶ Redime·illꝺ
reponitur priua=
tiue quia ꝓpe non
est hꝰ redemptio·
sile·ff ·comodati·
si ut·§ ulti·ff·d·ꝭ
omisso·l ·furo·ff·
qꝺ vi aut clã·si i
rem·§ ij·
u ¶ Si forte·s·di·
·lxxxvi·non satis·
v·dñs non vult·
dubitanter dixit
ꝙ deesse pt cõtri=
tio cordꝺ ar·s·e·q·
·ij·ãmonẽ·et non
valent elemosine nisi ex bono fonte·⁊c̃·ut lxxxvi·di·non satis·vel ideo
sub dubietate posuit·ne securitas negligentiam et negligentia paret
offensam·ut·ꝭ·e·predixerat·vel ponitur forte assertiue·vt in euange=
lio forsitan et patrem meũ cognouissetis·⁊c̃ ꝭ· di·iiij·ne forte·ff·de
rei·ven·Item si·§·i· =git hꝰ scd̃m eos ↄtra quos hic loquitur.
x ¶ Non potest·id ẽ non ↄtin= y ¶ Moriturũ·ꝓpter pcc̃m qꝺ ↄmisit
qñ supbiuit de victoria quã habuit de inimicis eam sibi attribuens.

re·aliud ꝓpria perfectõnis amoẽ cõ temnere· Illicitorum veniam postu lantem oportet etiã a multis licitis abstinere·dicente apostolo · omnia michi licent sed non omnia expedi=unt·Vnde si penitens habeat cau=sam quam negligere forte non debe at·melius expectet ecc̃iasticum ꝙ forense iudiciũ ¶ Item ieronimus in malachia· ¶ De eodem·

Vi sanctus sacerdos ẽ·⁊ ↄme dit agnũ in pascha dñi accingatur balteo castitatis·et audiat cum apo stolis Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibꝰ vestris· Qui aũt peccor est·et quẽ remordet ꝓpria ↄsciẽtia·cilicio accingatur ⁊ plangat vel ꝓpria delicta vel populi ingrediatur ecclesiam de qua ꝓpter peccata fuerat egressꝰ et cubet vel dormiat in sacco vt pteritas delici=as p quas deũ offenderat vite auste ritate ↄpenset· ¶ Idẽ in amos pro=pheta· ¶ De eodem·

I agamus penitentiam ipsuꝫ quoqꝫ sue penitebit sentẽtie·Rursus iuxta eundem ꝓmittit prospera si pe nitentiam egerimus·ꝙ si negligen=tia dissoluamur · et illum penitebit sponsionis promissaqꝫ reuocabit · Cuius rei exemplum samariam et iherusalem habere possumus· quoꝝ alij de imminentibus supplicijs libera=ti sunt·alij que patribus promissa fuerant perdiderunt· ¶ Idem super danielem· ¶ De eodem·

Vamobrem cõsiliũ meũ pla=ceat tibi·et pecc̃a tua elemosinis re=dime et iniquitates tuas in miseri=cordijs pauperũ·si forte ignoscat de us delictis tuis·Si predixit senten=tiam que nõ potest mutari · quomõ hortatur ad elemosinas pauperum· et misericordiam vt deus sententiã permutet·qꝺ facile soluitur exẽplo regis ezechie quem ysaias predixit morituꝝ·et nimiuitaꝝ qbus dictuꝫ

a ¶ Mutata eſt. nō iudicij varietate. ſed eoꝝ mutacōne qui ꝯuerſi p
pn̄iam meruerūt liberari. ꝯieremie. et sūt verba ieronimi ſup danie
b ¶ Aſſerit. dn̄s loquens ꝑ= lem c ¶ Alioquin. i. niſi preſtaret in/
dulgentiam agenti bona. cur infert mala agenti mala et h̄ ſequitur.
equum eſt enim ſicut male agentibꝫ infert mala. ſic bene agentibꝫ pā
cat. et ꝯferat bona. d ¶ Irreuerentiā id ē ꝯͣ equitatē reuerēdam
vel ad h̄ vt om̄es
eum eque reuerea
mur tantum.
e ¶ Vicijs. s. di.
lxxxvi. odio.
f ¶ Quāo brez.
illud tāgit qđ na
buchodonoſoꝛ in
ſomno vidit ar=
borem in medio
terre pertingentē
vſqꝫ ad celum. et
ſub ea habitabāt
animalia beſtie.
et in ramis volu=
cres. et ex ea veſ=
ſcebatur om̄is cā
ro. ⁊ ecce vigil ſa
ctus. ſpūs de celo
deſcēdit et ait. ſuc
cendite arborez ⁊
ꝑcidite et ramos
et fructus eius et
fugiunt ex ea be=
ſtie et volucres.
ſed germen eius
i terrā ſinite. ⁊ cū
feris ſit ps eius et
ab humano con=
mutetur cor eius
et ſeptem tempo
ra mittentur ſup
eam. qđ ſomnium
daniel interpreta
tus ē. ⁊ ait. tu rex
es. et arboꝛ ea. q̄
inualuiſti. et pote
ſtas tua in termi
nis terre. et audi
uiſti puigilē altiſ
ſimi ſententiā ſu=
per te. et ab homi
nibus te eicient et
cum feris erit ha
bitatio tua. fenū
vt bos cōmedes.
ſeptem tempora
id eſt ſeptez anni
mutabuntur ſup
te et relinquetur
tibi ſemē vel ger
men radicis. quia
regnū tuū reſtitu
etur tibi. q̄obrē
audi cōſiliū meū.
peccata tua ele=
moſinis redime
forſan ignoſcat ti
bi deus poſt an=
num autem deam

fuerat adhuc quadragita dies ſunt
et niniue ſubuertetur. et tn̄ ad ꝑces
ezechie et niniue dei ſn̄ia mutata ē.
Rurſuz bona agēti ſe aſſerit pollice=
ri. idulgētiā. alioqn̄ et in reuerētiaz
loquitur deus ſe mala minari ſuper
gentē. et ſi bona fecerit minas cle=
mentia ꝯmutare. Rurſuz aſſerit pol=
liceri. et ſi mala fecerit. dicit ſuā mu
tare ſententiā nō in homines ſed in
opa que mutata ſunt. Neqꝫ em̄ de9
hominibus iraſcitur. ſed vicijs que
cū in homie nō fuerit nequaq̄ punit
qđ mutatū eſt. Dicamus quidē et a
liter. Fecit ergo nabuchodonoſor iu
xta danielis conſilium miſcdias in
paupes. et idcirco vſqꝫ ad menſem
duodecimū in eo dilata ē ſentētia. ſꝫ
qꝛ poſtea ambulans in aula babilo=
nis gloriatur ⁊ dicit. Nonne hic eſt
babilon magna. quā ego edificaui
in domo regis et robore fortitudi=
nis mee et in gloriam nominis mei.
bonū miſcdie pdidit malo ſuperbie
forſitan ignoſcat deus delictis tuis
Cuz beatus daniel ꝑſcius futuroꝝ
de ſententia dei dubitet. rem temera
riam faciūt qui audacter peccanti=
bus veniā pollicētur. Et ſciendū eſt
tamē q̄ nabuchodonoſoꝛ bona ope=
ra facienti. venia repromittitur.
Vide benignū dn̄m ¶ Idem
miſcdiam cū ſeueritate miſcē
tē. et ipſius pene modū iuſta et clemē
ti moderatione penſantē. et ideo nō
in ppetuū interitū tradit delinquētes
ſed quāto inquit tempe ſeruierunt.
chuſarſaton. h̄ eſt octo annis. diſce
et hoc o tu auditoꝛ. quiſquis ille es.
qui tibi ꝯſcius es alicuius erroris. et

bulabat rex in aula ſua. et ſupbe loquebatur dicens. nonne h̄ eſt ba=
bilon quam ego edificaui in robore regni et in glā decoris mei. adhuc
erat ſermo in ore eius. et ecce vox de celo dicēs. tibi dicitur nabucho/
donoſoꝛ. regnuz tuum tranſit a te. et cum feris habitabis ſeptem tem
poribus. donec ſcias q̄ dominetur altiſſimus vniuerſis regnis homi=
num. et ſtatim ex hominibꝫ abiectus eſt. et vt bos fenum comedit. et
rore celi caput eius infectum eſt. donec capilli eius in ſimilitudinem a=
quilarum creſcerent. et vngues eius quaſi vngues auium.
g ¶ Vſqꝫ ad menſez duodecimū. vſqꝫ ad annum pcc̄a elemoſinis rede
mit. poſt ſuperbiuit. h ¶ Forſitan. verba danielis. i ¶ Dubitet. id ē
ꝯponat ſcđm formam dubietatis. vel dic vt. s. in ꝑrin.
k ¶ Audacter. s. viij. q. i. ſi ergo. s. xxxij. q. vi. ſi paulus. h̄ aduerbiuz
determinat verbū vel participiū. ar. ad h̄. xciij. di. diaconi.
Vide. o tu auditoꝛ l ¶ Miſcentē. s. di. xlv. diſciplinam.

m ¶ Chuſarſaton. q̄ humiliatio eoꝝ interꝑtatur in libro iudicū. hic
eſt diabolus cui humiliande et affligēde tradūtur anime. qui xp̄i hu=
militate ꝯtēpta in ſupbiam ſe extollūt. et iſte chuſarſaton fuit rex ſi=
rie et meſopotamie cui ſeruiuit iſrahel nouem annis eo q̄ ꝑuaricatus
eſt in ꝑceptis dn̄i ſeruiendo idolis. mortuo ioſue quem liberauit otho
mel frater caleph in quo erat ſpūs dn̄i. poſtq̄ ꝑplus clamauit ad do=
minū tradito chu
ſarſathon in ma=
nus othonelis.
in pugna qn̄ pu=
gnauit ꝯtra eum
vt legit² in libro
iudicū. ij. et. iij.
n ¶ Tanto. ſcꝫ
ſaltē ⁊ ſi non pl9.
o ¶ Nichilomi9.
ꝫ. di. iij. ꝑductioꝛ
ꝯͣ. ſꝫ ibi đ pecca=
to ꝑmi parentis
tm̄. vel đ pena in
teriori. hic aūt de
exteriori. ꝫ. di. iij.
iudas. ad fi. v. i.
p ¶ Nō clamaue
runt. s. e. di. §. ex
hijs. v. quātū cꝫ.
q ¶ Suſcitauit ſal
uatorē. othonelē
. ſ. filiū caleph fra
trē ſeleph mino=
rem. cui caleph a
raz filiā ſuā dede=
rat i vxorē. ꝑ eo
q̄ ei cepat citatē
canathare. i. ciui
tatē lraꝝ. hic er
go othonel qua=
ſi ſaluatoꝛ filijs iſ=
rahel eſt miſſus.
dū ſup eos ē dux
ꝯſtitutus a domi=
no. interꝑtat̄ aūt
othonel tps mi
chi dei. h̄ ē aliqꝫ
milicie celeſtis ar
changelus. qui ſi
bi tpus a deo diſ
penſatū accipiēs.
mittit² in adiuto
riū eoꝝ q̄ hedita
tē capiūt ſalutis.
Eccleſia
maculaz. he
reſis vel mortalis
pcc̄i. s. di. xxi. c.
q̄uis. s. ꝑx. cā. q.
iiij. recurrat.
r ¶ rugā. ſ. ſciſ/
matis vl' venialis
pcc̄i. ꝯeccia. s.
s ¶ De= xxiij. q.
iiij. fōte ꝯͣ. h̄ aūt
vita ꝯͣ. So. eccia
q̄nqꝫ lāge ſumit̄.
ut granū et paleā
ꝯplectatur. ut in

quanto tpe erraſſe te noſti. quanto
tempore deliquiſti. tanto nichilomi
nus tpe humilia te ipm deo. ſatiſfa=
cito ei in ꝯfeſſione penitentie. non ex
pectes vt humilitet te chuſarſaton
et multo neceſſitas extorqueat peni
tentiaz. ſꝫ ipe puerī tortoris iſtius
duriciā. qꝛ ſi te ipe emdaueris. ſi te=
ipſum correxeris. pius ē dn̄s et miſe
ricors qui vindcām tempet. ab eo
qui illā petēdo ꝑuenerit. Sed et illđ
cōſideremus quia donec ſeruierunt
chuſarſaton illi qui traditi fuerant
pro delictis ſuis et non clamauerunt
ad dominū. nemo ſuſcitatus eſt qui
ſaluare eos poſſꝫ. Cū vero clamaue=
rint ad dominū tunc ſuſcitauit dn̄s
ſaluatorē iſrahel et ſaluauit eos.
Eccleſia xp̄i eſt non ¶ Idem.
habens maculā neqꝫ rugam
aut aliquid iſtiuſmodi. Qui ergo
peccatoꝛ eſt aliquo ſorde maculat9
de eccia xp̄i nō pt apellari. nec criſto
ſubiectus dici. Poſſibile autem eſt
vt quomodo eccia. que prius rugaz
habuit ⁊ maculā et imundiciaz po=
ſtea reſtituta ē. ita ⁊ peccatoꝛ cur=
rat ad medicum. quia non habent
opus ſani medico. ſed male habētes
vt curet vulnera ipſius. et fiat de ec=
cleſia que eſt corpus xp̄i. ¶ Idē.
Super tribus ſceleribus dama
ſci et ſuper quatuoꝛ non ꝯuer
tam eū. Iuxta tropologiam h̄ poſſu
mus dicere. Primum pcc̄m eſt co=
gitaſſe que mala ſunt. ſecundū cogi
tationibus acquieuiſſe puerſis. ter=
ciū qđ mente ꝺcreueris opere com=
pleſſe. quartum poſt pcc̄m non age=
re penitentiā et ſuo ſibi complacere

ꝯtrarijs. s. xxxij. q. iiij. recurrat vel dic aliud eſt eſſe de eccia quod hic
negatur de malis. aliud eſſe in eccleſia qđ in ꝯtrarijs ꝯcedit̄. vl' diſtig
ue. nam ſūt quidam in eccia noīe et re. vt boni catholici. vt hic. qui=
dam nec noīe nec re. vt ꝑciſi. s. xxiij. q. iiij. ſi q̄s a catholico. q̄daz noīe
tm̄. vt in ꝯtrarijs. quidā re tm̄. ut. ꝫ. de. ꝯ. di. iiij. non dubito vnde pro/
pheta. in pcc̄is dimiſi mirēm vrām. vt. ꝫ. xxxv. q. i. §. vlti.
Sup tribꝫ. vba h̄ ſūt amos ꝑphe cōminātis azaheli regi dama=
ſci. q̄ decez tribꝫ grauiter afflixerat. q. di. ſi azahel ſemel vel bis tm̄mō
ꝑplm meum eſſet ꝑſecutus. forſitan pcerē illi. ſꝫ quia diu expectaui ad
pn̄iaz vt ꝯuſus recipet ſanitatē ⁊ ecōt̄ ipe abuſus patiētia mea. t'cio
et quarto afflixit cogoꝛ mutare ſn̄iam vt plagis corrigā delinquētes.
u ¶ Cōuertā. nō expectabo eū vt ꝯuertat̄. ſꝫ plagis corripiā eum. vel
lege interrogatiue. nō ꝯuertā eum. i. nonne ꝯuertā eū ab inſania ſua.
flagellādo ipm. x ¶ Iux. vba. iero. y ¶ Tropologiā. i. mortalitatē.

de hoc quere·s·di·xxxvij·vino· tribꝰ prioribus peccat·ſi penitet cõ
a ¶ Delicto·quaſi diceret qui in·= uertit dñs ad eũ vultũ clemẽtie
ſue·ſi vero nõ penitet auertit ab eo vultũ clementie ſue·
Secunda tabula·naufragiũ ꝓcellaꝝ huiꝰ mũdi· quia nauiga=
mus tendentes ad patriã· et incurrimus naufragium ex pecca
to primi hominis·quo ſumus morti addicti·Prima tabula eſt baptiſ=
mus vbi purga=
tur vetus homo
et induitur nouꝰ
xxvi·di·c·demde·
Secũda tabula ē
penitentia q̃ poſt
baptiſmum lapſi
ꝑ pñiam reſurgi=
mus ſed non per
baptiſmum·h·ad
litterã·ꝑma tabu=
la eſt nauis·ſcd̃a
tabula ē ſcapha i
qua in naufragio
piculũ euaditur
Ne forſitã·fe
ſtiuitatis·ſ·
ſcenophegie in q̃
iudei ſingulis an=
nis habitabant
ſub vmbraculis i
memoriam·xl·an
nis·quibꝫ i dſerto
fuerũt i taberna/
cul' quaſi diceret
ad litterã· ſic oliꝫ
vos de egipto li=
beraui et habita=
uiſtis in taberna=
culis·ſic et nũc e=
ducã de eminente
captiuitate pcc̃o
rũ ſi ad me reuer
ti volueritis·
b ¶ Qd̃ facit ba
ptiſma·non tamē
quodcũqꝫ· ut ĩ·d
ↄ·di·iiij·ſine· Vñ
ſemp iſta duo q̃/
uis interdũ ge=
nerale ponatur·
excepta intelligũ
tur·ex̃ d ſpon·nõ
ē nobis· Itē h fa
cit penitentia qd̃
baptiſmꝰ quo ad
vitam eternam·
non quo ad hoc
ut perē poſſit q̃s
iur ſuo diſpenſa=
cõnem acta pñia·
ut ĩ·di·vi·c·i·ĩ fi·
ex̃ d eo·et eo·re·
·c·i·in fi·
Predixerat·
ieremias·in
epl̃a quã dixerat
iudeis ad trãſmi=
grationem babi=
lonis·dicēs cum
impleri ceperint
ſeptuaginta an=
ni viſitabo et re=
ducã vos ad locũ
iſtum· =ces·s·xxiij·q·iiij·obtineri·

Sdelicto· ¶ Idem·
Secũda poſt naufragiũ tabu
la eſt culpam ſimpliciter ↄfiteri·imi
tati eſtis errantē imitamini ⁊ correc
tũ·Errauimꝰ iuuenes·emendemus
ſenes Iũgamus gemitũ ⁊ lacrimis
copulemus·Idē qꝛ diuinitatis na=
tura clemēs eſt et pia·magiſqꝫ ad
indulgentiã q̃ ad vindictam pro=
na quia nõ vult morteꝫ peccatoris·
ſꝫ vt conuertatur et viuat·Si quis
poſt lapſum peccatoꝝ ad verã peni=
tētiam ſe ↄuerterit·cito a miſericor
de iudice veniã impetrabit·¶ Idē·
Ne forſitan· in malachia
pcc̃i memores tardius reuer=
tantur·Adhuc inquit ſedere vos fa
ciam in tabernaculis ſicut in diebus
feſtiuitatis· ut qd̃ facit baptiſma
h faciat et penitentia·⁊ habitet i ta
bernaculis ſaluatoris h ē in ecc̃ia·
Predixerat i eremias·¶ Ideꝫ
ſeptuaginta annos deſolatio=
nis tēpli poſt quos rurſum venirent
ꝑp̃li in iudeam ⁊ edificarent ibi tem
plum et iheruſalem·que res nõ facit
danielē negligentē·ſed magis ꝓuo
cat ad rogandũ· vt qd̃ deus ꝑ ſuam
promiſit clementiã ꝑ eoꝝ impleat
preces·ne neglientia et ſupbia pa=
riãt offenſam·Deniqꝫ in geneſi le=
gimus centũ et viginti ãnos penitē
tie ↄſtitutos añ diluuiũ·ut qꝛ tanto
tpe hoc ē centuꝫ annis noluerunt a=
gere penitētiã·nequaq̃ expectat vt
et viginti ãni alij ↄpleantur·ſed in=
fert añ qd̃ poſtea fuerat ↄminatus·
Vnde et ieremie dicitur·ob durici=
am cordis ꝑp̃li iudeoꝝ ne ores pro
ꝑp̃lo h· quia non exaudiã te·Et ad
ſamuelem·Vſquequo luges ſup ſau
lē et ego abieci eũ·In cinere igit̃ et
ſacco poſtulat impleri qd̃ ꝓmiſerat

dices in ſententia lata ſub ↄdicõne ex̃ de ſen ex·a·nobis
k ¶ Poſtea·ar·q ſi teneris michi libꝝ ſcribere ad certũ terminum
et tantũ iam de tempore ē elapſũ quod in reſiduo ſcribere nõ poſſis·
ſtatim poſſũ agere ↄt̃ te·ar·s·ij·q·vi·appellatore·ff·d·v·ob·h iure
ar·ↄt̃·ſi quis cauc̃·ſi eũ·§·i·ff·de v·ob·nulla ſtipulatio·ꝑpe prin·ti·ↄt̃·
·ff·e·ſi iſulã·vbi ſoluit̃ h ↄtrarietas· l ¶ Cõminatꝰ·penã ſcꝫ diluuij·

deus·nõ q eſſet incredulus futuro=
rũ·ſed ne ſecuritas negligētiã ⁊ ne
gligētia ꝑparet offēſam· ¶ Iteꝫ
amb·in ſmone dñica de abraham·
Opibus miſericordie non deũ emi=
mus ſed noſmetipſos redimimus·
Medicina miſcd̃ie tollit pecca=
ta magna·habemꝰ plura ſub
ſidia quibꝰ pcc̃a nr̃a redimimꝰ Pe
cuniam habes redime pcc̃m tuum·
non venalis dñs eſt·ſꝫ tuipe venalis
es·Pcc̃is tuis venũdatus es· redi=
me te opibus tuis·r̃dime te pecunia
tua·vilis eſt pecunia tua· ſed ꝑcio=
ſa ē miſcd̃ia·elemoſina inq̃t a pecca
to liberat·¶ Crimina ergo elemo=
ſinis redimũtur· ¶ Itē iohannes
Medicamentũ os aureũ·
fortius qd̃ maxime opatur in
penitentia hoc eſt elemoſina ſicut in
preceptis medicine medicamentuꝫ
multas quidem herbas accipit·vnã
autem dominatiſſimam·ſic et in peni
tētia iſta herba dñantioꝛ et poten=
tior eſt ⁊ vniũſuꝫ ipa efficit·Audi
eñ q̃d dixit d̃ina ſcriptura Date ele
moſinam ⁊ ecce oĩa mũda ſunt vo
bis·¶ Itē amb·in libro de pñia·
Deus diffinicõnem nõ facit·q̃
miſcd̃iaꝫ ſuã omibꝰ ꝑꝓmiſit·
et relaxandi licentiã ſac̃dotibꝰ ſuis
ſine vlla exceptione cõceſſit·Sed q̃
culpam exaggerauit·exaggeret pe
nitentiam·Maiora eñ crimina ma=
ioribꝰ abluũtur fletibꝰ· ¶ Item·
Fleat ꝑ te mater ecc̃ia et cul
pam tuam lacrimis lauet·Vi
deat te xp̃us merenteꝫ et dicat bea=
ti eſtis triſtes·quia gaudebitis·a=
mat vt pro vno multi rogent·De=
niqꝫ in euangelio motus lacrimis
vidue·quia plurimi pro ea flebant
filiũ eius reſuſcitauit· ¶ Idem·

m ¶ Abiecí· quã
tum ad preſtiẽtiã
Medicina·
pcc̃ã·i·peñs
debitas ꝓ pecca=
tis·nota in h ca=
pitulo pcc̃a dici
penas peccatoꝝ
que elemoſinis re
dimuntur ⁊ relax
ant̃· vl' elemoſi/
ne redimũt pcc̃ã
·i· oſtēdũt eſſe di
miſſa·vel legitur
d miſericordia vl'
elemoſina virtu=
te que eſt ſpũalis
medicina anime·
o ¶ Redime·s·
xli·di·non cogan=
tur ar·s·di·lxxxij
preſbiter·
p ¶ Venũdatus·
·s·xv·q·i·non eſt
elemoſina s·e·di·
·§·alij·c·miror·
Medicamētũ·
·i·elemoſina
ipa· r ¶ Efficit·
vbi de ē oportuni
tas alia faciendi·
s ¶ Date elemoſi
nã ordiate·ſ·a vo
bis ipis incipiētes
ut eam vobis pri
mum exhibeatis·
ĩ·di·iij· qui vult
t ¶ Mũda·i·mun
de ⁊ ſine pcc̃o poſ
ſidebitis alia·
Deus·Ca· de
us indiffer
quemlibet pecca=
torē recipit ſi pe=
niteat et ſacerdo
tibus liñam relax
andi de pena con
ceſſit· maiora tñ
peccata pena ma=
iori ſũt puniēda·
x ¶ Diffinicõꝫ·i·
diſtictõem pſona=
rũ·i· nullum vere
penitenteꝫ a ſe ex
cludit· ut xxix·q·
ij·c·i·§·i· Vel diſ
finicõnem·i·exce=
pcõnem peccato=
rum·
y ¶ Qui miſcd̃iã·
·i· remiſſionē pec
catorũ a ſe ꝑ mi=
ſericordiã confe=
rendam·

f ¶ Pre= q ab oratione non ē ceſſandũ· quia ſi deus videt homies
negligentes mutat qd̃ prius ꝓmiſerat· =nebit ſpũs meus in homi=
h ¶ Legimus·vbi dicitur q non pma= ne in eternũ· quia caro ē fra
gilis·erũt qꝫ dies eius·cxx·anni·quaſi diceret ſpũs meus id eſt indig
natio mea et ira mea non remanebit ĩ homine in eternũ·i·nõ erit eter
na·quia non reſeruabo hominē eternis cruciatibꝫ·ſed ipſũ h puniam
temporaliter ſcꝫ diluuio·h dicit ꝑpter illos qui in diluuio ſaluati ſũt
et ↄuerſi ad deum· =etiã iudex poteſt hoc facere poſt datas indu=
i ¶ Anteq̃·nũquid= cias·ar·q ſic·ff·de re·iudi·q iuſſit·idem etiaꝫ
g ¶ Deniqꝫ·alia racõne ꝓbat·

z ¶ Omnibꝫ ꝓmiſit vere penitētibꝫ·xxiiij·q·ij legatur·
a ¶ Et relaxandi·i·pcc̃ã remittendi· =rem vel pcc̃m·quia nul/
b ¶ Sine vlla·i·nullũ excipiendo vel pcc̃o= lum cc̃m eſt d quo nõ
poſſit quis penitere ut·ĩ·de·ↄ·di·iiij·nemo· =ſit dolor de culpa vel ſa
c ¶ Exaggeret·i·ſi maior fuit culpa maior= tiſfactio pro culpa·
d ¶ Maioribꝫ·s xiiij·q·i·non afferamus· =as maifeſte ⁊ fleas·vt ꝑ
Fleat·ſi manifeſtũ fuerit crimē dole= te oret mater eccleſia·
f ¶ Et culpã·i·penã culpe ſi q̃ dignus ē ꝑ ↄtricõeꝫ cordis ꝑ la=
crimas et oracõꝫ ex toto deleat· g ¶ Multi·h ec faciũt epi cũ volunt
ſuis nepotibꝫ bñfacere et merito·qa pſonã xp̃i gerũt·xxi·di·in nouo·

Adam poſt culpā ſtatim de paradiſo deus eiecit·non diſtulit·ſꝫ ſtatim ſeparauit a delicijs vbi ſtatī ageret pñiam· tunica veſtiuit eū pellicia nō ſerica· ❡ Itē auguſtinus ad felicianuꝫ·

Tres aūt actiones ſunt penitētie quas mecū veſtra erudicō recognoſcat· Vna ē que nouum hominē parturit donec p baptiſma ſalutare omnium p̄teritoꝝ fiat ablutio pccoꝝ. Omnis qui iam volūtatis ſue arbiter conſtitutus eſt· cuꝫ accedit ad ſacmentū fideliuꝫ ñ eum peniteat vite veteris· nouā inchoare non pt· ab hac penitentia cum baptizantur ſoli paruuli immunes ſunt· Nōdum eñi vti poſſunt libro ābitrio· q̄bus tm̄ ad ɔſecracōnem remiſſionemqꝫ origenalis peccati· pdeſt eoꝝ fides a quibus offeruntur· Altera vero pñia eſt cuius actio per totam vitam iſtam qua in carne degimus mortali ·ppetua ſupplicacōis humilitate ſubeunda eſt Primo quia nemo vitā eternā incōruptibilē immortalemqꝫ deſiderat· niſi eum vite huius tpalis corruptibilis mortalis peniteat·non eñi ſic quiſqꝫ in nouā vitā p ſanctificacōꝫ baptiſmi naſcitur vt quemodmodū ibi deponit omnia pcca preterita ita etiā ſtatim mortalitatē carnis·corrupcōnemqꝫ vite deponat· Tercia vero ē actio penitentie q̄ p illis peccatis eſt ſubeūda que legis decalogus continet de q̄bus aplus ait· Si noſmetipos eñi iudicaremus a dño nō vtiqꝫ iudicaremur·et infra· Eſt enim pñia humiliū ⁊ bonoꝝ fideliuꝫ pena cotidiana·i qua cū pectora noſtra tondimus dicentes· dimitte nobis debita noſtra ·⁊c·neqꝫ ea dimitti nobis volumus que dimiſſa i baptiſmo nō dubitamus·ſed illa vtiqꝫ que humane fragilitati q̄uis parua tn̄ crebra ſubrepunt·q̄ ſi collecta contra nos fuerint et ita nos grauant et opprimunt·ſic vnuꝫ grāde pccm· Quid enim intereſt ad naufragiuꝫ vtruꝫ vno grandi fluctu nauis operiatur et obruatur·an paulatiꝫ ſubrepens aqua in ſentinā· et p neglientium culpam derelicta atqꝫ contēpta impleat nauem atqꝫ ſubmergat· Propter hec ieiunia elemoſine et orationes inuigilant in quibus cū dicimus dimitte nobis debita nr̄a ſicut ⁊ nos dimittimus ⁊c·manifeſtamus habere nos qd nobis dimittatur atqꝫ in hijs verbis humiliantes animas noſtras cotidianam quodāmodo agere penitētiam non ceſſamus· ❡ Item gregorius

Si pccm dauid dñs tranſtulit tā deteſtabile· q̄d eſt ꝙ poſt omnia que de eodem pcco p pphām ei a domino dicta ſunt·poſtmodū tāto tolerauit· Sed pcul dubio delictum dñs ſine vlcōne nō deſerit·aut enim ipſe homo in ſe hoc penitus punit aut deus hoc cum homine vindicās pcutit nequaq̄ igitur peccato parcitur q2 nullatenus ſine vindc̄a laxatur Sic enim dauid audire poſt cōfeſſionem meruit·dñs trāſtulit peccatū tuū·et tn̄ multis poſt cruciatibus afflictus·effugiens reatum culpe quam ppetrauerat exſoluit·ſic et nos ſalutis vnda a culpa p̄mi hominis abſoluimur·ſed tn̄ reatū eiuſdē culpe diluentes abſoluti quoqꝫ adhuc carnalit̄ obimus·q2 delicta nr̄a ſiue per nos ſeu p ſemetipm reſecat etiaꝫ cū laxat·ab electis eñi ſuis iniquitatum maculas ſtudet tpali afflictione tergere·q̄s in eis in ppetuū non vult videre· ❡ Item auguſtinus·

Sicut primi hoies poſtea iuſte viuendo merito credunt̄ per dñi ſanguinem ab extremo iudicio liberati· non illa tn̄ vita meruerunt ad paradiſum reuocari · ſic et caro

Adam· ſtatim· ar· ꝙ ſententia lata ſtatim execucōni mandanda ſit·ut notaui·s·rj·q·i·ſicut·xj·q·iij·cum apud·

Tres aūt·Ca·tres ſūt modi agendi penitentiam ·Primus quādo adultus volens baptizari agit penitētiam·Secundus quando aliquis cotidie penitet de leuib9 peccatis·Tercius quando aliquis penitentiam agit de mortalib9 que ꝓhibentur in decalogo· Ab illo autem v̄ſiculo·ē eñ penitētia· tractat d̄ ſecundo modo· nam ſi quis ɔtemnit venialia· propter ɔtēptū eorū cōſtituitur dign9 morte eterna·⁊ h̄ ꝓbat quadā ſilitudine·

c ❡ Actōes·i·tribus modis agit9 pñia ſcꝫ ante baptiſmū·ut d̄· ɔ·di·iiij·agunt homines· poſt baptiſmū de mortalibuſ pcc̄is·et cotidie d̄ venialib9 ꝗ· de·ɔ· di·iiij·de cotidianis

d ❡ Vna ē· mis. que ſit ab adulti cum baptizāt̄ vel ante·

e ❡ Pāturit· ꝓpe ponit h̄ verbum parturit·cū enim homo iam ꝓponit et meditat̄ ꝙ baptizari velit agere pñiam incipit· que pñia nouum hoīem parturit·i· de eo vetuſto prius culpe vetuſtatē hñteꝫ facit nouū hominē · i·grē nouitatē habētē· de·ɔ·di·iiij·nō du

f ❡ Oīs· dito· ꝗ·d·ɔ·di·iiij· oīs·

g ❡ Ad ɔſe: q̄· crationem·i· ſatiſfactōem vel ſanctificationem·

h ❡ Fides ꝓdeſt ·i·ſacmentū collatum in fide eorū· vl̄ ꝓ deſt quia offertur ei·

i ❡ Supplicacōiſ· quia ſp debemus ſupplicare vt ab eo liberemur·

k ❡ Deſiderat cū effectu·

l ❡ Pccīs· ꝓ mortalibus·

m ❡ Si nos·penitendo affligendo dannando nos d̄ peccato·

n ❡ Iudicaremī· ·i·puniremur·

o ❡ Eſt etiaꝫ penitētia·modo redit ad ſecūdū articulum·

p ❡ Que humane ꝗ·di·iij·§·ſed verbā·c·de cotidianis

q ❡ Collecta·ſcd̄m illud·et q̄ non ꝓſūt ſingula multa iuuāt· ꝓ inde ergo iudicandū eſt de pluribꝫ minutis·ut de vno grandi et graui delicto cui minora coaceruata equantur·ar·ff·quibuſ·ex·ca·ma·necnon ·§· ſi quis ſepius·et·ff·de pactis·ſi plures·§·cui nullū·ar·ɔ̄·ff·d̄ iuriſdic·o·iud·§·ſi idē·C·de iudi·ſcimus·§·pnl̄· r ❡ Et opprimēt·illa multa venialia·i·ɔtēptus eoꝝ et vilipēſio·ꝙ quidem pccm eſt mortale vel ipm veniale peccatū eſt mortale duꝫ placet·xxv·di·§·nūc aūt· v̄·hinc etiā·alias eñ ipa venialia in purgatorio cōſumentur et ſalui erimus quaſi p ignem·xxv·di·qualis· s ❡ Ieiunia·ſ·leuia·vel ꝓpter h̄ i·oīa·

Si pccm·Ca· cum poſt penitētiam dauid dñs tranſtulerit·ab eo pccm·queritur q̄re poſt ꝓ eodem pcc̄o multas penas ſuſtulerit·R̄ndetur·ꝙ licet pccm ſibi eēꝫ dimiſſum tn̄ pena quā ꝓmeruit debetur· nā ſi per baptiſmum nobis dimittitur originale pccm· tamen poſt baptiſmum eius pcc̄i penam ·i·penalitates corporales ſuſtinemus

u ❡ Deli/ m9· ctū·h̄ dicit pccm inferius idem vocat delictū· et ita indifferenter vtitur hijs vocabulis·g̃g̃·qd ⁊ in cōmuni vſu loquendi ſit·aug·tamē in queſtionibꝫ leuitici differentiā notat dicēs· declinare a bono ē delictum· et eſt pccm facere malū· vnde apparet ꝙ peccatū·mali eſt ꝓpetracō·nā ⁊ opus ē ꝗ·di·iij·inter hoc prcū· delictū autē eſt boni d̄ſertio quid ē aliud delictū ꝗ̄ d̄relictū·vl̄ delictuꝫ appellat9 ꝓprie qd ignoranter ſit iux̄ illud d̄ licta iuuentutis ⁊ ignorātias ⁊c·peccatū vo qd ſit ſci

x ❡ Punit· ent̄ ·s·di·e·§· Itē ſic· ·c·porro·ꝗ·di·e·§· quecunqꝫ·

y ❡ Cū hoie·i·p hominē tanq̄ per inſtrm·ut per hoſtē·ar·xxiij· q·v· remittūtur·xv·q· ·i·nec hijs·

z ❡ Vel cuꝫ ipo homie·cum homo punit ſe ſufficien

⁊ ❡ Laxat̄· der· ·s·e·di·§·alij ecōtra·c· nullus debite·

b ❡ Cruciatibus ꝗ·e·di ·§·nō ſunt et·c· quē penitet

c ❡ Obimus· alias luimus·i· ꝓpt̄· pccm ade mortē carnis incurrim9 et alias penalitates ſuſtinemus· Alias obimus·i· nccitati mortis ſubicimur· d ❡ Sine per nos·cū penitētiam agimus

e ❡ Seu p ſemetipm ·in baptiſmo ꝗ·de ɔ·di·iiij·ſine penitentia·

Sicut·p̄mi·p p̄mos homines et p dauid oſtenditur · ꝙ licet per pñiam vel baptiſmum nobis dimittanturp ccā·tn̄ poſtea mors et alie penalitates pro origenali peccato inflicte remanent ad agonem et exercicium· g ❡ Reuocare·eodem modo quo9 primo fuerant

cum non ſubiacebant morti et aliis penalitatib' ſibi poſtea inflictis
a ¶ Meruit·i·obtinuit·q·di·talis fuit ꝯfeſſio cui data eſt venia·ſiſe
viij·di·cōſuetudo· ·abſolonem·di·xl viij·§· necē·v̄·item·dauid·
b ¶ A filio·i·p filiū· c ¶ Et nūc dicitur·i·obicitur a quibuſdā here
ticis qui dicebant peccā in ꝯtricōne quantum ad vitam eternam non
poſſe dimitti d ¶ Niſi·q·di·ſi queritur niſi·i· ſed quia rectiſſime dici
tur·ſi dictū fuerit
·i·ſi queſitū·Rñd
tur·vel ē ibi·Sic·
et tūc ita ·Niſi·id
ē ſed·quia rectiſſi
me ſi dictū fuerit·
quaſi quia racio
nabilis ē queſtio·
ita reſpondetur·
ꝛc·et ꝙ niſi pona
tur ꝓ ſed inuenī
tur·xxxviij·di·ſe
c ¶ Impe dulo
diretur·nō ut tē
poralē penaꝫ eui
tet·ar·xxiij·q·iiij
ſi hijs·
f ¶ Humilitatē·
iponitur ergo ꝓ
pccō pñia·ut hu
militas·exercea
tur·et ne diſcipli
na ecc̄i e deſerat'·
xxiij·q·v·excom
municatoꝝ·ꝛ vt
ſatiſfiat eccl̄e q̄
ſcādalizata ē ꝫ·c·
ꝓx·Iudicꝫ·ꝛ ad
cautelā·l·di·preſ
biteros·xxxiij·q·
·ij·in lectum·
g ¶ Exerceret'·
ꝫ·di·iij·§·h' d cari
tate·c·ꝓductior·
h ¶ Ademit·ar·
ꝙ licꝫ dſtruat̄ pñ
ci pale r̄manet ac
ceſſoriū·ar·ex̄·de
ꝯuer·ꝯiu·quidā·
ꝛ h'·ex̄ de ſpō·ad
audientiam·ff·de
ꝯſtit·pec·Itē·§·i·
C·d pdi·mino·et
ſi is·ff·de minori·
in cauſe·ar·ꝯt·ff·
de reg·iur·cū pñ
cipal'·ꝛ C·d legi·
et ꝯſti·nō dubiū·
·C·de vſur·eos·
In actōe Ca·
qñ pccm tm̄
eſt ꝙ dignus eſt
pccōꝛ priuari cor
pore xp̄i·debet ſa
cerdos potius cō
ſiderare menſuraꝫ
doloris ꝙ tpis·
ſed quia dolor ē
occult'·qñꝗꝫ ſta
tuūtur tēpa pene
ab eo qui vices
ſuas gerit·i·xp̄i
cui gemitus nō eſt abſconditus·ꝛ ideo quicūꝗꝫ ꝓ occulto crimie a cō
munione vult abſtinere·faciat hoc ſacerdotis auctoritate·
In actione·i·in agenda ſaciſfactōne·ut ꝫ·de ·ꝯ·di·iij·de penitentibus·
k ¶ Ubi tale ꝫ·de cō·di·iij·de penitētib' l ¶ Mēſura ꝫ·e·menſuram·
m ¶ Eſt alteri·s·xxiiij·q·iij·deus
n ¶ Per verba·s·xxij·q·ij·is aūt·et·q·v·humane·ff·d ſuppl'·le·l·la
deo·§·i·et tercio·ex̄·de ſpō·cū apud· q ¶ Cōſtituūtur·i·pſiguntur·
o ¶ Ab hijs·s·xxvi·q·vlti·tēpa· p ¶ ex̄·s·xi·q·iij·Illud plane·
r ¶ Medicamēta·ꝗa p illa augēt' v̄tutes et cōfirmantur et ꝯſeruāt'
s ¶ Auctoritate·s·e·di·c·ſunt qui arbitrantur·et·c·Facilius·
Iudicet·Ca·oſtendit quis ordo ſit ſeruandus in accipiēda peni
tencia·Primo·em̄ dbet quis cōteri deo·s·e·ſufficit·Deinde ſe dā

peccati etiā ſi remiſſis peccatis ho
mo in ea iuſte vixerit·non continuo
meretur eaꝫ mortē nō ppeti·ꝙ tra
xit de ꝓpagine pcc̄i·tale aliquid no
bis inſinuatū eſt de pr̄iarcha dauid
in libro regnoꝝ·ad quē ꝓpha cum
miſſus eſſꝫ·eiꝗꝫ ꝓpter pccm qd ad
miſerat euentura mala cōminaret·
ꝯfeſſione pcc̄i veniā meruit·Rñden
te ꝓpha·ꝙ illud ei flagiciū facinuſ
ꝗꝫ remiſſum ſit·et tamē ꝯſecuta ſūt
que deus fuerat ꝯminatus·ut ſic hu
miliaretur a filio·quare et nūc dicit̄
ſi deus ꝓpter pccm fuerat ꝯminat'
cur dimiſſo pccō·qd ei erat ꝯmina
tus impleuit·niſi qꝛ rectiſſime ſi di
ctū fuerit reſpondetur·remiſſionem
illam pcc̄i factam·ne homo a pcipi
enda vita impediretur eterna·ſubſe
cutum vero illud ꝯminationis exē
plū·vt pietas hominis etiā i illa hu
militate exerceretur atꝗꝫ ꝓbaret·
Sic et mortē corpis deus ꝓpter pec
catū homini inflixit et poſt pccōꝝ
remiſſionem ꝓpter exercēdā iuſtici
am non ademit·¶ Ideꝫ in omelia d
pñia· Doloris menſura potius ꝙ
tpis in actōe pñie cōſideranda eſt·

In actiōe pñie vbi tale ꝯmiſ
ſū ē·vt is q̄ ꝯmiſit a xp̄i etiaꝫ
corpe ſeparetur·non tam ꝯſideran
da eſt menſura tpis ꝙ doloris·cor
em̄ cōtritū ꝛ humiliatū deus nō ſper
nit·Verū qꝛ plerūꝗꝫ dolor alterius
cordis occultus eſt alteri·nec in ali
orum noticia niſi p verba vel quecū
ꝗꝫ alia ſigna pcedit cum ſit coram
illo cui dicitur·gemitus meus a te
non eſt abſconditus recte conſtitu
untur ab hijs qui eccīs p̄ſunt tēpa
penitētie vt ſatiſfiat etiā eccle i qua
remittūtur ipa pcca·extra eā quip

ñare et redarguere et ꝓponere in corde ꝯfiteri et ſatiſfacere ad arbi
triū eccle·et poſtea veniat ad ſacerdotē et ab eo accipiat penitentiaꝫ
et ſi crimen eſt publicum vnde ſcandalum ortū ſit publice recipiat et
agat pñiam· x ¶ Seueriſſime·ſepe tulit lapſis ſucus amarus opem·
z ¶ Ad antiſtites·s·vi·q·iij·deniqꝫ·ar·s·xviij·q·ij·abbas·
y ¶ Claues·qui vult pñiam accipe veniat ad ſuū ſacerdotē qui eū
ligaē poterit ꝛ ab
ſoluē·non ad alie
nū ut ex̄·d pen·ꝛ
·re·oīs vtriuſꝗꝫ·
ꝫ ¶ Maternoꝝ·
·i·filioꝝ eccle·
a ¶ ordine·de q
ordine habes·s·
·e·q·ij·ammone
re·xij·q·ij·d viro
vel ordie illo quē
exp̄ſſi in caſu·
b ¶ Appoſitis·id
eſt a ſacerdotib'
qui p̄ponūtur ſa
cramētis miniſtrā
dis·
c ¶ Ceteris·h' qñ
crimen eſt publi
cū ꝓ vt ſequit'·
d ¶ In tanto·id
eſt multo·
e ¶ In noticiā·d
enormibus et no
torijs pccīs intel
ligitur·ne ſit cōt
·ar·s·xxvi·q·vi·
·c·vlti·
f ¶ Multi·s·ij·q·
·i·multi·
Menſurā·Ca·
reddit hie
ronimus rōnem q̄
re in vno quoꝗꝫ
crimine non eſt d
terminatum tpus
penitentie·ꝗa a
pud deū non tātū
valet menſura tē
poris quantuꝫ do
loris·ꝛ ideo relin
quitur ābitrio ſa
cerdotis·q̄ ꝓut vi
derit expedire ut
tempus artet et
ꝓroget·i quibuſ
dam tamē crimi
nib' modi et tem
pora pñie deter
minata ſunt·
h ¶ ꝓ vno·i·ꝓ
gñe cuiuſlibet cri
minis·
i ¶ In ābitrio·i·
in arbitrio ſacer
dotis eſt relictum
ſtatuē tēpus pe
nitentie·ar·ff·de
iur·delib·l·i·s·xx
vi·q·vlti·c·tpa·
Arbitrio h' tn̄ cū
pena nō ē expreſ
ſa quia cū pena ē exp̄ſſa illā debet imponē·ar·extra de offi·iud·del'·de
cauſis ꝫ·di·v·falſas·ex cauſa tn̄ aggrauere poteſt ꝛ mitigare·ar·l·di·
de hijs·In arbitrio·ꝗd ſi inique arbitratus eſt·et minoreꝫ penam im
ponit ꝙ debeat·ſi ē ordinarius iudex ſiue ſacerdos curatus·et diſpē
ſandi animo hic faciat·ſufficit illa licet modica ad delendum pecca
tū·ſi per errorem et ab iſto penitente credebatur peritus ſufficit illa
minoꝛ penitentia ad peccatum delendum·et omnem penam alteri' vi
te·dūmodo penitens qui eam recipit maiorem ſuſcipe paratus eſſet·
ſi ſibi imponeretur·ut ꝫ·e·di·quē penitet·v̄·ſepe·Si aūt·credebat eū
imperitum in culpa eſt·nec releuabatur hac ſola penitentia·Idem
iuris ē ſi ad aliū iuit non ad ſuū iudicē·cū ſuus ſacerdos eſſet pitus
quia eo caſu in culpa fuit·ſi autē ſuus ſacerdos non erat peritus·et

pe non remittuntur·ergo cum tāta
eſt plaga pcc̄i atꝗꝫ impetus mor
bi·ut medicamēta corpis et ſangui
nis dñi differenda ſint·auctoritate
antiſtitis debet ſe quiſꝗꝫ ab altario
remouere ad agendam penitentiaꝫ
et eadem auctoritate reconciliari·
¶ Item in eodem·
Iudicet ſeipm homo volunta
te dum pt·et mores cōuertat in me
lius·ne cū iam non poterit p̄ter vo
lūtatē a dño iudicetur·et cū in ſe p
tulerit ſeueriſſime ſentēciam medi
cine·ſꝫ tn̄ vtiliſſime·veniat ad anti
ſtites per quos illi claues in eccleſia
miniſtrantur·tāꝙ bonus iā incipi
ens eſſe filius maternoruꝫ membro
rum ordine cuſtodito a p̄poſitis ſa
cramentoꝝ accipiat ſatiſfactōnis
ſue modum·in offerēdo ſacrificō cō
tribulati cordis·deuotus ꝛ ſupplex·
Id tn̄ agat·qd non ſolū ipi pſit ad
r̄cipiēdā ſalutē ſed etiā ceteris ad
exemplum·vt ſi peccatū eius nō ſo
lū in graui eius malo·ſed etiā in tā
to ſcandalo alioꝝ eſt·atꝗꝫ hoc expe
dire vtilitati eccleſie videtur anti
ſtiti·in noticiaꝫ multoꝝ vel coram
totius plebis multitudine agere pe
nitētiaꝫ non recuſet nec reſiſtat·ne
letali et mortifere plage·p pudoreꝫ
addat timorē·Multi em̄ corrigun
tur vt petrus·multi tolerātur vt iu
das et cetera·¶ Item ieronimus·
Mortificacō vicioꝝ magis ꝙ abſti
nētia ciboꝝ penitenti eſt neceſſaria·

Menſurā aūt tpis in agenda
penitentia idcirco non ſatis a
perte p̄ſigunt canōes·p vno quoꝗꝫ
crimine ut de ſingulis dicant·q̄liter
vnūquodꝗꝫ emendādū ſit·ſꝫ magis
in arbitrio ſacerdotis intelligentis

QVidam abbas ɔſecratꝰ i epm priꝰ mōaſterio multa cōtulit· poſtea in epatu plura acq̃ſiuit· cui dū f̃res ſucceſſorē q̃rerēt epus loci ſemet electioni illiꝰ volebat iſerere· vt p ipm abbas i mōaſterio ordiaret̃ f̃res renitūt̃· ¶ Querit̃ p̃mū an monaſteriū poſſit petē q̄ ab epo ſunt acq̃ſita· an epal̃ eccīa poſſit ſibi vēdicare q̄ monaſterio fuerant tradita· ¶ Scd̃o an p epm abbas ſit eligēdꝰ ⁊ ordinādus· an tantūmō a ꝓprijs fratribus ſit inſtituendus· Q· I

PRima queſtio terminatur in concilio habito apud althxum alias latheranum in quo ſic ſtatutum legitur·

Qui de monacho epus ordinatur q̄ ante ɔſecratōem habuit in monaſterio q̄ vero poſt ɔſecratōz acquiſiuit ꝓprie eccleſie relinquat·

STatutum eſt et rōnabiliter ſ̃m ſanctos patres a ſinodo ɔfirmatum eſt· vt monachus quē canonica electio a iugo regule monaſtice ꝓfeſſionis abſoluit· et ſacra ordinatio d̃ monacho epm fecit· velut legitimus heres paternā ſibi hereditatem poſtea iure vendicandi poteſtatē habeat· ſed quicquid acquiſierat vel habere viſus fuerat monaſterio relinquat· et abbatis ſui qui fuerat ſ̃m regulā ſancti b̄ndicti arbitrio· Poſtq̄ enim epus ordinatur ad altare ad qd̃ ſanctificatur ⁊ titulatur ſcd̃m ſacros canones qd̃ acq̃rere poterit reſtituat· Q· II

SEcundam vero queſtionem terminat auctoritas toletani concilij dicens

Abbates et alia officia per epos debent inſtitui et ordinari·

HOc tm̄ ſibi in monaſterijs vēdicēt ſacerdotes qd̃ p̄cipiunt canones id ē monachos ad ɔuerſatōz ſanctaꝫ p̄monē abbates aliaq̃ꝫ officia inſtituere atq̃ꝫ extra regulā acta corrigē· q̄ ſi aliq̃d i monachos canonibꝫ iterdictū p̄ſumpſerint aut vſurpare quicq̄ de monaſterij rebꝫ tēptauerint nō deerit ab eis ſententia excōicatōnis· ¶ Ecōtra greg̃· ſcribit caſtorio ariminenſi epo·

Congregatio monaſterij non epiſcopus abbatem inſtituat·

ABbas i monaſterio nō p epm aut p aliquē extraneoꝝ ordinetur neq̃ꝫ ab epo miſſa ibi celebretur vt nulli eccīe ſbiciat̃· ¶ Idē castorio epo·

ABbatē cuili ... ſtorio epo· bet mōaſterio nō aliū ſed quē dignū moribꝫ atq̃ꝫ actibꝫ monaſtice diſcipline omnium ɔſenſu ɔgregatio popoſcerit ordiari volumꝰ· Miſſas aūt publicas p epos vl̃ clericos in monaſterijs omnino celebrari ꝓhibemus ¶ Item pelagius p̄pa melito ſubdiacono· Ille debꝫ abbas iſtitui quē ſua ɔgregatio et poſſeſſionis dominus ordinari voluerit·

ABbatē in monaſterio illū volumus ordinari quem ſibi de ſua ɔgregatōne et monachoꝝ electio ⁊ poſſeſſionis dn̄s· et qd̃ magis obſuandū eſt ordo vite ac meritum popoſcerit ordinari· ¶ Item greg̃· omnibꝫ epiſcopis· De libertate monachorum·

QVam ſit neceſſarium monaſterioꝝ quieti proſpicere· ⁊c̃· et infra· Interdicimus igitur in nomie dn̄i nr̄i ⁊ ex auctoritate beati petri apoſtolorum principis cuius vice huic ſancte romane eccleſie p̄ſidemus· vt nullus epoꝝ aut ſeculariū vltra p̄ſumat de redditibus vel cartis monaſterioꝝ vel de cellulis vel villis que ad eam pertinent quocunq̃ꝫ modo ſeu qualibet

PRima queſtio· certum ē q̄ quamdiu eſt abbas Q· i· vel monachꝰ in monaſterio ipi acq̃rit· ſed quicquid acq̃rit factus epus ħ acquirit epali eccleſie· vt· ȷ̄· e· c· i· et hoc forte obtinet cum eſt tranſlatus perfecte ad eccleſiam epiſcopalem· vt· xxi· q· ij· ſi quis iam tranſlatus· ſed quid ſi ē tantum confirmatus adhuc tm̄ nō ē tranſlatus· videt̃ velle l̃ra· illa ex eo q̄ dicit abſoluit ⁊c̃· q̄ acq̃rat eccīe epali· ſ; illa l̃ra poſtquam et cetera· videtur velle q̄ p̄ori· poteſt dici cū· hu· q̄ non prius acquirat ſcd̃e eccīe quā ſit adeptus corporalem poſſeſſiōꝫ· vt· s· xcij· di· ſi quis epus· vt ex/tra de elec· cum in cunctis· ſicut nec miles qui trāſit de vno numero ad aliū nō p̄us dicit̃ eſſe de ſcd̃o numero anteq̄ perueniat ad eum· vt· ff· d̃ mili· teſta· ex eo tempore·

STatutū· abſoluit· ab o/bediētia quā fecit abbati· abſoluit̃ enim ab obedien/tia ſua cū ſit factꝰ de filio pater· Itē a monachali regula i ieiunijs vi/gilijs et modo cātandi· ſilentio eni non poteſt ammodo vacare cum debeat habere tubam preconis· vt· xliij· di· ſit rector· Itē p̄t ſibi facere ɔmatres qd̃ priꝰ non licuit exēplo gregorij qui p̄us monachus factus eſt poſtea cū eſſet diaconus cardinalis cōpater maurícij imperatoris factꝰ eſt· d̃ hac materia plene inuenies· xvi· q· i· c· ij· et· iij· et· q· vij· in nona·

¶ Legitimus· imo etiam monachus exiſtens legitimus heres eſt etiaꝫ in eo caſu in quo alius nō poſſet eſſe heres· vt· xix· q· vi· ſi qua mulier· et· C· de epiſcopis et cler̃· deo nobis· ſed obicitur ſi hereditatē vendicat g̃ poteſt habere ꝓprium cū tn̄ remaneat monachus q̄ eſſe nō debet· vt extra de ſtat̃· mo· cum ad monaſterium· in ſi· ſ; dic ſibi id ē eccleſie ſue·

¶ Reſtituat· ſ; qualit̃ ħ ſtare p̄t cū eni aliq̃s factꝰ ē monachꝰ oīa habebat dedit monaſterio· vt· xix· q· vi· nūc aūt· g̃ et ius ſuccedēdi· qui eni dat omnia bona ſua dat et ſpem future actōnis· vt· C· d̃ dona· l· iij· g̃ videt̃ q̄ priꝰ ſuccedet monaſteriū· ſ; dic q̄ ius ſuccedēdi nō cōpetit niſi poſt mortē defuncti· vñ illud ius nō dedit monaſterio ſ; tantū ſolam ſpem· ſ; illa ſpes euaneſcere debet ex quo illa ꝑſona deſinit eſſe filiꝰ monaſterij· vt inſti· d̃ acquiſi· p arrogatōꝫ· ſ; mortuo· Jo·

SEcūdā vero· queſtio· ij· nō ē dubia q̄ꝛ tm̄ monachi eligēt· vt ȷ̄· e· abbatē ar· q̄ non p̄t epus plus ab eccl̄ijs petere q̄ qd̃

HOc tantū ex canonibus ſibi deberi probat· vt· ix· q· iij· cōqueſtus· et· x· q· iij· quia cognouimus·

¶ Inſtituē· i· ɔfirmare· vel dic ꝓprie q̄ inſtituit cū ſunt negligentes· vt· ix· q· iij· cū ſcimꝰ· vel tūc etiā p̄t aliū inſtituē cū mōachi minꝰ idoneum volunt eligere· vt· ȷ̄· e· q· ſi quis abbas·

¶ Corrigē· g̃ cohertō monachorum ad epm ſpectat· vt· l· di· accedēs· ȷ̄· e· ſi quis abbas· et· c· abbates· et· c· ɔgnouimꝰ· dicūt q̃dā q̄ i minimis exceſſibꝫ ab abbate vel p̄ore ſūt puniēdi· ſ; i maioribꝫ ab epo· vt ex̄ d̃ ſē· ex· monachi· et· xc· di· ſi quis monachus· xij· q· i· n̄ dicatis· ſed meliꝰ dicatur q̄ ſi ordine iuris agitur ɔtra monachum q̄ corā epo ſit agendū· vt· xi· q· i· d̃ ꝑſona ſecꝰ ſi nō in forma iur̃· ex̄ de ap· repꝛehenſibilis· Johēs·

ABbas· ordinet̃· i· eligat̃

¶ Miſſa· publica· cōuocato ꝓplo niſi ſit de voluntate fratrum· vt· ȷ̄· e· luminoſo·

¶ Subiciat̃· quo ad legem dioceſanam· vt· xvi· q· i· cū ꝓ vtilitate· ni/ſi i caſu· vt· xij· q· ij· apl̃icos· eo ipo ergo q̄ epus i aliq̃ loco celebrat p̄ſumitur locus ei ſubiectus· ar· vij· q· i· pontifices· ħ tn̄ ſcias q̄ eps p̄t ſubicē vnā eccīaꝫ alij· vt ex̄ d̃ exceſ· p̄la· ſic· ſ; etiā aliq̃ eccīa p̄t ſe ſubicē alij ħ tn̄ nō p̄iudicat epo· ex̄ de do· inter dilectos·

ABbatē· publicas· q̃bꝫ populꝰ n̄ intereſt niſi inuitetur ab abbate· vt· ȷ̄· e· q· dudum·

ABbatē· dn̄s· ar· ē ħ q̄ electō maxīe p̄lati ſpectat etiaꝫ ad p̄ronū· vt· xvi· q· v· ſi q̃s epoꝝ· et· q· vij· decernimꝰ· ⁊· lxiij· di· p̄ncipali· et ȷ̄· e· q· ij· eleutheriꝰ· ſ; n̄ ē ita· vt ex̄ de iur̃· pa· nob· et ȷ̄· c· ꝓx· ſ; ſolēnis electio p̄ſētāda ē p̄ncipi vel patrono· vt ex̄ d̃ elec· cū terra ⁊ melius· t· e· ſacroſancta· et· c· q̄ ſicut· et· lxiij· di· reatina· et· c· lectis·

QVam ſit· de cellulis· ar· q̄ capelle ꝓchiales habēt idē p̄uilegiū